3. Ambaṭṭhasuttaṃ အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တံ
Discourse to Ambaṭṭha အမ္ဗဋ္ဌသုတ်

254. Evaṃ me sutaṃ – ekaṃ samayaṃ bhagavā kosalesu cārikaṃ caramāno mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ pañcamattehi bhikkhusatehi yena icchānaṅgalaṃ nāma kosalānaṃ brāhmaṇagāmo tadavasari.
၂၅၄။ ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ နာမ ကောသလာနံ ဗြာဟ္မဏဂါမော တဒဝသရိ။
254. Thus have I heard: At one time, the Bhagavā, while journeying through the country of the Kosalans accompained by a great company of bhikkhus, came to a Kosalan brahmin village called Iechānangala.
၂၅၄။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီလှည့်လည်တော်မူလတ်သော် ဣစ္ဆာနင်္ဂလအမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားရွာသို့ ရောက်တော်မူ၍

Tatra sudaṃ bhagavā icchānaṅgale viharati icchānaṅgalavanasaṇḍe.
တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဣစ္ဆာနင်္ဂလေ ဝိဟရတိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍေ။
He then stayed in the Iechānangala forest-grove nearby.
ထိုရွာ၏ အနီး ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

Pokkharasātivatthu ပေါက္ခရသာတိဝတ္ထု
Thc Story of Pokkharasāti ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားဝတ္ထု

255. Tena kho pana samayena brāhmaṇo pokkharasāti ukkaṭṭhaṃ ajjhāvasati sattussadaṃ satiṇakaṭṭhodakaṃ sadhaññaṃ rājabhoggaṃ raññā pasenadinā kosalena dinnaṃ rājadāyaṃ brahmadeyyaṃ.
၂၅၅။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဥက္ကဋ္ဌံ အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓညံ ရာဇဘောဂ္ဂံ ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ ရာဇဒါယံ ဗြဟ္မဒေယျံ။
255. At that time Brahmana Pokkharasāti was the lord of Okkattiha, a densely populated town, teeming with livestock, abundant in fodder, firewood, water and grain. He had power over the town as if he were king. It was granted him as a royal gift by King Pasenādi of Kosalā.
၂၅၅။ ထိုစဉ်အခါ၌ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် လူစည်ကား၍ ကျွဲနွားစသည် ပေါများသော မြက် ထင်းရေတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဆန်စပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မင်းမှုရသည့် စည်းစိမ်ဖြစ်သော ပသေနဒီကောသလမင်းသည် ဆုလာဘ်အဖြစ်ဖြင့် အပိုင်စားပေးထားသော ဥက္ကဋ္ဌမြို့ကို အုပ်ချုပ်၍ နေ၏။

Assosi kho brāhmaṇo pokkharasāti – ‘‘samaṇo khalu, bho, gotamo sakyaputto sakyakulā pabbajito kosalesu cārikaṃ caramāno mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ pañcamattehi bhikkhusatehi icchānaṅgalaṃ anuppatto icchānaṅgale viharati icchānaṅgalavanasaṇḍe.
အဿောသိ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ – ‘‘သမဏော ခလု၊ ဘော၊ ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ အနုပ္ပတ္တော ဣစ္ဆာနင်္ဂလေ ဝိဟရတိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍေ။
Then Brahmaṇa Pokkharasāti heard the news (of the Buddha) thus: "Indeed, Friends! Samaṇa Gotama, a Sakyan Prince who had gone forth from the Sakyan clan as a recluse, has been making a tour of the country of the Kosalans with a large company of bhikkhus numbering five hundred and has arrived at Icchānangala village, and is now staying in the Iechānangala forest-grove nearby.

ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် (ဤသို့) ကြားသိလေ၏- "အချင်းတို့ သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ရဟန်း ပြုသော သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဂေါတမသည် ငါးရာမျှသောများစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီလှည့်လည်တော် မူရာ ဣစ္ဆာနင်္ဂလရွာသို့ရောက်တော်မူ၍ ထိုရွာ၏အနီး ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်၌ (သီတင်းသုံး) နေ တော်မူ၏။

Taṃ kho pana bhavantaṃ gotamaṃ evaṃ kalyāṇo kittisaddo abbhuggato – ‘itipi so bhagavā arahaṃ sammāsambuddho vijjācaraṇasampanno sugato lokavidū anuttaro purisadammasārathi satthā devamanussānaṃ buddho bhagavā.
တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော — ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။
The good fame and reputation of that Venerable Gotama has spread far and wide thus: "The Bhagavā is worthy of special veneration(Araham): he truly comprehends all the dhammas by his own intellect and insight (Sammāsambuddha), he possesses Supreme knowledge and perfect course of practice of morality (Vijjācaranasampanna): he speaks only what is beneticial and true (Sugata); he knows all the three Lokas (Lokavidū): he is incomparable in taming those who deserve to be tamed (Anuttaro purīsā dhammasārathi): he is the Teacher of devas and men (Satthā devamanussānaṃ): he is the Enlightened One, knowing and teaching the Four Arīya Truths (Buddha); and he is the Most Exalted (Bhagavā).
ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏ - 'ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော် အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆို တော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့် လည်း လောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည် တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏'ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။

So imaṃ lokaṃ sadevakaṃ samārakaṃ sabrahmakaṃ sassamaṇabrāhmaṇiṃ pajaṃ sadevamanussaṃ sayaṃ abhiññā sacchikatvā pavedeti.
သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။
Through Pertfect Wisdom, he personally realizes the nature of the universe with its devas, māras, and brahmās and also the world of humam beings with its samaṇas and brahmaṇas, kings and men and knowing it by himself through Sabbaññuta-ñāṇa, he expounds on it.
ထို (မြတ်စွာဘုရား) သည် နတ်နှင့် တကွသော မာရ်နတ်နှင့် တကွသော ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော ဤလောကကို လည်းကောင်း၊ သမဏဗြာဟ္မဏတို့နှင့်တကွသော မင်းများ လူများနှင့်တကွသော သတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်းကောင်း ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏၊

So dhammaṃ deseti ādikalyāṇaṃ majjhekalyāṇaṃ pariyosānakalyāṇaṃ, sātthaṃ sabyañjanaṃ, kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ pakāseti.
သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ၊ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ၊ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။
He proclaims the dhamma which is excellent at the beginning, excellent at the middle and excellent at the end, with richness in meaning and words. He makes clear the completeness and purity of the Noble Practice.

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ကောင်းခြင်း၊ အလယ်၏ကောင်းခြင်း၊ အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏၊

Sādhu kho pana tathārūpānaṃ arahataṃ dassanaṃ hotī’’ti.
သာဓု ခေါ ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီ’’တိ။
It is indeed good to pay respect to such Arahats.
ထိုသို့သဘော ရှိသော ရဟန္တာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့ကို ဖူးမြော်ရခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း"ဟု ကြားသိလေ၏။

Ambaṭṭhamāṇavo အမ္ဗဋ္ဌမာဏဝေါ

Ambaṭṭha, the Youth အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ကို ဘုရားထံ စေလွှတ်ခြင်း

256. Tena kho pana samayena brāhmaṇassa pokkharasātissa ambaṭṭho nāma māṇavo antevāsī hoti ajjhāyako mantadharo tiṇṇaṃ vedānaṃ [bedānaṃ (ka.)] pāragū sanighaṇḍukeṭubhānaṃ sākkharappabhedānaṃ itihāsapañcamānaṃ padako veyyākaraṇo lokāyatamahāpurisalakkhaṇesu anavayo anuññātapaṭiññāto sake ācariyake tevijjake pāvacane – ‘‘yamahaṃ jānāmi, taṃ tvaṃ jānāsi; yaṃ tvaṃ jānāsi tamahaṃ jānāmī’’ti.
၂၅၆။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ အမ္ဗဋ္ဌော နာမ မာဏဝေါ အန္တေဝါသီ ဟောတိ အဇ္ဈာယကော မန္တဓရော တိဏ္ဏံ ဝေဒာနံ [ဗေဒာနံ (က.)] ပါရဂူ သနိဃဏ္ဍုကေဋုဘာနံ သာက္ခရပ္ပဘေဒာနံ ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ ပဒကော ဝေယျာကရဏော လောကာယတမဟာပုရိသလက္ခဏေသု အနဝယော အနုညာတပဋိညာတော သကေ အာစရိယကေ တေဝိဇ္ဇကေ ပါဝစနေ – ‘‘ယမဟံ ဇာနာမိ၊ တံ တွံ ဇာနာသိ; ယံ တွံ ဇာနာသိ တမဟံ ဇာနာမီ’’တိ။
256. Brahmana Pokkharasāti, then, had a young pupil called Ambatiha who could recite mantras bearing well in mind. He was a past master in three Vedas, together with the texts of Nighandu (Dictionary), Ketubha, (the art of writing) and Akkharappabeda (Grammar), as well as Itihāsa, the fifth (Legendarylorce). He was also master of Pada (composition) and Veyyākaraṇa (Grammar) and was thoroughly conversent with Lokāyata (worldly-wise pholosophy) and with Mahāpurisalakkhaṇā, the bodily marks of a Great man.

He professed knowledge in the three vedas taught by his teacher and the teacher himself had to acknowledge that his pupil knew as much as he knew by saying "you know what I know. I know what you know.”'
၂၅၆။ ထိုစဉ်အခါ၌ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၏ တပည့်ဖြစ်သော အမ္ဗဋ္ဌမည်သော လုလင်သည် ရှိ၏၊ (ထိုလုလင်သည်) ဝေဒကျမ်းလာ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆိုတတ်၏၊ ဝေဒကျမ်းတို့ကို ဆောင်၏၊ အဘိဓာန် 'နိဃဏ္ဍု' ကျမ်း၊ အလင်္ကာ 'ကေဋုဘ' ကျမ်း၊ သဒ္ဒါ 'အက္ခရပ္ပဘေဒ' ကျမ်း၊ ငါးခုမြောက် ဣတိဟာသကျမ်းသနှင့်တကွ ဗေဒင်သုံးပုံတို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၏၊ ပဒကျမ်း ၂ကို တတ်၏၊ ဗျာကရုဏ်းကျမ်း၃ကို တတ်၏၊ လောကာယတကျမ်း၄ မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတို့၌ အကြွင်းမဲ့တတ်မြောက်၏၊ မိမိ ဆရာ့အတတ် ဖြစ်သော ဗေဒင်သုံးပုံကျမ်းလာ စကား၌ ငါ သိသည်ကို သင် သိ၏၊ သင် သိသည်ကို ငါ သိ၏ဟု (ဆရာက) အသိအမှတ် ပြုထားသူ ဖြစ်သည့်ပြင် မိမိကိုယ်တိုင်ကလည်းဝန်ခံထားသူ ဖြစ်၏။

257. Atha kho brāhmaṇo pokkharasāti ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ āmantesi – ‘‘ayaṃ, tāta ambaṭṭha, samaṇo gotamo sakyaputto sakyakulā pabbajito kosalesu cārikaṃ caramāno mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ pañcamattehi bhikkhusatehi icchānaṅgalaṃ anuppatto icchānaṅgale viharati icchānaṅgalavanasaṇḍe. Taṃ kho pana bhavantaṃ gotamaṃ evaṃ kalyāṇo kittisaddo abbhuggato – ‘itipi so bhagavā, arahaṃ sammāsambuddho vijjācaraṇasampanno sugato lokavidū anuttaro purisadammasārathi satthā devamanussānaṃ buddho bhagavā’. So imaṃ lokaṃ sadevakaṃ samārakaṃ sabrahmakaṃ sassamaṇabrāhmaṇiṃ pajaṃ sadevamanussaṃ sayaṃ abhiññā sacchikatvā pavedeti. So dhammaṃ deseti ādikalyāṇaṃ majjhekalyāṇaṃ pariyosānakalyāṇaṃ, sātthaṃ sabyañjanaṃ kevalaparipuṇṇaṃ

parisuddhaṃ brahmacariyaṃ pakāseti. Sādhu kho pana tathārūpānaṃ arahataṃ dassanaṃ hotīti. Ehi tvaṃ tāta ambaṭṭha, yena samaṇo gotamo tenupasaṅkama; upasaṅkamitvā samaṇaṃ gotamaṃ jānāhi, yadi vā taṃ bhavantaṃ gotamaṃ tathāsantaṃyeva saddo abbhuggato, yadi vā no tathā. Yadi vā so bhavaṃ gotamo tādiso, yadi vā na tādiso, tathā mayaṃ taṃ bhavantaṃ gotamaṃ vedissāmā’’ti.

၂၅၇။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ အာမန္တေသိ – ''အယံ၊ တာတ အမ္ဗဋ္ဌ၊ သမဏော ဂေါတမော သကျပုတ္တော သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလံ အနုပ္ပတ္တော ဣစ္ဆာနင်္ဂလေ ဝိဟရတိ ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍေ။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ'။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ၊ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ သာဓု ခေါ ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီတိ။ ဧဟိ တွံ တာတ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ယေန သမဏော ဂေါတမော တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ သမဏံ ဂေါတမံ ဇာနာဟိ၊ ယဒိ ဝါ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ တထာသန္တံယေဝ သဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော၊ ယဒိ ဝါ နော တထာ။ ယဒိ ဝါ သော ဘဝံ ဂေါတမော တာဒိသော၊ ယဒိ ဝါ န တာဒိသော၊ တထာ မယံ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဝေဒိဿာမာ''တိ။

257. Then Brahmana Pokkharasāti said to Ambattha thus:

My dear Ambattha, Samaṇa Gotama, a Sakyan Prince who had gone forth from the Sakyan clan as a recluse, has been making a tour ot the country ot Kosalans with a large company of bhikkhus, numbering five hundred and has arrived at Iechānan gala villāage and is now staying in the Icchānan-gala forest-grove nearby. "The fame of that Vencrable Gotama has spread far and wide, thus:

The Bhagavā, is worthy ot special veneration(Araham) he truly comprehends all thc dhammas by his own intellect and insight (Sammāsamuddha): he possesses supreme knowledge and perfect course of practice of morality (Vijjācaranasampanna); he speaks only what is beneficial and true (Sugata); he knows all the three lokas (Lokavidū), he is incomparable in taming those who deserve to be tamed, he is the Teacher of devas and men (Satthā devamanussānam); he is the Enlightened One, Kknowing and teaching the Four Noble Truths, and he is the Most Exalted (Bhagavā). Through perfect Wisdom, he personally realizes the nature of the Universe with its devas, māras, and brahmas and also the world of human beings together with its Samaṇnas and brahmaṇas, kings and men, and knowing it, by himself through Sabbafūuta fūāṇna, he expounds on it. He proclaims the dhamma which is excellent at the beginning, excellent at the middle and excellent at the end, with richness in meaning and words. He makes clear the completeness and purity in the Noble Practice.” It is indeed good to pay respect to such Arahats.

Come! My dear Ambaḷtha. Go to Samaṇa Gotama and make enguires for our information whether his fame that has been noised far and wide agrees with the facts or not and whether that Revered Gotama is such as they say or not.?

၂၅၇။ ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏားသည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ကို ဤသို့ဆို၏ -

"ချစ်သား အမ္ဗဋ္ဌ သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုသော သာကီဝင်မင်းသား ဤရဟန်းဂေါတမသည်ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီလှည့်လည်တော် မူရာဣစ္ဆာနင်္ဂလရွာသို့ ရောက်တော်မူ၍ ထိုရွာ၏အနီး ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်၌ (သီတင်းသုံး) နေ တော်မူ၏။

ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏ -

'ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်းသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော

စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်းလောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မ သာရထိ မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏'ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။ထို (မြတ်စွာဘုရား) သည် နတ်နှင့် တကွသော မာရ်နတ်နှင့် တကွသော ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော ဤ့လောကကိုလည်းကောင်း၊ သမဏဗြာဟ္မဏတို့နှင့် တကွသော မင်းများ လူများနှင့် တကွသောသတ္တဝါအပေါင်းကို လည်းကောင်း ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ကောင်းခြင်း၊ အလယ်၏ကောင်းခြင်း၊ အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့်ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသောစင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏၊ ထိုသို့သဘောရှိသော ရဟန္တာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့ကိုဖူးမြော်ရခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ချစ်သားအမ္ဗဋ္ဌ လာလော့၊ သင်သည် ရဟန်းဂေါတမ ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "ရဟန်းဂေါတမ၏ကျော်စောသတင်းသည် အမှန်အတိုင်း ပျံ့နှံ့၍ ထွက်သလော့၊ အမှန်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ ပျံ့နှံ့၍ထွက်သလော့၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ကျော်စောသည့်အတိုင်း မှန်သလော့၊ မမှန်သလောဟု ငါတို့ သိနိုင်ရန်အလို့ငှါ ရဟန်းဂေါတမကို သိအောင် စုံစမ်းချေလော့"ဟု ဆို၏။

258. ‘‘Yathā kathaṃ panāhaṃ, bho, taṃ bhavantaṃ gotamaṃ jānissāmi – ‘yadi vā taṃ bhavantaṃ gotamaṃ tathāsantaṃyeva saddo abbhuggato, yadi vā no tathā. Yadi vā so bhavaṃ gotamo tādiso, yadi vā na tādiso’’’ti?

‘‘Āgatāni kho, tāta ambaṭṭha, amhākaṃ mantesu dvattiṃsa mahāpurisalakkhaṇāni, yehi samannāgatassa mahāpurisassa dveyeva gatiyo bhavanti anaññā. Sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī dhammiko dhammarājā cāturanto vijitāvī janapadatthāvariyappatto sattaratanasamannāgato . Tassimāni satta ratanāni bhavanti. Seyyathidaṃ – cakkaratanaṃ, hatthiratanaṃ, assaratanaṃ, maṇiratanaṃ, itthiratanaṃ, gahapatiratanaṃ, pariṇāyakaratanameva sattamaṃ. Parosahassaṃ kho panassa puttā bhavanti sūrā vīraṅgarūpā parasenappamaddanā. So imaṃ pathaviṃ sāgarapariyantaṃ adaṇḍena asatthena dhammena abhivijiya ajjhāvasati. Sace kho pana agārasmā anagāriyaṃ pabbajati , arahaṃ hoti sammāsambuddho loke vivaṭṭacchado. Ahaṃ kho pana, tāta ambaṭṭha, mantānaṃ dātā; tvaṃ mantānaṃ paṭiggahetā’’ti.
၂၅၈။ ‘‘ယထာ ကထံ ပနာဟံ၊ ဘော၊ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဇာနိဿာမိ – ‘ယဒိ ဝါ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ တထာသန္တံယေဝ သဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော၊ ယဒိ ဝါ နော တထာ။ ယဒိ ဝါ သော ဘဝံ ဂေါတမော တာဒိသော၊ ယဒိ ဝါ န တာဒိသော’’’တိ?

‘‘အာဂတာနိ ခေါ၊ တာတ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အမှာကံ မန္တေသု ဒွတ္တိံသ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ၊ ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေယေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော ။ တဿိမာနိ သတ္တ ရတနာနိ ဘဝန္တိ။ သေယျထိဒံ – စက္ကရတနံ၊ ဟတ္ထိရတနံ၊ အဿရတနံ၊ မဏိရတနံ၊ ဣတ္ထိရတနံ၊ ဂဟပတိရတနံ၊ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒော။ အဟံ ခေါ ပန၊ တာတ အမ္ဗဋ္ဌ၊ မန္တာနံ ဒါတာ; တွံ မန္တာနံ ပဋိဂ္ဂဟေတာ’’တိ။
258. But how, Revered Sir, can I make enquires as to whether the fame of that Revered Gotama that has been nosied far and wide agrees with the facts or not and whether the Revered Gotama is such as they say or not?

My dear Ambatḷftha! Our Vedas mention thirty-two bodily marks of a Great Man. For a Great Man possessiong these marks, there are only two alternative destinies and no other.

If that Great Man is but a householder, he will become, a Universal Monarch, who came to the throne by virtue of righteous conduct, ruling righteously over the four islands (continents) bounded by

the four occeans, conguering all advarsaries, establishing peace and stability in his territories, possessing these seven precious treasures namely the Wheel Treasure, the Elephant Treasure, the Horse etreasure, the Gem Treasure, the Woma Treasure, the Rich Man Treasure and the Eldest Son : Treasure. Besides, he will have more than a thousand sons who are valiant, heroic and of many heroic in appearance. able to conquer hosts of enemies. He would be a conquerer ruling his realm to the extent of its ocean boundaries with rightcousness (without the use of means ot punishment) in the form of sticks or weapons.

Were he to renounce hearth and home for the homeless life of a bhikkhu, he will be a Buddha worthy of special veneration, perfectly selt-enlightened and able to remove the veil of human passions (Kilesā). My dear Ambatḷtha! Have I not taught you all Vedas? And have you not learnt them all?

၂၅၈။ အသျှင်ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကျော်စောသတင်းသည် "အမှန်အတိုင်း ပျံ့နှံ့၍ ထွက်သလော့၊ အမှန်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်သလော့၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ကျော်စောသည့်အတိုင်း မှန်သလော့၊ မမှန်သလော"ဟု ထိုအသျှင်ဂေါတမကို အကျွန်ုပ်သည် အဘယ်သို့လျှင် သိအောင် စုံစမ်းရပါအံ့နည်း။

ချစ်သားအမ္ဗဋ္ဌ ငါတို့၏ ဝေဒကျမ်းတို့၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့ လာ ကုန်၏၊ ယင်း လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ယောကျ်ားမြတ်အား နှစ်မျိုးသော အဖြစ်တို့သာလျှင် ရှိကုန်၏၊ အခြားသော အဖြစ် မရှိကုန် -

(ထိုယောကျ်ားမြတ်သည်) အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌ နေငြားအံ၊ တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီမင်းပြုသော သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကိုအောင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည်ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏၊ ထို (စကြဝတေး) မင်းအား ဤရတနာ ခုနစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း။စကြာရတနာ၊ ဆင်ရတနာ၊ မြင်းရတနာ၊ ပတ္တမြားရတနာ၊ မိန်းမရတနာ၊ သူကြွယ် ရတနာ၊ ခုနစ်ခုမြောက် သားကြီးရတနာတို့တည်း။ ထို (စကြဝတေးမင်း) ၌ ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲကောင်းအင်္ဂါရုပ်ရှိကုန်သော တစ်ဖက် စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်သော အထောင်မကသော သားတော်တို့သည်ရှိကုန်၏၊ ထို (စကြဝတေးမင်း) သည် သမုဒ္ဒရာအဆုံးရှိသော ဤမြေကို ဒဏ် မခတ်မူ၍ မသတ်ဖြတ်မူ၍တရားသဖြင့် အောင်မြင်လျက် အုပ်စိုး၏။

အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ငြားအံ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တော်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော လောက၌ (ကိလေသာ) အပိတ်အဖုံးကို ဖွင့်လှစ်ပြီးသော ဘုရားဖြစ်၏။

ချစ်သားအမ္ဗဋ္ဌ ငါသည် (သင့်အား) ဝေဒကျမ်းတို့ကို (သင်ကြား) ပေးပြီး မဟုတ်လော့၊ သင်သည်ဝေဒကျမ်းတို့ကို (သင်ကြား) ခံယူပြီး မဟုတ်လော။

259. ‘‘Evaṃ, bho’’ti kho ambaṭṭho māṇavo brāhmaṇassa pokkharasātissa paṭissutvā uṭṭhāyāsanā brāhmaṇaṃ pokkharasātiṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā vaḷavārathamāruyha sambahulehi māṇavakehi saddhiṃ yena icchānaṅgalavanasaṇḍo tena pāyāsi. Yāvatikā yānassa bhūmi yānena gantvā yānā paccorohitvā pattikova ārāmaṃ pāvisi. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū abbhokāse caṅkamanti. Atha kho ambaṭṭho māṇavo yena te bhikkhū tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā te bhikkhū etadavoca – ‘‘kahaṃ nu kho, bho, etarahi so bhavaṃ gotamo viharati? Tañhi mayaṃ bhavantaṃ gotamaṃ dassanāya idhūpasaṅkantā’’ti.

၂၅၉။ ‘‘ဧဝံ၊ ဘော’’တိ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဗြာဟ္မဏံ ပေါက္ခရသာတိံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဝဠဝါရထမာရုယှ သမ္ဗဟုလေဟိ မာဏဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍော တေန ပါယာသိ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ ယာနေန ဂန္တွာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကောဝ အာရာမံ ပါဝိသိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမန္တိ။ အထ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ယေန တေ ဘိက္ခူ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကဟံ နု ခေါ၊ ဘော၊ ဧတရဟိ သော ဘဝံ ဂေါတမော ဝိဟရတိ? တဉှိ မယံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဣဓူပသင်္ကန္တာ’’တိ။

259. , Saying: "Very well, You Reverence,'" Ambatḷha rose from his seat and, paying respect to Brahmaīja Pokkharasārti, mounted a chartot drawn by a mare, and went forth with a retinue of young Brahmanas to the Icechānangala forest-grove. Riding the distance as far as the chariot could take him, he alighted from it and walked to the monastery.

At that time a great number of bhikkhus were walking up and down in the open space. Then young Ambattha approached them and enguired thus;

"Revered Sirs! where will the Venerable Gotama be staying now? We have come here to pay our respect to him.”

၂၅၉။ "အသျှင်ကောင်းပါပြီ"ဟု အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် နေရာမှထ၍ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြု၍ မြည်း ရထားကို တက်စီးပြီးလျှင် များစွာသောလုလင်တို့နှင့် အတူ ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်သို့ သွားလေ၏၊ ယာဉ်ဖြင့် သွားနိုင်သမျှသော အရပ်ကိုယာဉ်ဖြင့် သွား၍ ယာဉ်မှ သက်ပြီးသော် ခြေကျင်သာလျှင် ကျောင်းတိုက်သို့ ဝင်၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် လွင်ပြင်၌ စင်္ကြံသွားနေကုန်၏၊ ထိုအခါ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည်ထိုရဟန်းတို့ထံ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ထိုရဟန်းတို့အား ဤစကားကို ဆို၏ -

"အသျှင်တို့ အသျှင်ဂေါတမသည် ယခု အဘယ်မှာ နေတော်မူပါသနည်း၊ အကျွန်ုပ်တို့သည့်ထိုအသျှင်ဂေါတမကို ဖူးမြော်ရန် ဤအရပ်သို့ ကပ်ရောက်လာပါကုန်၏"ဟု ဆို၏။

260. Atha kho tesaṃ bhikkhūnaṃ etadahosi – ‘‘ayaṃ kho ambaṭṭho māṇavo abhiññātakolañño ceva abhiññātassa ca brāhmaṇassa pokkharasātissa antevāsī. Agaru kho pana bhagavato evarūpehi kulaputtehi saddhiṃ kathāsallāpo hotī’’ti. Te ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ etadavocuṃ – ‘‘eso ambaṭṭha vihāro saṃvutadvāro, tena appasaddo upasaṅkamitvā ataramāno āḷindaṃ pavisitvā ukkāsitvā aggaḷaṃ ākoṭehi, vivarissati te bhagavā dvāra’’nti.

၂၆၀။ အထ ခေါ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဧတဒဟောသိ – ‘‘အယံ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ အဘိညာတကောလညော စေဝ အဘိညာတဿ စ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ အန္တေဝါသီ။ အဂရု ခေါ ပန ဘဂဝတော ဧဝရူပေဟိ ကုလပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပေါ ဟောတီ’’တိ။ တေ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ဧသော အမ္ဗဋ္ဌ ဝိဟာရော သံဝုတဒွါရော၊ တေန အပ္ပသဒ္ဒော ဥပသင်္ကမိတွာ အတရမာနော အာဠိန္ဒံ ပဝိသိတွာ ဥက္ကာသိတွာ အဂ္ဂဠံ အာကောဋေဟိ၊ ဝိဝရိဿတိ တေ ဘဂဝါ ဒွါရ’’န္တိ။

260. Then the bhikkhus thought:

This young Ambattha comes ot a well-known family, and he is a pupil of tne prominent Brahmana Pokkharasāti. It may not be a burden to the Revered One to hold conversations with such a man of good family.

So the bhikkhus said to youg Ambattha:

Ambattha! Go quietly to the monastery where you will find the door shut. Then enter the porch slowly, give a cough and tap the door. The Revered One will open the door for you.

၂၆၀။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့အား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ -

"ဤအမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ထင်ရှားသော အမျိုး၌လည်း ဖြစ်၏၊ ထင်ရှားသော ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၏တပည့်လည်း ဖြစ်၏၊ ဤသို့သော အမျိုးကောင်းသားတို့နှင့်အတူ စကားပြောဆိုမှုသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်လေးမည် မဟုတ်"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထို (ရဟန်း) တို့သည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်အား ဤစကားကို ဆိုကုန်၏ -

"အမ္ဗဋ္ဌ တံခါးပိတ်ထားသော ဤကျောင်းသို့ တိတ်ဆိတ်စွာ ချဉ်းကပ်ပြီးနောက် မုခ်ဦးသို့ ဖြည်းညင်းစွာဝင်၍ ချောင်းဟန့်ပြီးလျှင် တံခါးကို ခေါက်လော့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သင့်အားတံခါးဖွင့်ပေးပါလိမ့်မည်"ဟု ဆိုကုန်၏။

261. Atha kho ambaṭṭho māṇavo yena so vihāro saṃvutadvāro, tena appasaddo upasaṅkamitvā ataramāno āḷindaṃ pavisitvā ukkāsitvā aggaḷaṃ ākoṭesi. Vivari bhagavā dvāraṃ. Pāvisi ambaṭṭho māṇavo. Māṇavakāpi pavisitvā bhagavatā saddhiṃ sammodiṃsu, sammodanīyaṃ kathaṃ sāraṇīyaṃ vītisāretvā ekamantaṃ nisīdiṃsu. Ambaṭṭho pana māṇavo caṅkamantopi nisinnena bhagavatā kañci kañci [kiñci kiñci (ka.)] kathaṃ sāraṇīyaṃ vītisāreti, ṭhitopi nisinnena bhagavatā kiñci kiñci kathaṃ sāraṇīyaṃ vītisāreti.
၂၆၁။ အထ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ယေန သော ဝိဟာရော သံဝုတဒွာရော၊ တေန အပ္ပသဒ္ဒော ဥပသင်္ကမိတွာ အတရမာနော အာဠိန္ဒံ ပဝိသိတွာ ဥက္ကာသိတွာ အဂ္ဂဠံ အာကောဋေသိ။ ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒွာရံ။ ပါဝိသိ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ။ မာဏဝကာပိ ပဝိသိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အမ္ဗဋ္ဌော ပန မာဏဝေါ စင်္ကမန္တောပိ နိသိန္နေန ဘဂဝတာ ကဉ္စိ ကဉ္စိ [ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ (က.)] ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတိ၊ ဌိတောပိ နိသိန္နေန ဘဂဝတာ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတိ။
261. Then young Ambaḷiha went guietly to tihe monastery where there was a closed door, entered the porch slowly, gave a cough and tapped the door, The Bhagavā opcned the door for him. Ambaḷtha entered; and so did the other young men with him exchanging greeting with the Bhagavā, saying memorable words of felicitatitlons. And having done so, they took their seats in a suitable place.
But young Ambattha said, a little here and a little there, somewhat memorable words of felicitations, to the Bhagavā remaining seated, while he himself paced up and down; and likewise he said, a little here and a little there, somewhat memorable words of felicitations, to the Bhagavā remaining seated while he himself remaining standing.
၂၆၁။ ထိုအခါ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် တံခါးပိတ်ထားသော ကျောင်းသို့ တိတ်ဆိတ်စွာ ချဉ်းကပ်ပြီး နောက်မုခ်ဦးသို့ ဖြည်းညင်းစွာ ဝင်၍ ချောင်းဟန့်ပြီးလျှင် တံခါးကို ခေါက်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် တံခါးကိုဖွင့်တော်မူ၏၊ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ဝင်၏၊ လုလင်များလည်း ဝင်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုကုန်၏၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။

အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည်ကား စင်္ကြံသွားလျက်လည်း ထိုင်နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားနှင့် စိုးစဉ်းစိုးစဉ်းသော အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြောဆို၏၊ ရပ်လျက်လည်း ထိုင်နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားနှင့် စိုးစဉ်းစိုးစဉ်းသော အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြောဆို၏။

262. Atha kho bhagavā ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ etadavoca – ''evaṃ nu te, ambaṭṭha, brāhmaṇehi vuddhehi mahallakehi ācariyapācariyehi saddhiṃ kathāsallāpo hoti, yathayidaṃ caraṃ tiṭṭhaṃ nisinnena mayā kiñci kiñci kathaṃ sāraṇīyaṃ vītisāretī''ti?
၂၆၂။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ — ''ဧဝံ နု တေ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝုဒ္ဓေဟိ မဟလ္လကေဟိ အာစရိယပါစရိယေဟိ သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပေါ ဟောတိ၊ ယထယိဒံ စရံ တိဋ္ဌံ နိသိန္နေန မယာ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတီ''တိ?
262. Then the Revered One asked the young Ambattha:
Ambattha: Is this the way you say, a little here and a little there, somewhat memorable words of felicitations to your old and aged brahmins who are your teachers and teachers of your teachers as you do now walking about or standing up while I remain seated?
၂၆၂။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်အား ဤစကားကို ဆို၏ -

"အမ္ဗဋ္ဌ သင်သည် စင်္ကြံသွားလျက် ရပ်လျက်ပင် ထိုင်နေသော ငါဘုရားနှင့် စိုးစဉ်းစိုးစဉ်းသောအမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြောဆိုသည့်နည်းတူ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့နှင့် စကားပြောဆိုခြင်းကို ပြုသလော"ဟု ဆို၏။

Paṭhamaibbhavādo ပဌမဣဗ္ဘဝါဒေါ
First Name-calling as "Ibbha” ဇာတ်နိမ့် ဟူသော စကားဖြင့် ရှေးဦးစွာ ရှုတ်ချခြင်း

263. ‘‘No hidaṃ, bho gotama. Gacchanto vā hi, bho gotama, gacchantena brāhmaṇo brāhmaṇena saddhiṃ sallapitumarahati, ṭhito vā hi, bho gotama, ṭhitena brāhmaṇo brāhmaṇena saddhiṃ sallapitumarahati, nisinno vā hi, bho gotama, nisinnena brāhmaṇo brāhmaṇena saddhiṃ sallapitumarahati, sayāno vā hi, bho gotama, sayānena brāhmaṇo brāhmaṇena saddhiṃ sallapitumarahati. Ye ca kho te, bho gotama, muṇḍakā samaṇakā ibbhā kaṇhā [kiṇhā (ka. sī. pī.)] bandhupādāpaccā, tehipi me saddhiṃ evaṃ kathāsallāpo hoti, yathariva bhotā gotamenā’’ti. ‘‘Atthikavato kho pana te, ambaṭṭha, idhāgamanaṃ ahosi, yāyeva kho panatthāya āgaccheyyātha [āgaccheyyātho (sī. pī.)], tameva atthaṃ sādhukaṃ manasi kareyyātha [manasikareyyātho (sī. pī.)]. Avusitavāyeva kho pana bho ayaṃ ambaṭṭho māṇavo vusitamānī kimaññatra avusitattā’’ti.
၂၆၃။ ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ။ ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဟိ၊ ဘော ဂေါတမ၊ ဂစ္ဆန္တေန ဗြာဟ္မဏော ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုမရဟတိ၊ ဌိတော ဝါ ဟိ၊ ဘော ဂေါတမ၊ ဌိတေန ဗြာဟ္မဏော ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုမရဟတိ၊ နိသိန္နော ဝါ ဟိ၊ ဘော ဂေါတမ၊ နိသိန္နေန ဗြာဟ္မဏော ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုမရဟတိ၊ သယာနော ဝါ ဟိ၊ ဘော ဂေါတမ၊ သယာနေန ဗြာဟ္မဏော ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုမရဟတိ။ ယေ စ ခေါ တေ၊ ဘော ဂေါတမ၊ မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဣဗ္ဘာ ကဏှာ [ကိဏှာ (က. သီ. ပီ.)] ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ၊ တေဟိပိ မေ သဒ္ဓိံ ဧဝံ ကထာသလ္လာပေါ ဟောတိ၊ ယထရိဝ ဘောတာ ဂေါတမေနာ’’တိ။ ‘‘အတ္ထိကဝတော ခေါ ပန တေ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣဓာဂမနံ အဟောသိ၊ ယာယေဝ ခေါ ပနတ္ထာယ အာဂစ္ဆေယျာထ [အာဂစ္ဆေယျာထော (သီ. ပီ.)]၊ တမေဝ အတ္ထံ သာဓုကံ မနသိ ကရေယျာထ [မနသိကရေယျာထော (သီ. ပီ.)]။ အဝုသိတဝါယေဝ ခေါ ပန ဘော အယံ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဝုသိတမာနီ ကိမညတြ အဝုသိတတ္တာ’’တိ။
263. "No.indeed, O Gotama! It is appropriate for a brahmaṇa to speak walking to a brahmaṇa who is walking, to speak standing to a brahmaṇa who is standing, to speak sitting to a brahmaṇa who is seated, and to speak reclining to a brahmaṇa who is reclining. But O Gotama, with shavelings, contemptible Samaṇas, men of low birth, blacks and those born from the insteps of the Brahma it is but fitting that I should talk to them in the same way that I now talk to you, Gotama.

Ambattha! You have come here on business. One who has come with a purpose should keep his mind well on it.

Friends! This young Ambattha thinks himself well-trained and well-taught whereas he is in fact ill-trained and ill-taught. There is no other reason than lack of good training (regarding his rudeness)”
၂၆၃။ ဤသို့ မပြောဆိုပါ အသျှင်ဂေါတမ၊ သွားနေသော ပုဏ္ဏားနှင့် (ပြောလိုသော) ပုဏ္ဏားသည်သွားလျက်သာလျှင် ပြောအပ်ပါ၏ အသျှင်ဂေါတမ၊ ရပ်နေသော ပုဏ္ဏားနှင့် (ပြောလိုသော) ပုဏ္ဏားသည်လည်း ရပ်လျက်သာလျှင် ပြောအပ်ပါ၏ အသျှင်ဂေါတမ၊ ထိုင်နေသော ပုဏ္ဏားနှင့် (ပြောလိုသော) ပုဏ္ဏားသည်လည်း ထိုင်လျက်သာလျှင် ပြောအပ်ပါ၏ အသျှင်ဂေါတမ၊ အိပ်နေသော ပုဏ္ဏားနှင့် (ပြောလိုသော) ပုဏ္ဏားသည်လည်း အိပ်လျက်သာလျှင် ပြောအပ်ပါ၏ အသျှင်ဂေါတမ၊ ဇာတ်နိမ့်၍ ဖြစ်ကုန်သော မည်းညစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာ၏ ခြေဖမိုးမှ ပေါက်ဖွားကုန်သော ဦးပြည်းရဟန်းညံ့တို့နှင့်မူကား အကျွန်ုပ်၏ စကားပြောဆိုခြင်းသည် အသျှင်ဂေါတမနှင့် ပြောဆိုသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ပါ၏။

အမ္ဗဋ္ဌ သင်သည် ကိစ္စရှိသည်ဖြစ်၍ ဤအရပ်သို့ လာခဲ့၏၊ (သင်တို့သည်) အကြင်ကိစ္စအလို့ငှါ လာသည် ဖြစ်ကုန်အံ့၊ ထိုကိစ္စကိုသာလျှင် ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်ရာ၏။ အချင်းတို့ ဤအမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် မလိမ္မာသေးဘဲလျက် လိမ္မာပြီးဟု မှတ်ထင်၏၊ (ဤသို့ ပြုမူပြောဆိုရာ၌) မလိမ္မာသေးသည်မှ လွဲ၍ မည်သည့်အကြောင်းမျှ မရှိချေ။

264. Atha kho ambaṭṭho māṇavo bhagavatā avusitavādena vuccamāno kupito anattamano bhagavantaṃyeva khuṃsento bhagavantaṃyeva vambhento bhagavantaṃyeva upavadamāno – ‘‘samaṇo ca me, bho, gotamo pāpito bhavissatī’’ti bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘caṇḍā, bho gotama, sakyajāti; pharusā, bho gotama, sakyajāti; lahusā, bho gotama, sakyajāti; bhassā, bho gotama, sakyajāti; ibbhā santā ibbhā samānā na brāhmaṇe sakkaronti, na brāhmaṇe garuṃ karonti [garukaronti (sī. syā. kaṃ. pī.)], na brāhmaṇe mānenti, na brāhmaṇe pūjenti, na brāhmaṇe apacāyanti. Tayidaṃ, bho gotama, nacchannaṃ, tayidaṃ nappatirūpaṃ, yadime sakyā ibbhā santā ibbhā samānā na brāhmaṇe sakkaronti, na brāhmaṇe garuṃ karonti, na brāhmaṇe mānenti, na brāhmaṇe pūjenti, na brāhmaṇe apacāyantī’’ti. Itiha ambaṭṭho māṇavo idaṃ paṭhamaṃ sakyesu ibbhavādaṃ nipātesi.

၂၆၄။ အထ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝတာ အဝုသိတဝါဒေန ဝုစ္စမာနော ကုပိတော အနတ္တမနော ဘဂဝန္တံယေဝ ခုံသေန္တော ဘဂဝန္တံယေဝ ဝမ္ဘေန္တော ဘဂဝန္တံယေဝ ဥပဝဒမာနော – ‘‘သမဏော စ မေ၊ ဘော၊ ဂေါတမော ပါပိတော ဘဝိဿတီ’’တိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘စဏ္ဍာ၊ ဘော ဂေါတမ၊ သကျဇာတိ; ဖရုသာ၊ ဘော ဂေါတမ၊ သကျဇာတိ; လဟုသာ၊ ဘော ဂေါတမ၊ သကျဇာတိ; ဘဿာ၊ ဘော ဂေါတမ၊ သကျဇာတိ; ဣဗ္ဘာ သန္တာ ဣဗ္ဘာ သမာနာ န ဗြာဟ္မဏေ သက္ကရောန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ ဂရုံ ကရောန္တိ [ဂရုကရောန္တိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)]၊ န ဗြာဟ္မဏေ မာနေန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ ပူဇေန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ အပစာယန္တိ။ တယိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ၊ နစ္ဆန္နံ၊ တယိဒံ နပ္ပတိရူပံ၊ ယဒိမေ သကျာ ဣဗ္ဘာ သန္တာ ဣဗ္ဘာ သမာနာ န ဗြာဟ္မဏေ သက္ကရောန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ ဂရုံ ကရောန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ မာနေန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ ပူဇေန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ အပစာယန္တီ’’တိ။ ဣတိဟ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဣဒံ ပဌမံ သကျေသု ဣဗ္ဘဝါဒံ နိပါတေသိ။

264. When young Ambaḷttha heard the Bhagavā say of him as ill-trained and ill-taught, he became displeased and angry; and in an effort to imprecate, disparage and condemn the Bhagavā, he said to himself, "Friends! See how I snub that Gotama!" And he spoke to the Bhagavā thus:

“O Gotama! the Sakyan race is arrogant.

“O Gotama! The Sakyan race is rude.

“O Gotama! The Sakyan race is'short-tempered. O Gotama! The Sakyan race is loguacious. The Sakyans are of low birth, they are of low birth, and yet, they do not honour the brahmaṇas; neither do they esteem them; neither do they venerate them; neither do they revere them; and neither do they worship them! It is not proper and fitting for the Sakyan race, who is of low birth, is of low birth not to honour the Brahmaṇas; not to esteem them; not to venerate them not to revere them; and not to worship them.”

In this way, young Ambaḷtha degraded the Sakyan as men of low birth for the first time.

၂၆၄။ ထိုအခါ မလိမ္မာသေးဟူသော စကားဖြင့် (မိမိကို) မြတ်စွာဘုရားဆိုတော်မူလတ်သော် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် အမျက်ထွက်သည် နှလုံးမသာသည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကိုပင်လျှင် ပုတ်ခတ်လိုရကားမြတ်စွာဘုရားကို ပင်လျှင် ရှုတ်ချလိုရကား မြတ်စွာဘုရားကိုပင်လျှင် စွပ်စွဲလိုရကား "အချင်းတို့ ငါသည်ရဟန်းဂေါတမကိုလည်း ထိပါးစေမည်"ဟု ကြံလျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို ဆို၏ -

"အသျှင်ဂေါတမ သာကီဝင်မင်းမျိုးသည် ခက်ထန်၏၊ အသျှင်ဂေါတမ သာကီဝင်မင်းမျိုးသည်ကြမ်းတမ်း၏၊ အသျှင်ဂေါတမ သာကီဝင်မင်းမျိုးသည် စိတ်သဘောနု၏၊ အသျှင်ဂေါတမ သာကီဝင်မင်းမျိုးသည် စကားများ၏၊ ဇာတ်နိမ့်တို့ဖြစ်ကုန်လျက် ပုဏ္ဏားတို့ကို မရိုသေကုန်၊ ပုဏ္ဏားတို့ကိုအလေးမပြုကုန်၊ ပုဏ္ဏားတို့ကို မမြတ်နိုးကုန်၊ ပုဏ္ဏားတို့ကို မပူဇော်ကုန်၊ ပုဏ္ဏားတို့ကို မတုပ်ဝပ် ကုန်၊ အသျှင်ဂေါတမ ဤသာကီဝင်မင်းတို့သည် ဇာတ်နိမ့်တို့ဖြစ်ကုန်လျက် ပုဏ္ဏားတို့ကို မရိုသေခြင်းအလေးမပြုခြင်း မမြတ်နိုးခြင်း မပူဇော်ခြင်း မတုပ်ဝပ်ခြင်းသည် မသင့်လျော် မလျောက် ပတ်ပါ"ဟုဆို၏။

ဤသို့လျှင် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် သာကီဝင်မင်းတို့ကို ဤဇာတ်နိမ့်ဟူသော စကားဖြင့် ရှေးဦးစွာ ရှုတ်ချ ပြောဆို၏။

Dutiyaibbhavādo ဒုတိယဣဗ္ဘဝါဒေါ

Second Name-calling as "Ibbha” ဇာတ်နိမ့် ဟူသော စကားဖြင့် နှစ်ကြိမ်မြောက် ရှုတ်ချခြင်း

265. ‘‘Kiṃ pana te, ambaṭṭha, sakyā aparaddhu’’nti? ‘‘Ekamidāhaṃ, bho gotama, samayaṃ ācariyassa brāhmaṇassa pokkharasātissa kenacideva karaṇīyena kapilavatthuṃ agamāsiṃ. Yena sakyānaṃ sandhāgāraṃ tenupasaṅkamiṃ. Tena kho pana samayena sambahulā sakyā ceva sakyakumārā ca sandhāgāre [santhāgāre (sī. pī.)] uccesu āsanesu nisinnā honti aññamaññaṃ aṅgulipatodakehi [aṅgulipatodakena (pī.)] sañjagghantā saṃkīḷantā, aññadatthu mamaññeva maññe anujagghantā, na maṃ koci āsanenapi nimantesi. Tayidaṃ, bho gotama, nacchannaṃ, tayidaṃ nappatirūpaṃ, yadime sakyā ibbhā santā ibbhā samānā na brāhmaṇe sakkaronti, na brāhmaṇe garuṃ karonti, na brāhmaṇe mānenti, na brāhmaṇe pūjenti, na brāhmaṇe apacāyantī’’ti. Itiha ambaṭṭho māṇavo idaṃ dutiyaṃ sakyesu ibbhavādaṃ nipātesi.

၂၆၅။ ‘‘ကိံ ပန တေ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ သကျာ အပရဒ္ဓု’’န္တိ? ‘‘ဧကမိဒါဟံ၊ ဘော ဂေါတမ၊ သမယံ အာစရိယဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန ကပိလဝတ္ထုံ အဂမာသိံ။ ယေန သကျာနံ သန္ဓာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သမ္ဗဟုလာ သကျာ စေဝ သကျကုမာရာ စ သန္ဓာဂါရေ [သန္ထာဂါရေ (သီ. ပီ.)] ဥစ္စေသု အာသနေသု နိသိန္နာ ဟောန္တိ အညမညံ အင်္ဂုလိပတောဒကေဟိ [အင်္ဂုလိပတောဒကေန (ပီ.)] သဉ္ဇဂ္ဃန္တာ သံကီဠန္တာ၊ အညဒတ္ထု မမညေဝ မညေ အနုဇဂ္ဃန္တာ၊ န မံ ကောစိ အာသနေနပိ နိမန္တေသိ။ တယိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ၊ နစ္ဆန္နံ၊ တယိဒံ နပ္ပတိရူပံ၊ ယဒိမေ သကျာ ဣဗ္ဘာ သန္တာ ဣဗ္ဘာ သမာနာ န ဗြာဟ္မဏေ သက္ကရောန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ ဂရုံ ကရောန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ မာနေန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ ပူဇေန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ အပစာယန္တီ’’တိ။ ဣတိဟ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဣဒံ ဒုတိယံ သကျေသု ဣဗ္ဘဝါဒံ နိပါတေသိ။

265. Ambatḷttha, How has the Sakyans offended you?

O Gotama! Once I had the occasion to go to Kapilavatthu on a certain business at the behest of Brahmaṇa Pokkharasati. Then I entered the Assembly hall of the Sakyans. There, many men of the Sakyan race, both kings and princes, were seated on high seats in the hall, tiekling one another with their fingers, laughing loudly and playing boisterously. I thought they were, in fact, laughing at me. No one offered me any seat. O Gotama! It is not proper and not fitting that these Sakyans of low birth do not honour esteem, venerate, revere and worship the brahmaṇas.”

In this way young Ambatḷha degraded the Sakyans as men of low birth for the second time.

၂၆၅။ အမ္ဗဋ္ဌ သာကီဝင်မင်းတို့သည် သင့်အား အဘယ်သို့ ပြစ်မှားကုန်သနည်း။

အသျှင်ဂေါတမ အခါတစ်ပါး၌ အကျွန်ုပ်သည် ဆရာပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၏ ကိစ္စတစ်ခုဖြင့်ကပိလဝတ်ပြည်သို့ သွားခဲ့၏၊ သာကီဝင်မင်းတို့၏ စည်းဝေးဆောင်သို့ ရောက်ခဲ့၏၊ ထိုစဉ်အခါ၌ များစွာသော သာကီဝင်မင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သာကီဝင်မင်းသားတို့သည်လည်းကောင်း အချင်းချင်း ကလိထိုး၍ ပြင်းစွာ ရယ်ကုန်လျက် ပြင်းစွာကစားကုန်လျက် စည်းဝေးဆောင်တွင် မြင့်သောနေရာတို့၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ စင်စစ်မူကား အကျွန်ုပ်ကိုသာ ရယ်ကြသည်ထင်၏၊ မည်သူမျှ အကျွန်ုပ်ကို နေရာလည်းမပေးပါ (နေရာဖြင့်လည်း မဖိတ်ပါ)၊ အသျှင်ဂေါတမ ဤသာကီဝင်မင်းတို့သည် ဇာတ်နိမ့်တို့ဖြစ်ကုန်လျက်ပုဏ္ဏားတို့ကို မရိုသေခြင်း အလေးမပြုခြင်း မမြတ်နိုးခြင်း မပူဇော်ခြင်း မတုပ်ဝပ်ခြင်းသည် မသင့်လျော်မလျောက်ပတ်ပါ။

ဤသို့လျှင် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် သာကီဝင်မင်းတို့ကို ဤဇာတ်နိမ့်ဟူသော စကားဖြင့် နှစ်ကြိမ်မြောက်ရှုတ်ချပြောဆို၏။

Tatiyaibbhavādo တတိယဣဗ္ဘဝါဒေါ
Third Name-calling as "Ibbha” ဇာတ်နိမ့်ဟူသော စကားဖြင့် သုံးကြိမ်မြောက် ရှုတ်ချခြင်း

266. ‘‘Laṭukikāpi kho, ambaṭṭha, sakuṇikā sake kulāvake kāmalāpinī hoti. Sakaṃ kho panetaṃ, ambaṭṭha, sakyānaṃ yadidaṃ kapilavatthuṃ, nārahatāyasmā ambaṭṭho imāya appamattāya abhisajjitu’’nti. ‘‘Cattārome, bho gotama, vaṇṇā – khattiyā brāhmaṇā vessā suddā. Imesañhi, bho gotama, catunnaṃ vaṇṇānaṃ tayo vaṇṇā – khattiyā ca vessā ca suddā ca – aññadatthu brāhmaṇasseva paricārakā sampajjanti. Tayidaṃ, bho gotama , nacchannaṃ, tayidaṃ nappatirūpaṃ, yadime sakyā ibbhā santā ibbhā samānā na brāhmaṇe sakkaronti, na brāhmaṇe garuṃ karonti, na brāhmaṇe mānenti,

na brāhmaṇe pūjenti, na brāhmaṇe apacāyantī''ti. Itiha ambaṭṭho māṇavo idaṃ tatiyaṃ sakyesu ibbhavādaṃ nipātesi.

၂၆၆။ ''လဋုကိကာပိ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ သကုဏိကာ သကေ ကုလာဝကေ ကာမလာပိနီ ဟောတိ။ သကံ ခေါ ပနေတံ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ သကျာနံ ယဒိဒံ ကပိလဝတ္ထုံ၊ နာရဟတာယသ္မာ အမ္ဗဋ္ဌော ဣမာယ အပ္ပမတ္တာယ အဘိသဇ္ဇိတု''န္တိ။ ''စတ္တာရောမေ၊ ဘော ဂေါတမ၊ ဝဏ္ဏာ — ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ သုဒ္ဒါ။ ဣမေသဉှိ၊ ဘော ဂေါတမ၊ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ တယော ဝဏ္ဏာ — ခတ္တိယာ စ ဝေဿာ စ သုဒ္ဒါ စ — အညဒတ္ထု ဗြာဟ္မဏဿေဝ ပရိစာရကာ သမ္ပဇ္ဇန္တိ။ တယိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ ၊ နစ္ဆန္နံ၊ တယိဒံ နပ္ပတိရူပံ၊ ယဒိမေ သကျာ ဣဗ္ဘာ သန္တာ ဣဗ္ဘာ သမာနာ န ဗြာဟ္မဏေ သက္ကရောန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ ဂရုံ ကရောန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ မာနေန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ ပူဇေန္တိ၊ န ဗြာဟ္မဏေ အပစာယန္တီ''တိ။ ဣတိဟ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဣဒံ တတိယံ သကျေသု ဣဗ္ဘဝါဒံ နိပါတေသိ။

266. Ambatḷtha! Even a female tit can chirp as she pleases in her own nest. Ambatḷha! Kappilavatthu 1s the home ground of the Sakyans. Ambattha! Young man! You should not get irritated by such a tritling matter.

O Gotama! There are four castes-the ruling class, the brāhmaṇas, the mercantile class and the working class. Of the four, the ruling class, the mercantile class and working class are, indeed, servants of the brahmanas. O Gotamat, it is not proper and not fitting that these Sakyans of low birth do not honour, esteem, venerate, revere and worship the brahmaṇas."

In this way, young Ambattha degraded the Sakyans as men of low birth for the third time.

၂၆၆။ အမ္ဗဋ္ဌ ဘီလုံးငှက်မသော်မှလည်း မိမိအသိုက်၌ အလိုရှိတိုင်း မြည်နိုင်သေး၏၊ အမ္ဗဋ္ဌကပိလဝတ်ပြည်သည်ကား သာကီဝင်မင်းမျိုးတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ပြည် ဖြစ်ပေ၏၊ အမောင် အမ္ဗဋ္ဌ ဤအသေးအဖွဲအမှုမျှဖြင့် အခဲမကြေ မဖြစ်ထိုက်ပါ။

အသျှင်ဂေါတမ မင်း ပုဏ္ဏား ကုန်သည် သူဆင်းရဲ ဟူသော ဤအမျိုးလေးပါးတို့ ရှိကုန်၏၊ အသျှင်ဂေါတမ ဤ အမျိုးလေးပါးတို့တွင် မင်း ကုန်သည် သူဆင်းရဲ ဟူသော အမျိုးသုံးပါးတို့သည်ပုဏ္ဏားမျိုး၏ အလုပ်အကျွေးသာ စင်စစ် ဖြစ်ကုန်၏၊ အသျှင်ဂေါတမ ဤသာကီဝင်မင်းတို့သည်ဇာတ်နိမ့်တို့ ဖြစ်ကုန်လျက် ပုဏ္ဏားတို့ကို မရိုသေခြင်း အလေးမပြုခြင်း မမြတ်နိုးခြင်း မပူဇော်ခြင်း မတုပ်ဝပ်ခြင်းသည် မသင့်လျော် မလျောက်ပတ်ပါ။

ဤသို့လျှင် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် သာကီဝင်မင်းတို့ကို ဤဇာတ်နိမ့်ဟူသော စကားဖြင့် သုံးကြိမ် မြောက်ရှုတ်ချပြောဆို၏။

Dāsiputtavādo အသိပုတ္တဝါဒေါ
The Son of a Slave-girl ကျွန်မသား၏ ဝါဒ

267. Atha kho bhagavato etadahosi – ''atibāḷhaṃ kho ayaṃ ambaṭṭho māṇavo sakyesu ibbhavādena nimmādeti, yaṃnūnāhaṃ gottaṃ puccheyya''nti. Atha kho bhagavā ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ etadavoca – ''kathaṃ gottosi, ambaṭṭhā''ti? ''Kaṇhāyanohamasmi, bho gotamā''ti. Porāṇaṃ kho pana te ambaṭṭha mātāpettikaṃ nāmagottaṃ anussarato ayyaputtā sakyā bhavanti; dāsiputto tvamasi sakyānaṃ. Sakyā kho pana, ambaṭṭha, rājānaṃ okkākaṃ pitāmahaṃ dahanti.

''Bhūtapubbaṃ, ambaṭṭha, rājā okkāko yā sā mahesī piyā manāpā, tassā puttassa rajjaṃ pariṇāmetukāmo jeṭṭhakumāre raṭṭhasmā pabbājesi – okkāmukhaṃ karakaṇḍaṃ [ukkāmukhaṃ karakaṇḍuṃ (sī. syā.)] hatthinikaṃ sinisūraṃ [sinipuraṃ (sī. syā.)]. Te raṭṭhasmā pabbājitā himavantapasse pokkharaṇiyā tīre mahāsākasaṇḍo, tattha vāsaṃ kappesuṃ. Te jātisambhedabhayā sakāhi bhaginīhi saddhiṃ saṃvāsaṃ kappesuṃ.

''Atha kho, ambaṭṭha, rājā okkāko amacce pārisajje āmantesi – 'kahaṃ nu kho, bho, etarahi kumārā sammantī'ti? 'Atthi, deva, himavantapasse pokkharaṇiyā tīre mahāsākasaṇḍo , tatthetarahi kumārā sammanti. Te jātisambhedabhayā sakāhi bhaginīhi saddhiṃ saṃvāsaṃ kappentī'ti. Atha kho, ambaṭṭha,

rājā okkāko udānaṃ udānesi – ‘sakyā vata, bho, kumārā, paramasakyā vata, bho, kumārā’ti. Tadagge kho pana ambaṭṭha sakyā paññāyanti; so ca nesaṃ pubbapuriso.

‘‘Rañño kho pana, ambaṭṭha, okkākassa disā nāma dāsī ahosi. Sā kaṇhaṃ nāma [sā kaṇhaṃ (pī.)] janesi. Jāto kaṇho pabyāhāsi – ‘dhovatha maṃ, amma, nahāpetha maṃ amma, imasmā maṃ asucismā parimocetha, atthāya vo bhavissāmī’ti. Yathā kho pana ambaṭṭha etarahi manussā pisāce disvā ‘pisācā’ti sañjānanti; evameva kho, ambaṭṭha, tena kho pana samayena manussā pisāce ‘kaṇhā’ti sañjānanti. Te evamāhaṃsu – ‘ayaṃ jāto pabyāhāsi, kaṇho jāto, pisāco jāto’ti. Tadagge kho pana, ambaṭṭha kaṇhāyanā paññāyanti, so ca kaṇhāyanānaṃ pubbapuriso. Iti kho te , ambaṭṭha, porāṇaṃ mātāpettikaṃ nāmagottaṃ anussarato ayyaputtā sakyā bhavanti, dāsiputto tvamasi sakyāna’’nti.
၂၆၇။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ‘‘အတိဗာဠှံ ခေါ အယံ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ သကျေသု ဝမ္ဘဝါဒေန နိမ္မာဒေတိ၊ ယံနူနာဟံ ဂေါတ္တံ ပုစ္ဆေယျ’’န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကထံ ဂေါတ္တောသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌာ’’တိ? ‘‘ကဏှာယနောဟမသ္မိ၊ ဘော ဂေါတမာ’’တိ။ ပေါရာဏံ ခေါ ပန တေ အမ္ဗဋ္ဌ မာတာပေတ္တိကံ နာမဂေါတ္တံ အနုဿရတော အယျပုတ္တာ သကျာ ဘဝန္တိ; ဒါသိပုတ္တော တွမသိ သကျာနံ။ သကျာ ခေါ ပန၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ရာဇာနံ ဩက္ကာကံ ပိတာမဟံ ဒဟန္တိ။

‘‘ဘူတပုဗ္ဗံ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ရာဇာ ဩက္ကာကော ယာ သာ မဟေသီ ပိယာ မနာပါ၊ တဿာ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ ပရိဏာမေတုကာမော ဇေဋ္ဌကုမာရေ ရဋ္ဌသ္မာ ပဗ္ဗာဇေသိ – ဩက္ကာမုခံ ကရကဏ္ဍုံ [ဥက္ကာမုခံ ကရကဏ္ဍုံ (သီ. သျာ.)] ဟတ္ထိနိကံ သိနိသူရံ [သိနိပုရံ (သီ. သျာ.)]။ တေ ရဋ္ဌသ္မာ ပဗ္ဗာဇိတာ ဟိမဝန္တပဿေ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ မဟာသာကသဏ္ဍော၊ တတ္ထ ဝါသံ ကပ္ပေသုံ။ တေ ဇာတိသမ္ဘေဒဘယာ သကာဟိ ဘဂိနီဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေသုံ။

‘‘အထ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ရာဇာ ဩက္ကာကော အမစ္စေ ပါရိသဇ္ဇေ အာမန္တေသိ – ‘ကဟံ နု ခေါ၊ ဘော၊ ဧတရဟိ ကုမာရာ သမ္မန္တီ’တိ? ‘အတ္ထိ၊ ဒေဝ၊ ဟိမဝန္တပဿေ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ မဟာသာကသဏ္ဍော ၊ တတ္ထေတရဟိ ကုမာရာ သမ္မန္တိ။ တေ ဇာတိသမ္ဘေဒဘယာ သကာဟိ ဘဂိနီဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေန္တီ’တိ။ အထ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ရာဇာ ဩက္ကာကော ဥဒာနံ ဥဒာနေသိ – ‘သကျာ ဝတ၊ ဘော၊ ကုမာရာ၊ ပရမသကျာ ဝတ၊ ဘော၊ ကုမာရာ’တိ။ တဒဂ္ဂေ ခေါ ပန အမ္ဗဋ္ဌ သကျာ ပညာယန္တိ; သော စ နေသံ ပုဗ္ဗပုရိသော။

‘‘ရညော ခေါ ပန၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဩက္ကာကဿ ဒိသာ နာမ ဒာသီ အဟောသိ။ သာ ကဏှံ နာမ [သာ ကဏှံ (ပီ.)] ဇနေသိ။ ဇာတော ကဏှော ပဗျာဟာသိ – ‘ဓောဝထ မံ၊ အမ္မ၊ နဟာပေထ မံ အမ္မ၊ ဣမသ္မာ မံ အသုစိသ္မာ ပရိမောစေထ၊ အတ္ထာယ ဝေါ ဘဝိဿာမီ’တိ။ ယထာ ခေါ ပန အမ္ဗဋ္ဌ ဧတရဟိ မနုဿာ ပိသာစေ ဒိသွာ ‘ပိသာစာ’တိ သဉ္ဇာနန္တိ; ဧဝမေဝ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ တေန ခေါ ပန သမယေန မနုဿာ ပိသာစေ ‘ကဏှာ’တိ သဉ္ဇာနန္တိ။ တေ ဧဝမာဟံသု – ‘အယံ ဇာတော ပဗျာဟာသိ၊ ကဏှော ဇာတော၊ ပိသာစော ဇာတော’တိ။ တဒဂ္ဂေ ခေါ ပန၊ အမ္ဗဋ္ဌ ကဏှာယနာ ပညာယန္တိ၊ သော စ ကဏှာယနာနံ ပုဗ္ဗပုရိသော။ ဣတိ ခေါ တေ ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ပေါရာဏံ မာတာပေတ္တိကံ နာမဂေါတ္တံ အနုဿရတော အယျပုတ္တာ သကျာ ဘဝန္တိ၊ ဒါသိပုတ္တော တွမသိ သကျာန’’န္တိ။
267. Then it occurred to the Bhagavā thus;

This young Ambattha degrades the Sakyans severely by calling them as men of low birth. It were better for me to enquire into his lineage.

Then the Bhagavā asked young Ambattha: Ambattha! What is your lineage?

O Gotama! I am a Kanhāyana by lineage.

Ambattha! If the name and lineage on both sides of your mother and father are investigated in proper succession, it will be discovered that you are the descendant of a slave-girl belonging to one of the Sakyans whereas the Sakyans are the descendants of a master-race. Ambattha! The Sakyans regard King Okkāka as their ancestor. Ambattha! What happened in the past is that King Okkāka banished his elder sons Okkāmukha, Karakaṇdu, Hatthinika and Sinisūra in order that he could instal as King the son of his most beloved gueen. The elder sons who were thus exiled went out

and lived in a big teak forest near a lake on the slopes of the Himalayas. Being apprehensive of losing purity of their line, they consorted with their own sisters.

At one time, Ambattha, King Okkāka asked his ministers in attendance: "Ministers! Where can my sons be living now?"

“Your Majesty, (said the Ministers) your sons are residing in a big teak forest near a lake on the slopes of the Himalayas, Being apprehensive of losing the purtiy of their line, they consort with their own sisters. "

Then, Ambattha, King Okkāka made this exultant utterance: "Able indeed, O my people, are my sons! Most able indeed, O my people, are my sons! Ambattha! Henceforth, after his exultant utterance, they became known as Sakyans (able). Okkāka is the foremost ancestor of the Sakyans.

"Ambattha, King Okkāka had a slave-girl by the name of Disā. She gave birth to a child who was named Kanha. Kaṇha, as soon as he was born, spoke:

"Mother! Wash me. Mother! Bathe me. Cleanse me of inpurities! I shall be of benefit to you.”

Ambattha! Just as nowadays people could recongnize a demon (pisāca) when they see one, in those days people could recognize a demon when they saw one and called him Kanha. This child” they said, "speaks as soon as it is born. A Kanha is born! A pisāca is born! Originting from such words thus spoken, the lineage of the Kanhas come to be known as Kanhāyana. That Kanha is the foremost ancestor of the lineage of the Kanhas. Thus, Ambattha, if the name and lineage on both sides of your mother and fathre are investigated in proper succession, it will be discovered that the Sakyans are the descendants of a master-race whereas you are the descendant of a slave-girl of a Sakyan.

၂၆၇။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏ -

"ဤအမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် သာကီဝင်မင်းမျိုးတို့ကို ဇာတ်နိမ့်ဟူသော စကားဖြင့် အပြင်းအထန် ဖိနှိပ်၏၊ ငါသည် (သူ၏) အနွယ်ကို မေးရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်အား "အမ္ဗဋ္ဌ သင်၏ အနွယ်ကား အဘယ်နည်း"ဟုမေးတော်မူ၏။

"အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်၏ အနွယ်ကား ' ကဏှာယန' ဖြစ်ပါသည်"။

အမ္ဗဋ္ဌ သင်၏ အမိအဖတို့နှင့် စပ်ဆိုင်သော ရှေးအမည်အနွယ်ကို အစဉ်လိုက်၍ စိစစ်သော်သာကီဝင်မင်းတို့သည် အရှင်သခင်၏ သားတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ သင်သည် သာကီဝင်မင်းတို့၏ ကျွန်မသားဖြစ်၏။

အမ္ဗဋ္ဌ သာကီဝင်မင်းတို့သည် ဥက္ကာကမင်းကို အဘိုးအရာ၌ ထားကုန်၏၊ အမ္ဗဋ္ဌ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား ဥက္ကာကမင်းသည် ချစ်ခင်မြတ်နိုးသော မိဖုရား၏ သားတော်အား မင်းအဖြစ်ကို ဆောင်နှင်းတော်မူလို၍ ဥက္ကာ မုခ၊ ကရကဏ္ဍု၊ ဟတ္ထိနိက၊ သိနိသူရဟူသော သားတော်ကြီးတို့ကို တိုင်းပြည်မှနှင်ထုတ်တော်မူ၏၊ တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်ခံရကုန်သော ထိုသားတော်ကြီးတို့သည် ဟိမဝန္တာနံပါး ရေကန်၏အနီး ကျွန်းတောအုပ်ကြီး၌ နေကုန်၏၊ ထို (သားတော်ကြီး) တို့သည် အမျိုးပျက်မည် ကြောက်သဖြင့်မိမိတို့၏ နှမတို့နှင့် အိမ်ထောင်ပြုကုန်၏။

အမ္ဗဋ္ဌ ထိုအခါ ဥက္ကာကမင်းသည် မှူးမတ်ပရိသတ်တို့အား "အချင်းတို့ ယခုအခါ သားတော်တို့သည်အဘယ်အရပ်မှာ နေကုန်သနည်း"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မင်းမြတ် ဟိမဝန္တာနံပါး ရေကန်၏ အနီး ကျွန်းတောအုပ်ကြီး၌ မင်းသားတို့သည် ယခု နေကြပါကုန်၏၊ ထို (မင်းသား) တို့သည် အမျိုးပျက်မည် ကြောက်သဖြင့် မိမိတို့၏ နှမတော်တို့နှင့်အတူအိမ်ထောင် ပြုကြပါကုန်သည်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

အမ္ဗဋ္ဌ ထိုအခါ ဥက္ကာကမင်းသည်- "အချင်းတို့ သားတော်တို့သည် စွမ်းနိုင်ကုန်စွတကား" "အချင်းတို့ သားတော်တို့သည် အလွန် စွမ်းနိုင်ကုန်စွတကား"ဟု ဥဒါန်းကျူးရင့်လေ၏၊ အမ္ဗဋ္ဌထိုဥဒါန်းကို အစွဲပြု၍ သာကီဝင်မင်းတို့သည် (သက္ယာဟု) ထင်ရှားကုန်၏၊ ထို (ဥက္ကာကမင်း) သည်သာကီဝင်မင်းတို့၏ ရှေးဦးစွာသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။

အမ္ဗဋ္ဌ ဥက္ကာကမင်းအား ဒိသာမည်သော ကျွန်မသည် ရှိ၏၊ ထို (ကျွန်မ) သည် ကဏှမည်သော သားကိုဖွားမြင်၏၊ ကဏှ သည် မွေးဖွားစ ဖြစ်လျက် ဤသို့ ဆို၏ -

"အမိ အကျွန်ုပ်ကို ဆေးကြောပါလော့၊ အမိ အကျွန်ုပ်ကို ရေချိုးပါလော့၊ အမိ အကျွန်ုပ်ကိုအညစ်အကြေးမှ လွတ်ပါစေ လော့၊ သင်တို့၏ အကျိုးကို ဆောင်ရွက်နိုင်သူ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်"ဟု ဆို၏။

အမ္ဗဋ္ဌ ယခုအခါ လူတို့သည် ဘီလူး 'ပိသာစ' တို့ကို မြင်လျှင် ဘီလူး 'ပိသာစ' ဟူ၍ သိမှတ်ကုန် သကဲ့သို့ထိုစဉ်အခါ၌ လူတို့သည် ဘီလူး 'ပိသာစ' တို့ကို 'ကဏှ' ဟူ၍ သိမှတ်ကုန်၏၊ ထို (လူ) တို့သည် "ဤ (သူငယ်) သည် မွေးဖွားစ ဖြစ် လျက် (စကား) ပြော၏၊ 'ကဏှ' မွေးဖွား၏၊ ဘီလူး ' ပိသာစ'

--

မွေးဖွား၏"ဟု ဆိုကုန်၏၊ အမ္ဗဋ္ဌ ထိုစကားကို အစွဲပြု၍ ကဏှအနွယ်ဝင်တို့သည် (ကဏှာယန)ဟုထင်ရှားကုန်၏၊ ထိုက ဏှသည်လည်း ကဏှအနွယ်ဝင်တို့၏ ရှေးဦးစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏၊ အမ္ဗဋ္ဌ ဤသို့လျှင် သင်၏ အမိအဖတို့ နှင့် စပ်ဆိုင် သော ရှေးအမည် အနွယ်ကို အစဉ်လိုက်၍ စိစစ်သော် သာကီဝင်မင်းတို့သည် အရှင်သခင်၏သားတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ သင် သည် သာကီဝင်မင်းတို့၏ ကျွန်မသားဖြစ်၏ဟု (မိန့်ဆိုတော်မူ၏)။

268. Evaṃ vutte, te māṇavakā bhagavantaṃ etadavocuṃ – ‘‘mā bhavaṃ gotamo ambaṭṭhaṃ atibāḷhaṃ dāsiputtavādena nimmādesi. Sujāto ca, bho gotama ambaṭṭho māṇavo, kulaputto ca ambaṭṭho māṇavo, bahussuto ca ambaṭṭho māṇavo, kalyāṇavākkaraṇo ca ambaṭṭho māṇavo, paṇḍito ca ambaṭṭho māṇavo, pahoti ca ambaṭṭho māṇavo bhotā gotamena saddhiṃ asmiṃ vacane paṭimantetu’’nti.
၂၆၈။ ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ တေ မာဏဝကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘မာ ဘဝံ ဂေါတမော အမ္ဗဋ္ဌံ အတိဗာဠှံ ဒါသိပုတ္တဝါဒေန နိမ္မာဒေသိ။ သုဇာတော စ၊ ဘော ဂေါတမ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ကုလပုတ္တော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ဗဟုဿုတော စ အမ္ဗ ဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ကလျာဏဝါက္ကရဏော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ပဏ္ဍိတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ပဟောတိ စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘောတာ ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ အသ္မိံ ဝစနေ ပဋိမန္တေတု’’န္တိ။
268. As this had been said, the young man persent addressed the Bhagavā thus:

Revered Gotama! Please do not degrade Ambatḷtha so severely with words (imputing him to be) a slave-girl's son. Gotama! Young Ambattha is of good birth. He also comes of a good family, he also is knowledgable, he also speaks pleasantly, and he is also learned. He is able to argue with Revered Gotama on this subject'.
၂၆၈။ ဤသို့ မိန့်ဆိုတော်မူသော် ထိုလုလင်များသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို ဆိုကြ၏ -

"အသျှင်ဂေါတမသည် အမ္ဗဋ္ဌကို ကျွန်မသားဟူသော စကားဖြင့် အပြင်းအထန် မဖိနှိပ်ပါလင့်၊ အသျှင်ဂေါတမ အမ္ဗဋ္ဌ လုလင်သည် ကောင်းသော ဇာတ်လည်း ရှိပါ၏၊ အမျိုးကောင်းသားလည်းဖြစ်ပါ၏၊ အကြားအမြင်လည်း များပါ၏၊ ချောင် သော စကားလည်း ရှိပါ၏၊ ပညာရှိလည်း ဖြစ်ပါ၏၊ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ဤစကား၌ အသျှင်ဂေါတမနှင့် အတူ တုံ့ပြန် ပြောဆိုခြင်းငှါလည်း စွမ်းနိုင် ပါ၏"ဟုဆိုကြ၏။

269. Atha kho bhagavā te māṇavake etadavoca – ‘‘sace kho tumhākaṃ māṇavakānaṃ evaṃ hoti – ‘dujjāto ca ambaṭṭho māṇavo, akulaputto ca ambaṭṭho māṇavo, appassuto ca ambaṭṭho māṇavo, akalyāṇavākkaraṇo ca ambaṭṭho māṇavo, duppañño ca ambaṭṭho māṇavo, na ca pahoti ambaṭṭho māṇavo samaṇena gotamena saddhiṃ asmiṃ vacane paṭimantetu’nti, tiṭṭhatu ambaṭṭho māṇavo, tumhe mayā saddhiṃ mantavho asmiṃ vacane. Sace pana tumhākaṃ māṇavakānaṃ evaṃ hoti – ‘sujāto ca

ambaṭṭho māṇavo, kulaputto ca ambaṭṭho māṇavo, bahussuto ca ambaṭṭho māṇavo, kalyāṇavākkaraṇo ca ambaṭṭho māṇavo, paṇḍito ca ambaṭṭho māṇavo, pahoti ca ambaṭṭho māṇavo samaṇena gotamena saddhiṃ asmiṃ vacane paṭimantetu’nti, tiṭṭhatha tumhe; ambaṭṭho māṇavo mayā saddhiṃ paṭimantetū’’ti.

‘‘Sujāto ca, bho gotama, ambaṭṭho māṇavo, kulaputto ca ambaṭṭho māṇavo, bahussuto ca ambaṭṭho māṇavo, kalyāṇavākkaraṇo ca ambaṭṭho māṇavo, paṇḍito ca ambaṭṭho māṇavo, pahoti ca ambaṭṭho māṇavo bhotā gotamena saddhiṃ asmiṃ vacane paṭimantetuṃ, tuṇhī mayaṃ bhavissāma, ambaṭṭho māṇavo bhotā gotamena saddhiṃ asmiṃ vacane paṭimantetū’’ti.
၂၆၉။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တေ မာဏဝကေ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သစေ ခေါ တုမှာကံ မာဏဝကာနံ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဒုဇ္ဇာတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ အကုလပုတ္တော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ အပ္ပဿုတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ အကလျာဏဝါက္ကရဏော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ဒုပ္ပညော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ န စ ပဟောတိ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ အသ္မိံ ဝစနေ ပဋိမန္တေတု’န္တိ၊ တိဋ္ဌတု အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ တုမှေ မယာ သဒ္ဓိံ မန္တေဟ္ဝ အသ္မိံ ဝစနေ။ သစေ ပန တုမှာကံ မာဏဝကာနံ ဧဝံ ဟောတိ – ‘သုဇာတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ကုလပုတ္တော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ဗဟုဿုတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ကလျာဏဝါက္ကရဏော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ပဏ္ဍိတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ပဟောတိ စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ အသ္မိံ ဝစနေ ပဋိမန္တေတု’န္တိ၊ တိဋ္ဌထ တုမှေ; အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ မယာ သဒ္ဓိံ ပဋိမန္တေတူ’’တိ။

‘‘သုဇာတော စ၊ ဘော ဂေါတမ၊ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ကုလပုတ္တော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ဗဟုဿုတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ကလျာဏဝါက္ကရဏော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ပဏ္ဍိတော စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ပဟောတိ စ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘောတာ ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ အသ္မိံ ဝစနေ ပဋိမန္တေတုံ၊ တုဏှီ မယံ ဘဝိဿာမ၊ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘောတာ ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ အသ္မိံ ဝစနေ ပဋိမန္တေတူ’’တိ။
269. Then the Bhagavā spoke to the young man thus:

If you consider that young Ambattha is not of good birth, not having come of a good family, unknowledgable, not of pleasant speech, unlearned and unable to argue with Samaṇa Gotama on this subject, "Let young Ambattha remain silent and it will be you and I who are to discuss the matter. But if you consider that young Ambattha is of good birth, having come of a good family, knowledgable, of pleasant speech, learned and able to argue with Samaṇa Gotama on this subject', you remain silent. It will be young Ambaḷtha and I who are to discuss the matter.

Revered Gotama! Young Ambatḷttha is of good birth. He comes of a good family. He is knowledgable, of pleasant speech, and learned. He will be able to argue with friend Gotama on this subject. We shall remain silent. Let young Ambattha himself discuss the matter with the Revered Gotama.”
၂၆၉။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုလုလင်တို့အား ဤစကားကို ဆိုတော်မူ၏ -

"အကယ်၍ 'အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ကောင်းသော ဇာတ်လည်း မရှိ၊ အမျိုးကောင်းသားလည်း မဟုတ်၊ အကြား အမြင်လည်း နည်း၏၊ ချေငံသော စကားလည်း မရှိ၊ ပညာလည်း မဲ့၏၊ အမ္ဗဋ္ဌ လုလင်သည်ဤစကား၌ ရဟန်းဂေါတမနှင့်အတူ တုံ့ပြန်ပြောဆိုခြင်းငှါလည်း မစွမ်းနိုင်'ဟု သင်လုလင်တို့ ထင်ကြလျှင်အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် နေပါစေ၊ သင်တို့သည်သာ ဤစကား၌ ငါနှင့် အတူ ပြောဆိုကုန်လော့။ အကယ်၍ ' အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ကောင်းသော ဇာတ်လည်း ရှိ၏၊ အမျိုးကောင်းသားလည်း ဖြစ်၏၊ အကြားအမြင်လည်း များ၏၊ ချေငံသော စကားလည်း ရှိ၏၊ ပညာရှိ လည်း ဖြစ်၏၊ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည်ဤစကား၌် ရဟန်းဂေါတမနှင့်အတူ တုံ့ပြန်ပြောဆိုခြင်းငှါလည်း စွမ်းနိုင်၏'ဟု သင်လုလင်တို့ထင်ကြငြားအံ၊ သင်တို့ နေကြကုန်၊ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည်သာ ဤစကား ၌ ငါနှင့်အတူတုံ့ပြန်ပြောဆိုပါစေ"ဟု ဆိုတော်မူ၏။

အသျှင်ဂေါတမ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ကောင်းသော ဇာတ်လည်း ရှိပါ၏၊ အမျိုးကောင်းသားလည်း ဖြစ်ပါ၏၊ အကြားအမြင်လည်း များပါ၏၊ ချေငံသောစကားလည်း ရှိပါ၏၊ ပညာရှိလည်း ဖြစ်ပါ၏၊ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ဤစကား၌

အသျှင်ဂေါတမနှင့်အတူ တုံ့ပြန်ပြောဆိုခြင်းငှါလည်း စွမ်းနိုင်ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်တို့ ဆိတ်ဆိတ် နေကုန်အံ့၊ အမ္ဗဋ္ဌလုလင် သည်သာ ဤစကား၌ အသျှင်ဂေါတမနှင့် အတူ တုံ့ပြန် ပြောဆိုပါစေ။

270. Atha kho bhagavā ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ etadavoca – ‘‘ayaṃ kho pana te, ambaṭṭha, sahadhammiko pañho āgacchati, akāmā byākātabbo. Sace tvaṃ na byākarissasi, aññena vā aññaṃ paṭicarissasi, tuṇhī vā bhavissasi, pakkamissasi vā ettheva te sattadhā muddhā phalissati. Taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, kinti te sutaṃ brāhmaṇānaṃ vuddhānaṃ mahallakānaṃ ācariyapācariyānaṃ bhāsamānānaṃ kutopabhutikā kaṇhāyanā, ko ca kaṇhāyanānaṃ pubbapuriso’’ti?

Evaṃ vutte, ambaṭṭho māṇavo tuṇhī ahosi. Dutiyampi kho bhagavā ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ etadavoca – ‘‘taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, kinti te sutaṃ brāhmaṇānaṃ vuddhānaṃ mahallakānaṃ ācariyapācariyānaṃ bhāsamānānaṃ kutopabhutikā kaṇhāyanā, ko ca kaṇhāyanānaṃ pubbapuriso’’ti? Dutiyampi kho ambaṭṭho māṇavo tuṇhī ahosi. Atha kho bhagavā ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ etadavoca – ‘‘byākarohi dāni ambaṭṭha, na dāni, te tuṇhībhāvassa kālo. Yo kho, ambaṭṭha, tathāgatena yāvatatiyakaṃ sahadhammikaṃ pañhaṃ puṭṭho na byākaroti, etthevassa sattadhā muddhā phalissatī’’ti.
၂၇၀။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အယံ ခေါ ပန တေ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ သဟဓမ္မိကော ပဉှော အာဂစ္ဆတိ၊ အကာမာ ဗျာကာတဗ္ဗော။ သစေ တွံ န ဗျာကရိဿသိ၊ အညေန ဝါ အညံ ပဋိစရိဿသိ၊ တုဏှီ ဝါ ဘဝိဿသိ၊ ပက္ကမိဿသိ ဝါ ဧတ္ထေဝ တေ သတ္တဓာ မုဒ္ဓါ ဖလိဿတိ။ တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ကိန္တိ တေ သုတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ ကုတောပဘုတိကာ ကဏှာယနာ၊ ကော စ ကဏှာယနာနံ ပုဗ္ဗပုရိသော’’တိ?

ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ တုဏှီ အဟောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ကိန္တိ တေ သုတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ ကုတောပဘုတိကာ ကဏှာယနာ၊ ကော စ ကဏှာယနာနံ ပုဗ္ဗပုရိသော’’တိ? ဒုတိယမ္ပိ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ တုဏှီ အဟောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဗျာကရောဟိ ဒါနိ အမ္ဗဋ္ဌ၊ န ဒါနိ၊ တေ တုဏှီဘာဝဿ ကာလော။ ယော ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ တထာဂတေန ယာဝတတိယကံ သဟဓမ္မိကံ ပဉှံ ပုဋ္ဌော န ဗျာကရောတိ၊ ဧတ္ထေဝဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဓါ ဖလိဿတီ’’တိ။
270. Then the Bhagavā asked young Ambaḷtha thus: Now, Ambattha, there has arisen a relevant guestion which you will have to answer even though you may not want to. If you refuse to answer definitely, or if you are evasive, or if you remain silent, or if you go away without answering, your head will split into seven pieces right here. Now, what have you to say to this, Ambattha? What have you heard from the old and aged brahmaṇnas who are your teachers and teacher of your teachers? When did the lineage of Kanha arise? Who is the foremost ancestor of the lineage of Kanha?

When he was thus guestioned, young Ambattha remained silent. And for the second time the Bhagavā asked him.

Now, Ambatḷttha, what have you to say to this? What have you heard from the oid and aged brahmanas who are your teachers and teachers of your teachers? When did the lineage of Kanha arise? Who is the foremost ancestor of the lineage of Kanha?

For the second time young Ambaḷtha remained silent. Then the Bhagavā said to young Ambattha:

“Ambattha. Answer me forthwith! It is not the time for you to remain silent. Whoever, Ambattha, fails to answer the Tathāgata repeatedly for three times when a resonable question is put to him, will have his head split into seven pieces right there.”
၂၇၀။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်အား ဤသို့ မေးတော်မူ၏ -

"အမ္ဗဋ္ဌ အကြောင်းလုံလောက်သော ဤမေးခွန်းသည် သင့်ထံသို့ ရောက်လာ၏၊ အလိုမရှိသော် လည်းဖြေကြားရပေလိမ့်မည်၊ အကယ်၍ သင်သည် အတိအကျမဖြေဘဲ နေသော်လည်းကောင်း၊ အခြားတစ်ပါးကိုလှီးလွှဲပြောဆိုနေ

သော်လည်းကောင်း၊ ဆိတ်ဆိတ်နေသော်လည်းကောင်း၊ ဖဲခွါသွား သော်လည်းကောင်း ဤနေရာ၌ပင် သင့်ဦးခေါင်းသည် ခုနစ်စိတ်ကွဲလတ္တံ့၊ အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ပြောဆိုသည်ကို သင် အဘယ်သို့ ကြားဖူးသနည်း၊ ကဏှ အနွယ် ဝင်တို့သည် အဘယ်မှစ၍ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ကဏှအနွယ်ဝင်တို့၏ ရှေးဦးစွာသော ယောကျ်ားကား အဘယ်သူနည်း"ဟု မေးတော်မူ၏။

ဤသို့ မေးတော်မူသော် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ဆိတ်ဆိတ်နေ၏၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင် အား ဤသို့ မေးတော်မူပြန်၏ -

--
"အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ ပြောဆိုသည်ကို သင် အဘယ်သို့ ကြားဖူးသနည်း၊ ကဏှအနွယ်ဝင်တို့သည် အ ဘယ်မှစ၍ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ကဏှအနွယ်ဝင်တို့၏ ရှေးဦးစွာ သောပုဂ္ဂိုလ်ကား အဘယ်သူနည်း"ဟု မေးတော်မူ၏။

နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ဆိတ်ဆိတ်သာလျှင် နေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်အား ဤစကားကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ "အမ္ဗဋ္ဌ ယခု ဖြေကြားလော့၊ ယခု သင် ဆိတ်ဆိတ်နေရန် အခါမဟုတ်၊ အမ္ဗဋ္ဌ အကြင်သူသည်သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် အကြောင်းလုံလောက်သော မေးခွန်းကို ဘုရား က မေးပါလျက် မဖြေဘဲ နေငြား အံ့၊ ထိုသူ၏ ဦးခေါင်းသည် ယင်းနေရာ၌ပင် ခုနစ်စိတ်ကွဲလတ္တံ့"ဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

271. Tena kho pana samayena vajirapāṇī yakkho mahantaṃ ayokūṭaṃ ādāya ādittaṃ sampajjalitaṃ sajotibhūtaṃ [sañjotibhūtaṃ (syā.)] ambaṭṭhassa māṇavassa upari vehāsaṃ ṭhito hoti – ‘‘sacāyaṃ ambaṭṭho māṇavo bhagavatā yāvatatiyakaṃ sahadhammikaṃ pañhaṃ puṭṭho na byākarissati, etthevassa sattadhā muddhaṃ phālessāmī’’ti. Taṃ kho pana vajirapāṇiṃ yakkhaṃ bhagavā ceva passati ambaṭṭho ca māṇavo.
၂၇၁။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဝဇိရပါဏီ ယက္ခော မဟန္တံ အယောကူဋံ အာဒါယ အာဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူ တံ [သဉ္ဇောတိဘူတံ (သျာ.)] အမ္ဗဋ္ဌဿ မာဏဝဿ ဥပရိ ဝေဟာသံ ဌိတော ဟောတိ – ‘‘သစာယံ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏ ဝေါ ဘဂဝတာ ယာဝတတိယကံ သဟဓမ္မိကံ ပဉ္ဟံ ပုဋ္ဌော န ဗျာကရိဿတိ၊ ဧတ္ထေဝဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဓံ ဖာလေဿာ မီ’’တိ။ တံ ခေါ ပန ဝဇိရပါဏိံ ယက္ခံ ဘဂဝါ စေဝ ပဿတိ အမ္ဗဋ္ဌော စ မာဏဝေါ။
271. At that time, Sakka, holder of the thunderbolt armed with a burning, blazing and glowing sledge-hammer, stood in the sky, intending: “I will split young Ambattha’s head into seven pieces if he refuses to answer the Bahagavā who has asked a reasonable question.” Only the Bahagavā and young Ambaḷtha could see Sakka, holder of the thunderbolt.
၂၇၁။ ထိုစဉ်အခါ၌ သိကြားမင်းသည် ဘီလူးအသွင်ဖြင့် ရဲရဲပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သောမီးလျှံရှိသော သံတူကြီး ကို စွဲကိုင်ပြီးလျှင် "ဤအမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် အကြောင်းလုံလောက် သော မေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားက မေးပါလျက် အကယ်၍ မဖြေဘဲ နေငြားအံ့၊ ထို (အမ္ဗဋ္ဌ)၏ ဦးခေါင်း ကို ယင်းနေရာ၌ပင် ခုနစ်စိတ် ခွဲအံ့"ဟု ကြံရွယ်၍ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်၏အထက်ကောင်းကင်၌ ရပ်လျက် နေ၏၊ ထိုဘီလူး အသွင်ရှိသော သိကြားမင်းကို မြတ်စွာဘုရားနှင့်အမ္ဗဋ္ဌ လုလင်တို့သာ မြင်ကြရ၏။

272. Atha kho ambaṭṭho māṇavo bhīto saṃviggo lomahaṭṭhajāto bhagavantaṃyeva tāṇaṃ gavesī bhagavantaṃyeva leṇaṃ gavesī bhagavantaṃyeva saraṇaṃ gavesī – upanisīditvā bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘kimetaṃ [kiṃ me taṃ (ka.)] bhavaṃ gotamo āha? Punabhavaṃ gotamo bravitū’’ti [brūtu (syā.)].

‘‘Taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, kinti te sutaṃ brāhmaṇānaṃ vuddhānaṃ mahallakānaṃ ācariyapācariyānaṃ bhāsamānānaṃ kutopabhutikā kaṇhāyanā, ko ca kaṇhāyanānaṃ pubbapuriso’’ti? ‘‘Evameva me, bho gotama, sutaṃ yatheva bhavaṃ gotamo āha. Tatopabhutikā kaṇhāyanā; so ca kaṇhāyanānaṃ pubbapuriso’’ti.
၂၇၂။ အထ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘီတော သံဝိဂ္ဂေါ လောမဟဋ္ဌဇာတော ဘဂဝန္တံယေဝ တာဏံ ဂဝေသီ ဘဂဝန္တံယေဝ လေဏံ ဂဝေသီ ဘဂဝန္တံယေဝ သရဏံ ဂဝေသီ – ဥပနိသီဒိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကိမေတံ [ကိံ မေ တံ (က.)] ဘဝံ ဂေါတမော အာဟ? ပုနဘဝံ ဂေါတမော ဗြဝိတူ’’တိ [ဗြူတု (သျာ.)]။

‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ကိန္တိ တေ သုတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ ကုတောပဘုတိကာ ကဏှာယနာ၊ ကော စ ကဏှာယနာနံ ပုဗ္ဗပုရိသော’’တိ? ‘‘ဧဝမေဝ မေ၊ ဘော ဂေါတမ၊ သုတံ ယထေဝ ဘဝံ ဂေါတမော အာဟ။ တတောပဘုတိကာ ကဏှာယနာ; သော စ ကဏှာယနာနံ ပုဗ္ဗပုရိသော’’တိ။
272. Then young Ambaḷtha, very much terrified, with hair bristling through fright, seeking safety, shelter and refuge in the person ot the Bhagavā, sat closer to him and adressed him thus:

What did the Venerable Gotama say? Will the Venerable Gotama please say it again?

Ambatḷtha, What have you to say to this? What have you heard when your old and aged brahamanas who are your teachers and teachers of your teachers? When did the lineage of Kaṇha arise? "Who is the foremost ancestor ot the lineage of Kanha?

O Gotama! I have heard about them just as the Revered Gotama has told me. The Kanhas are descended from that slave-gril Pisāca. She is foremost ancestor of the Kanhas.
၂၇၂။ ထိုအခါ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့် ကြက်သီးမွေးညှင်းထသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကိုသာလျှင် မှီခိုရာ ပုန်းအောင်းရာ ကိုးကွယ်ရာဟု ရှာမှီးလျက် အနီးသို့ကပ်၍ ထိုင်ပြီးလျှင်မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- "အသျှင်ဂေါတမသည် ထိုစကားကို အဘယ်သို့ ဆိုလိုက်ပါသနည်း၊ အသျှင်ဂေါတမသည် တစ်ဖန်ဆိုတော်မူပါဦးလော့"ဟု လျှောက်၏။

အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ပြောဆိုသည်ကို သင် အဘယ်သို့ ကြားဖူးသနည်း၊ ကဏှအနွယ်ဝင်တို့သည် အဘယ်မှစ၍ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ကဏှအနွယ်ဝင်တို့၏ ရှေးဦးစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်ကားအဘယ်သူနည်း။

အသျှင်ဂေါတမ အသျှင်ဂေါတမ မိန့်တော်မူသည့် အတိုင်းပင် အကျွန်ုပ် ကြားဖူးပါ၏၊ ကဏှာအနွယ်ဝင်တို့သည် ထို ကျွန်မ၏သား ကဏှမှ စ၍ ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ထို (ကျွန်မ၏သား ကဏှ) သည်ပင် ကဏှအနွယ်ဝင်တို့၏ ရှေးဦးစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်ပါတည်းဟု (လျှောက်၏)။

Ambaṭṭhavaṃsakathā အမ္ဗဋ္ဌဝံသကထာ

Thc Lineage of Ambaṭṭha အမ္ဗဋ္ဌ၏ အဆက်အနွယ် အကြောင်း

273. Evaṃ vutte, te māṇavakā unnādino uccāsaddamahāsaddā ahesuṃ – ‘‘dujjāto kira, bho, ambaṭṭho māṇavo; akulaputto kira, bho, ambaṭṭho māṇavo; dāsiputto kira, bho, ambaṭṭho māṇavo sakyānaṃ. Ayyaputtā kira, bho, ambaṭṭhassa māṇavassa sakyā bhavanti. Dhammavādiṃyeva kira mayaṃ samaṇaṃ gotamaṃ apasādetabbaṃ amaññimhā’’ti.
၂၇၃။ ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ တေ မာဏဝကာ ဥန္နာဒိနော ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒာ အဟေသုံ – ‘‘ဒုဇ္ဇာတော ကိရ၊ ဘော၊ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ; အကုလပုတ္တော ကိရ၊ ဘော၊ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ; ဒာသိပုတ္တော ကိရ၊ ဘော၊ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ သကျာနံ။ အယျပုတ္တာ ကိရ၊ ဘော၊ အမ္ဗဋ္ဌဿ မာဏဝဿ သကျာ ဘဝန္တိ။ ဓမ္မဝါဒိံယေဝ ကိရ မယံ သမဏံ ဂေါတမံ အပသာဒေတဗ္ဗံ အမညိမှာ’’တိ။
273. When that had been said, those young men (accompanying Ambattḷha) spoke so loudly and boisterously, that there was a resounding noise.

“Friends! Young Ambaḷtha is said to be of not good birth. Young Ambattha is said not to have come from a good family. Young Ambatḷtha is said to be the son ot a slave-girl of a Sakyan. And friends, it has been said that the Sakyans are the sons of the masters of Young Ambattha. We have wrongly presumed that Samaṇa Gotama, who speaks according to the Dhamma is to be upbraided.
၂၇၃။ ဤသို့ လျှောက်သော် ထိုလုလင်တို့သည် ပြင်းပြကျယ်လောင်သော အသံဖြင့် ပဲ့တင်ထပ်မျှ (ဤသို့) ပြောဆိုကြကုန်၏- "အချင်းတို့ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ကောင်းသောဇာတ် မရှိဘူးတဲ၊ အမျိုးကောင်းသား မဟုတ်ဘူးတဲ၊ သာကီဝင်မင်းတို့၏ ကျွန်မသားတဲ၊ အချင်းတို့ သာကီဝင်မင်းတို့သည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်၏ အရှင်သခင်သားများ ဖြစ်ကြသတဲ၊ ငါတို့သည် ရဟန်းဂေါတမ အမှန်အတိုင်း ပြောဆိုသည်ကို အပြစ်တင်သင့်သည်ဟု ထင်မှားမိခဲ့ကုန်၏"ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏။

274. Atha kho bhagavato etadahosi – ‘‘atibāḷhaṃ kho ime māṇavakā ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ dāsiputtavādena nimmādenti, yaṃnūnāhaṃ parimoceyya’’nti. Atha kho bhagavā te māṇavake etadavoca – ‘‘mā kho tumhe, māṇavakā, ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ atibāḷhaṃ dāsiputtavādena nimmādetha. Uḷāro so kaṇho isi ahosi. So dakkhiṇajanapadaṃ gantvā brahmamante adhīyitvā rājānaṃ okkākaṃ upasaṅkamitvā maddarūpiṃ dhītaraṃ yāci. Tassa rājā okkāko – ‘ko nevaṃ re ayaṃ mayhaṃ dāsiputto samāno maddarūpiṃ dhītaraṃ yācatī’’’ ti, kupito anattamano khurappaṃ sannayhi [sannahi (ka.)]. So taṃ khurappaṃ neva asakkhi muñcituṃ, no paṭisaṃharituṃ.

‘‘Atha kho, māṇavakā, amaccā pārisajjā kaṇhaṃ isiṃ upasaṅkamitvā etadavocuṃ – ‘sotthi, bhaddante [bhadante (sī. syā.)], hotu rañño; sotthi, bhaddante, hotu rañño’ti. ‘Sotthi bhavissati rañño, api ca rājā yadi adho khurappaṃ muñcissati, yāvatā rañño vijitaṃ, ettāvatā pathavī undriyissatī’ti. ‘Sotthi, bhaddante, hotu rañño, sotthi janapadassā’ti. ‘Sotthi bhavissati rañño, sotthi janapadassa, api ca rājā yadi uddhaṃ khurappaṃ muñcissati, yāvatā rañño vijitaṃ, ettāvatā satta vassāni devo na vassissatī’ti. ‘Sotthi, bhaddante, hotu rañño sotthi janapadassa devo ca vassatū’ti. ‘Sotthi bhavissati rañño sotthi janapadassa devo ca vassissati, api ca rājā jeṭṭhakumāre khurappaṃ patiṭṭhāpetu, sotthi kumāro pallomo bhavissatī’ti. Atha kho, māṇavakā, amaccā okkākassa ārocesuṃ – ‘okkāko jeṭṭhakumāre khurappaṃ patiṭṭhāpetu. Sotthi kumāro pallomo bhavissatī’ti. Atha kho rājā okkāko jeṭṭhakumāre khurappaṃ patiṭṭhapesi, sotthi kumāro pallomo samabhavi. Atha kho tassa rājā okkāko bhīto saṃviggo lomahaṭṭhajāto brahmadaṇḍena tajjito maddarūpiṃ dhītaraṃ adāsi. Mā kho tumhe, māṇavakā, ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ atibāḷhaṃ dāsiputtavādena nimmādetha, uḷāro so kaṇho isi ahosī’’ti.
၂၇၄။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ‘‘အတိဗာဠှံ ခေါ ဣမေ မာဏဝကာ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဒာသိပုတ္တဝါဒေန နိမ္မာဒေန္တိ၊ ယံနူနာဟံ ပရိမောစေယျ’’န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တေ မာဏဝကေ ဧတဒဝေါစ – ‘‘မာ ခေါ တုမှေ၊ မာဏဝကာ၊ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ အတိဗာဠှံ ဒာသိပုတ္တဝါဒေန နိမ္မာဒေထ။ ဥဠာရော သော ကဏှော ဣသိ အဟောသိ။ သော ဒက္ခိဏဇနပဒံ ဂန္တွာ ဗြဟ္မမန္တေ အဓီယိတွာ ရာဇာနံ ဩက္ကာကံ ဥပသင်္ကမိတွာ မဒ္ဒရူပိံ ဓီတရံ ယာစိ။ တဿ ရာဇာ ဩက္ကာကော – ‘ကော နေဝံ ရေ အယံ မယှံ ဒာသိပုတ္တော သမာနော မဒ္ဒရူပိံ ဓီတရံ ယာစတီ’’’ တိ၊ ကုပိတော အနတ္တမနော ခုရပ္ပံ သန္နယှိ [သန္နဟိ (က.)]။ သော တံ ခုရပ္ပံ နေဝ အသက္ခိ မုဉ္စိတုံ၊ နော ပဋိသံဟရိတုံ။

‘‘အထ ခေါ၊ မာဏဝကာ၊ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ကဏှံ ဣသိံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစုံ – ‘သောတ္ထိ၊ ဘဒ္ဒန္တေ [ဘဒန္တေ (သီ. သျာ.)]၊ ဟောတု ရညော; သောတ္ထိ၊ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ဟောတု ရညော’တိ။ ‘သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ ရညော၊ အပိ စ ရာဇာ ယဒိ အဓော ခုရပ္ပံ မုဉ္စိဿတိ၊ ယာဝတာ ရညော ဝိဇိတံ၊ ဧတ္တာဝတာ ပထဝီ ဥန္ဒြိယိဿတီ’တိ။ ‘သောတ္ထိ၊ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ဟောတု ရညော၊ သောတ္ထိ ဇနပဒဿာ’တိ။ ‘သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ ရညော၊ သောတ္ထိ ဇနပဒဿ၊ အပိ စ ရာဇာ ယဒိ ဥဒ္ဓံ ခုရပ္ပံ မုဉ္စိဿတိ၊ ယာဝတာ ရညော ဝိဇိတံ၊ ဧတ္တာဝတာ သတ္တ ဝဿာနိ ဒေဝေါ န ဝဿိဿတီ’တိ။ ‘သောတ္ထိ၊ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ဟောတု ရညော သောတ္ထိ ဇနပဒဿ ဒေဝေါ စ ဝဿတူ’တိ။ ‘သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ ရညော သောတ္ထိ ဇနပဒဿ ဒေဝေါ စ ဝဿိဿတိ၊ အပိ စ ရာဇာ ဇေဋ္ဌကုမာရေ ခုရပ္ပံ ပတိဋ္ဌာပေတု၊ သောတ္ထိ ကုမာရော ပလ္လောမော ဘဝိဿတီ’တိ။ အထ ခေါ၊ မာဏဝကာ၊ အမစ္စာ ဩက္ကာကဿ အာရောစေသုံ – ‘ဩက္ကာကော ဇေဋ္ဌကုမာရေ ခုရပ္ပံ ပတိဋ္ဌာပေတု။ သောတ္ထိ

ကုမာရော ပလ္လောမော ဘဝိဿတီ’တိ။ အထ ခေါ ရာဇာ ဩက္ကာကော ဧဋ္ဌကုမာရေ ခုရပ္ပံ ပတိဋ္ဌပေသိ၊ သောတ္ထိ ကုမာရော ပလ္လောမော သမဘဝိ။ အထ ခေါ တဿ ရာဇာ ဩက္ကာကော ဘီတော သံဝိဂ္ဂေါ လောမဟဋ္ဌဇာတော ဗြဟ္မဒဏ္ဍေန တဇ္ဇိတော မဒ္ဒရူပိံ ဓီတရံ အဒါသိ။ မာ ခေါ တုမှေ၊ မာဏဝကာ၊ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ အတိဗာဠှံ ဒါသိပုတ္တဝါဒေန နိမ္မာဒေထ၊ ဥဠာရော သော ကဏှော ဣသိ အဟောသီ’’တိ။

274. Then it occured to the Bhagavā thus:

"These young men are degrading young Ambattha severly with the words (imputing him to be) a slave-girl's son. It will be well for me to save him (trom being thus degraded).

Then the Bhagavā spokce to those young men.

Young men! Do not degrade the young Ambaḷiha severely with the words 'descendant ot a slave-girl' That Kanha was a powerflul hermit (isi). He retired to the southern country and learnt the noble art of mantras. Returning from there, he approached King Okkāka and asked for the hand of his daughter, Maddarūpi, in marriage.

Then King Okkāka said, “O my people! How dare this Kanha ask for the hand of my daughter, Maddarūpi, in marriage when he is only the son of my slave-girl?” Enraged and displeased, he fixed his bow with an arrow. But he could not let it fly, nor could he take it off the string. Then, young men, the ministers in attendance begged the Isi Kanṇha saying, "O good Isi, help our king out! O good Isi, help our king out!”

The king shall be helped out, (said the Isi), but should he shoot his arrow downwards, the earth in his kingdom would break up!

Help our King out! O good Isi, and save the kingdom, too.

The king shall be helped out and the kingdom also shall be saved, but should he shoot his arrow upwords, there will be drought in the Kingdom for seven years!

Help our king out!, O good Isi, and save the kingdom, too. And let there be rain also!

The king shall be helped out and the kingdom also shall be saved. And the rain shall come. But let the king am his arrow at his eldest son. (the prince shall remain unruffled) and not a single hair on his body would stand on end.

Then, young men, the ministers said to King Okkāka thus: "It has been said that if King Okkāka aims his arrow at his eldest son, the prince, the latter will remain unruffled, not a single hair on his body standing on end.

The King Okkāka aimed his arrow at his eldest son, the prince, who remained unruffled, not a single hair on his body standing on end. Then King Okkāka, on being threatened by supreme punishment (through the mantra), became alarmed, and frightened, and suffered horripilation. He then gave his daughter, Maddarūpi, to Isi Kaṇha. That Kanha was a powerful hermit.

၂၇၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-- "ဤလုလင်တို့သည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ကို ကျွန်မသားဟူသော စကားဖြင့် အပြင်းအထန် ဖိနှိပ်ကုန်၏၊ ငါသည် (အမ္ဗဋ္ဌကို ထိုဖိနှိပ်ခြင်းမှ) လွတ်မြောက်စေရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုလုလင်တို့အား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏- "လုလင်တို့ သင်တို့သည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ကို ကျွန်မသားဟူသော စကားဖြင့် အပြင်းအထန် မဖိနှိပ်ကုန်လင့်၊ ထိုကဏှသည် တန်ခိုးကြီးသော ရသေ့ဖြစ်ပေ၏၊ ထို (ကဏှရသေ့) သည် ဒက္ခိဏဇနပုဒ်သ သို့သွား၍ မြတ်သော မန္တန်တို့ကို သင်ပြီးလျှင် ဥက္ကာကမင်းသို့ ချဉ်းကပ်လျက် 'မဒ္ဒရူပီ' မည်သောသမီးတော်ကို တောင်း၏။

ဥက္ကာကမင်းသည် 'အချင်းတို့ ဤ (ကဏှ) သည် ငါ၏ကျွန်မသားဖြစ်လျက် သမီးတော်မဒ္ဒရူပီကိုအဘယ်ကြောင့် ဤသို့ တောင်းဘိသနည်း'ဟု ထို (ကဏှရသေ့) အား အမျက်ထွက်၍ နှလုံးမသာသည်ဖြစ်၍ မြားကို တင်၏။ ထို (ဥက္ကာကမင်း) သည် ထိုမြားကို လွှတ်ခြင်းငှါလည်း မတတ်နိုင်၊ ရုပ်ခြင်းငှါလည်း မတတ်နိုင် ရှိနေလေ၏၊ လုလင်တို့ ထိုအခါ

မှူးမတ်ပရိသတ်တို့သည် ကဏှာရသေ့ထံချဉ်းကပ်၍ 'အသျှင်ရသေ့ မင်းအား ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါစေလော့၊ အသျှင်ရသေ့ မင်းအား ချမ်းသာခြင်းဖြစ်ပါစေလော့'ဟု ဆိုကုန်၏။

မင်းအား ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ သို့သော် မင်းသည် အကယ်၍ မြားကို အောက်သို့ လွှတ်အံ့၊ မင်း၏ နိုင်ငံတော် တစ်ဝန်းလုံး၌ မြေကြီးသည် ကြေမွ ပျက်စီးလတ္တံ့။

အသျှင်ရသေ့ မင်းအားလည်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါစေလော့၊ ဇနပုဒ် (တိုင်းနိုင်ငံ) အားလည်း ချမ်းသာခြင်းဖြစ်ပါစေလော။

မင်းအားလည်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဇနပုဒ် (တိုင်းနိုင်ငံ) အားလည်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ သို့သော် မင်းသည် အကယ်၍ မြားကို အထက်သို့ လွှတ်အံ၊ မင်း၏ နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံး၌ ခုနစ်နှစ်တိုင်တိုင် မိုးမရွာလတ္တံ့။

အသျှင်ရသေ့ မင်းအားလည်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါစေလော့၊ ဇနပုဒ် (တိုင်းနိုင်ငံ) အားလည်း ချမ်းသာခြင်းဖြစ်ပါစေလော့၊ မိုးလည်း ရွာပါစေလော။

မင်းအားလည်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဇနပုဒ် (တိုင်းနိုင်ငံ) အားလည်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ မိုးလည်း ရွာလတ္တံ့၊ သို့သော် မင်းသည် သားကြီး၌ မြားကို တည်စေလော့၊ မင်းသားသည်လည်းကြက်သီးမွေးညင်းမျှ မထမူ၍ ချမ်းသာသည် သာ ဖြစ်လတ္တံ့။

--
လုလင်တို့ ထိုအခါ အမတ်တို့သည် ဥက္ကာက (မင်း) အား လျှောက်ထားကုန်၏- 'ဥက္ကာက (မင်း) သည် သားကြီး၌ မြား ကို တည်စေလော့ မင်းသားသည်လည်း ကြက်သီးမွေးညင်းမျှမထမူ၍ ချမ်းသာသည်သာ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဆိုပါသည်' ဟူ၍ လျှောက်ကုန်၏။

ထိုအခါ ဥက္ကာကမင်းသည် သားကြီး၌ မြားကို တည်စေ၏၊ မင်းသားသည်လည်း ကြက်သီးမွေး ညင်းမျှမထမူ၍ ချမ်းသာသည်သာ ကောင်းစွာ ဖြစ်လေ၏၊ ထိုအခါ ဥက္ကာကမင်းသည် မန္တန်လက်နက် ဖြင့်ခြိမ်းခြောက်ခံရသောကြောင့် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့် ကြက်သီးမွေးညှင်းထသည်ဖြစ်၍ သမီးတော် မဒ္ဒရူပီကိုထို (ကဏှာရသေ့) အား ပေးရ၏၊ လုလင်တို့ သင်တို့သည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ကို ကျွန်မသားဟူသော စကားဖြင့်အပြင်းအထန် မဖိနှိပ်ကုန်လင့်၊ ထိုကဏှာသည် တန်ခိုးကြီး သော ရသေ့ဖြစ်ပေ၏"ဟု မိန့်တော် မူ၏။

Khattiyaseṭṭhabhāvo ခတ္တိယသေဋ္ဌဘာဝေါ
Superiority of the Khattiyas မင်းမျိုးသည် မြင့်မြတ်သည့်အကြောင်း

275. Atha kho bhagavā ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ āmantesi – ‘‘taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, idha khattiyakumāro brāhmaṇakaññāya saddhiṃ saṃvāsaṃ kappeyya, tesaṃ saṃvāsamanvāya putto jāyetha. Yo so khattiyakumārena brāhmaṇakaññāya putto uppanno, api nu so labhetha brāhmaṇesu āsanaṃ vā udakaṃ vā’’ti? ‘‘Labhetha, bho gotama’’. ‘‘Apinu naṃ brāhmaṇā bhojeyyuṃ saddhe vā thālipāke vā yaññe vā pāhune vā’’ti? ‘‘Bhojeyyuṃ, bho gotama’’. ‘‘Apinu naṃ brāhmaṇā mante vāceyyuṃ vā no vā’’ti? ‘‘Vāceyyuṃ, bho gotama’’. ‘‘Apinussa itthīsu āvaṭaṃ vā assa anāvaṭaṃ vā’’ti? ‘‘Anāvaṭaṃ hissa, bho gotama’’. ‘‘Apinu naṃ khattiyā khattiyābhisekena abhisiñceyyu’’nti? ‘‘No hidaṃ, bho gotama’’. ‘‘Taṃ kissa hetu’’? ‘‘Mātito hi, bho gotama, anupapanno’’ti.

‘‘Taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, idha brāhmaṇakumāro khattiyakaññāya saddhiṃ saṃvāsaṃ kappeyya, tesaṃ saṃvāsamanvāya putto jāyetha. Yo so brāhmaṇakumārena khattiyakaññāya putto uppanno, apinu so labhetha brāhmaṇesu āsanaṃ vā udakaṃ vā’’ti? ‘‘Labhetha, bho gotama’’. ‘‘Apinu naṃ brāhmaṇā bhojeyyuṃ saddhe vā thālipāke vā yaññe vā pāhune vā’’ti? ‘‘Bhojeyyuṃ, bho gotama’’. ‘‘Apinu naṃ

brāhmaṇā mante vāceyyuṃ vā no vā’’ti? ‘‘Vāceyyuṃ, bho gotama’’. ‘‘Apinussa itthīsu āvaṭaṃ vā assa anāvaṭaṃ vā’’ti? ‘‘Anāvaṭaṃ hissa, bho gotama’’. ‘‘Apinu naṃ khattiyā khattiyābhisekena abhisiñceyyu’’nti? ‘‘No hidaṃ, bho gotama’’. ‘‘Taṃ kissa hetu’’? ‘‘Pitito hi, bho gotama, anupapanno’’ti.

၂၇၅။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ အာမန္တေသိ – ‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣဓ ခတ္တိယကုမာရော ဗြာဟ္မဏကညာယ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေယျ၊ တေသံ သံဝါသမန္ဝာယ ပုတ္တော ဇာယေထ။ ယော သော ခတ္တိယကုမာရေန ဗြာဟ္မဏကညာယ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော၊ အပိ နု သော လဘေထ ဗြာဟ္မဏေသု အာသနံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ’’တိ? ‘‘လဘေထ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အပိနု နံ ဗြာဟ္မဏာ ဘောဇေယျုံ သဒ္ဓေ ဝါ ထာလိပါကေ ဝါ ယညေ ဝါ ပါဟုနေ ဝါ’’တိ? ‘‘ဘောဇေယျုံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အပိနု နံ ဗြာဟ္မဏာ မန္တေ ဝါစေယျုံ ဝါ နော ဝါ’’တိ? ‘‘ဝါစေယျုံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အပိနုဿ ဣတ္ထီသု အာဝဋံ ဝါ အဿ အနာဝဋံ ဝါ’’တိ? ‘‘အနာဝဋံ ဟိဿ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အပိနု နံ ခတ္တိယာ ခတ္တိယာဘိသေကေန အဘိသိဉ္စေယျု’’န္တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘တံ ကိဿ ဟေတု’’? ‘‘မာတိတော ဟိ၊ ဘော ဂေါတမ၊ အနုပပန္နော’’တိ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣဓ ဗြာဟ္မဏကုမာရော ခတ္တိယကညာယ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေယျ၊ တေသံ သံဝါသမန္ဝာယ ပုတ္တော ဇာယေထ။ ယော သော ဗြာဟ္မဏကုမာရေန ခတ္တိယကညာယ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော၊ အပိနု သော လဘေထ ဗြာဟ္မဏေသု အာသနံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ’’တိ? ‘‘လဘေထ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အပိနု နံ ဗြာဟ္မဏာ ဘောဇေယျုံ သဒ္ဓေ ဝါ ထာလိပါကေ ဝါ ယညေ ဝါ ပါဟုနေ ဝါ’’တိ? ‘‘ဘောဇေယျုံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အပိနု နံ ဗြာဟ္မဏာ မန္တေ ဝါစေယျုံ ဝါ နော ဝါ’’တိ? ‘‘ဝါစေယျုံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အပိနုဿ ဣတ္ထီသု အာဝဋံ ဝါ အဿ အနာဝဋံ ဝါ’’တိ? ‘‘အနာဝဋံ ဟိဿ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အပိနု နံ ခတ္တိယာ ခတ္တိယာဘိသေကေန အဘိသိဉ္စေယျု’’န္တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘တံ ကိဿ ဟေတု’’? ‘‘ပိတိတော ဟိ၊ ဘော ဂေါတမ၊ အနုပပန္နော’’တိ။

275. Then the Bhagavā said to young Ambattha. What do you think of this, Ambattha? If, in this world, a young man of the family of Khattiya (ruling class) marries a brahmaṇa maiden and begets a son out of this wedlock, is the son born of the union of the Khattiya young men and the brahmaṇa maiden entitled to get a (rightful) place and water in the comunity of the brahmana?

Yes, Gotama, he would.

And would the brahmaṇas let him take food offered to brahmaṇas inhonour of the departed ones, or at some other feast to honour auspicious occasions, or to make sacrīifices or to entertain guests?

Yes, Gotama, they would.

And would the brahmanas teach him Vedas or not?'

Yes, Gotama, they would.

And would the brahmaṇas forbid or not forbid him should he take a brahmana maiden for a wife?

O Gotama! They would not forbid.

And would the Khattiyas consecrate him as Khanttiya?

O Gotama! Certainly they would not. Why not? Because he is not of royal descent on his mother's side.

"What do you think of this, Ambattha? If, in this world, a young brahmaṇa marries a maiden of the family of Khattiyas (ruling class) and begets a son out of this wedlock, is the son born of the union of the brahmaṇa young man and the Khattiya maiden entitled to get a rightful place and water in the community of the brahmaṇnas?”

"Yes, Gotama, he would.”"

"And would the brahmaṇas let him take food offered to brahmanas in honour of the departed ones, or at some other feast to honour auspīcious occasions, or to make sacrifices, or to entertain guests.”

"Yes, Gotama, they would.”

"And would the brahmaṇas teach him vedas or not?”

"Yes, Gotama, they would.

“And would the brahmaṇas forbid or not forbid him should he take a brahmaṇas madien for a wife?"

"No Gotama! They would not forbid.

“And would the Khattiyas conscecrate him as a Khattiya?"

“Gotama! Certainly they would not because he is not of royal descent on his father's side.

၂၇၅။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏- "အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤ (လောက) ၌ မင်းမျိုးသတို့သားသည် ပုဏ္ဏားမျိုး သတို့သမီးနှင့် အိမ်ထောင်ပြုရာ၏၊ ထိုသူတို့၏ အိမ်ထောင်ပြုခြင်းကို စွဲ၍ သားဖွား ရာ၏၊ မင်းမျိုးသတို့သားနှင့် ပုဏ္ဏားမျိုးသတို့သမီးမှ ဖွားသော ထိုသားသည် ပုဏ္ဏားတို့ထံ၌ နေရာကိုလည်းကောင်းရေကိုလည်းကောင်း ရရာသလော"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဂေါတမ ရရာပါ၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုသားအား 'ကုဗ္ဘိုး၁' ထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ မင်္ဂလာထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ယဇ်ထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ဧည့်ခံထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း ကျွေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ ကျွေးကုန်ရာပါ၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုသားအား ဝေဒကျမ်းတို့ကို သင်ပေးကုန်ရာသလော့၊ သင်မပေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ သင်ပေးကုန်ရာပါ၏။

ထိုသားကို ပုဏ္ဏေးမ (တို့နှင့် လက်ထပ်ရေး) ၌ တားမြစ်ရာသလော့၊ မတားမြစ်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မတားမြစ်ရာပါ။

ထိုသားကို မင်းမျိုးတို့သည် မင်းမျိုးတို့၏ အဘိသိက်မင်္ဂလာ ပြုကုန်ရာသလော။

--

အသျှင်ဂေါတမ မပြုကုန်ရာပါ၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသျှင်ဂေါတမ (ထိုသားကား) အမိဘက်မှ (မင်းမျိုးသို့) မဝင်သောကြောင့်ပါတည်း။

အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤ (လောက) ၌ ပုဏ္ဏားမျိုးသတို့သားသည် မင်းမျိုးသတို့သမီးနှင့် အိမ်ထောင်ပြုရာ၏၊ ထိုသူတို့၏ အိမ်ထောင်ပြုခြင်းကို စွဲ၍ သားဖွားရာ၏၊ ပုဏ္ဏားမျိုး သတို့သားနှင့် မင်းမျိုးသတို့သမီးမှ ဖွားသော ထိုသားသည် ပုဏ္ဏားတို့ထံ၌ နေရာကိုလည်းကောင်း၊ ရေကိုလည်းကောင်း ရရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ ရရာပါ၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုသားအား 'ကုဗ္ဘိုး' ထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ မင်္ဂလာထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ယဇ်ထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ဧည့်ခံထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း ကျွေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ ကျွေးကုန်ရာပါ၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုသားအား ဝေဒကျမ်းတို့ကို သင်ပေးကုန်ရာသလော့၊ သင်မပေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ သင်ပေးကုန်ရာပါ၏။

ထိုသားကို ပုဏ္ဏားမ (တို့နှင့် လက်ထပ်ရေး) ၌ တားမြစ်ရာသလော့၊ မတားမြစ်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မတားမြစ်ရာပါ။

ထိုသားကို မင်းမျိုးတို့သည် မင်းမျိုးတို့၏ အဘိသိက်မင်္ဂလာ ပြုကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မပြုကုန်ရာပါ၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသျှင်ဂေါတမ (ထိုသားကား) အဖဘက်မှ (မင်းမျိုးသို့) မဝင်သောကြောင့်ပါတည်း။

276. ‘‘Iti kho, ambaṭṭha, itthiyā vā itthiṃ karitvā purisena vā purisaṃ karitvā khattiyāva seṭṭhā, hīnā brāhmaṇā. Taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, idha brāhmaṇā brāhmaṇaṃ kismiñcideva pakaraṇe khuramuṇḍaṃ karitvā bhassapuṭena vadhitvā raṭṭhā vā nagarā vā pabbājeyyuṃ. Apinu so labhetha brāhmaṇesu āsanaṃ vā udakaṃ vā’’ti? ‘‘No hidaṃ, bho gotama’’ . ‘‘Apinu naṃ brāhmaṇā bhojeyyuṃ saddhe vā thālipāke vā yaññe vā pāhune vā’’ti? ‘‘No hidaṃ, bho gotama’’. ‘‘Apinu naṃ brāhmaṇā mante vāceyyuṃ vā no vā’’ti? ‘‘No hidaṃ, bho gotama’’. ‘‘Apinussa itthīsu āvaṭaṃ vā assa anāvaṭaṃ vā’’ti? ‘‘Āvaṭaṃ hissa, bho gotama’’.

‘‘Taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, idha khattiyā khattiyaṃ kismiñcideva pakaraṇe khuramuṇḍaṃ karitvā bhassapuṭena vadhitvā raṭṭhā vā nagarā vā pabbājeyyuṃ. Apinu so labhetha brāhmaṇesu āsanaṃ vā udakaṃ vā’’ti? ‘‘Labhetha, bho gotama’’. ‘‘Apinu naṃ brāhmaṇā bhojeyyuṃ saddhe vā thālipāke vā yaññe vā pāhune vā’’ti? ‘‘Bhojeyyuṃ, bho gotama’’. ‘‘Apinu naṃ brāhmaṇā mante vāceyyuṃ vā no vā’’ti? ‘‘Vāceyyuṃ, bho gotama’’. ‘‘Apinussa itthīsu āvaṭaṃ vā assa anāvaṭaṃ vā’’ti? ‘‘Anāvaṭaṃ hissa, bho gotama’’.

၂၇၆။ ‘‘ဣတိ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣတ္ထိယာ ဝါ ဣတ္ထိံ ကရိတွာ ပုရိသေန ဝါ ပုရိသံ ကရိတွာ ခတ္တိယာဝ သေဋ္ဌာ၊ ဟီနာ ဗြာဟ္မဏာ။ တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣဓ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ပကရဏေ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ဘဿပုဋေန ဝဓိတွာ ရဋ္ဌာ ဝါ နဂရာ ဝါ ပဗ္ဗာဇေယျုံ။ အပိနု သော လဘေထ ဗြာဟ္မဏေသု အာသနံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’ ။ ‘‘အပိနု နံ ဗြာဟ္မဏာ ဘောဇေယျုံ သဒ္ဓေ ဝါ ထာလိပါကေ ဝါ ယညေ ဝါ ပါဟုနေ ဝါ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အပိနု နံ ဗြာဟ္မဏာ မန္တေ ဝါစေယျုံ ဝါ နော ဝါ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အပိနုဿ ဣတ္ထီသု အာဝဋံ ဝါ အဿ အနာဝဋံ ဝါ’’တိ? ‘‘အာဝဋံ ဟိဿ၊ ဘော ဂေါတမ’’။

‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣဓ ခတ္တိယာ ခတ္တိယံ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ပကရဏေ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ဘဿပုဋေန ဝဓိတွာ ရဋ္ဌာ ဝါ နဂရာ ဝါ ပဗ္ဗာဇေယျုံ။ အပိနု သော လဘေထ ဗြာဟ္မဏေသု အာသနံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ’’တိ? ‘‘လဘေထ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အပိနု နံ ဗြာဟ္မဏာ ဘောဇေယျုံ သဒ္ဓေ ဝါ ထာလိပါကေ ဝါ ယညေ ဝါ ပါဟုနေ ဝါ’’တိ? ‘‘ဘောဇေယျုံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အပိနု နံ ဗြာဟ္မဏာ မန္တေ ဝါစေယျုံ ဝါ နော ဝါ’’တိ? ‘‘ဝါစေယျုံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘‘အပိနုဿ ဣတ္ထီသု အာဝဋံ ဝါ အဿ အနာဝဋံ ဝါ’’တိ? ‘‘အနာဝဋံ ဟိဿ၊ ဘော ဂေါတမ’’။

276. Thus, Ambaḷtha, comparing, women with women and men with men, the Khanttiyas are superior and the brahmaṇas are inferior.

What do you think of this, Ambattha? If, in this world, for a certain offence, a brahmana had his head shaved and sprinkled with ashes and was banished by the brahmaṇnas from the country or town, would he get his rightful place and water in the community of the brahmaṇnas?

"No Gotama, they would not.”

"And would the brahmanas let him take food offered to brahmanas in honour of the departed ones, or at some other feast to honour auspicious occasions, or to make sacrifices, or to entertain guests?”

"No, Gotama, they would not.”

"And, would the brahmanas teach him Vedas or not?”

"No, Gotama, they would not.”

And would the brahmanas forbid him or not forbid him, should he take a brahmanṇi maiden for a wife?"

"Yes, Gotama! They would forbid.”'

"What do you think oot _ this, Ambattha? If, in this world, for a certain offence, a Khattiya had his head shaved and sprinkled with ashes and was banished by the Khattiyha trom the country or town, would he get his rightlul place and water in the community of the brahmanas?"

Yes, Gotama, he would.

And would the Brahmanas let him take food offered to brahmaṇas in honour of departed ones, or at some other feast to honour auspicious occasions, or to make sacnitices, or to entertain guests? ”

Yes, Gotama, they would.

And would the brahmana teach him Vedas or not?

Yes, Gotama, they would.

And would the brahmanas forbid him or not forbid him should he take a brahmanī maiden for a wife?

O Gotama, they would not forbid.

၂၇၆။ အမ္ဗဋ္ဌ ဤသို့လျှင် မိန်းမအချင်းချင်း နှိုင်းရှည့်သော်လည်းကောင်း၊ ယောကျ်ားအချင်းချင်း နှိုင်းရှည့်သော်လည်းကောင်း မင်းမျိုးတို့သာ မြတ်ကုန်၏၊ ပုဏ္ဏားမျိုးတို့သည် ယုတ်ကုန်၏။

--

အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤ (လောက) ၌ ပုဏ္ဏားတို့သည် ပုဏ္ဏားကို အပြစ်တစ်စုံတစ်ခုကြောင့် ဦးပြည်းရိတ်၍ ဦးခေါင်းထက် ပြာဖြူးပြီးလျှင် တိုင်းပြည်မှသော်လည်းကောင်း၊ မြို့မှသော်လည်းကောင်း နှင်ထုတ်ကုန်ရာ၏၊ ထိုပုဏ္ဏားသည် ပုဏ္ဏားတို့ထံ၌ နေရာကိုလည်းကောင်း၊ ရေကိုလည်းကောင်း ရရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မရရာပါ။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုပုဏ္ဏားအား ကုဗ္ဘီးထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ မင်္ဂလာထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ယဇ်ထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ဧည့်ခံထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း ကျွေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မကျွေးကုန်ရာပါ။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထို (ပုဏ္ဏား) အား ဝေဒကျမ်းတို့ကို သင်ပေးကုန်ရာသလော့၊ သင်မပေးကုန်ရာ သလော။

အသျှင်ဂေါတမ သင်မပေးကုန်ရာပါ။

ထိုသားကို ပုဏ္ဏေးမ (တို့နှင့် လက်ထပ်ရေး) ၌ တားမြစ်ရာသလော့၊ မတားမြစ်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ တားမြစ်ရာပါ၏။

အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤ (လောက) ၌ မင်းမျိုးတို့သည် မင်းမျိုးဖြစ်သူကိုအပြစ် တစ်စုံ တစ်ခု ကြောင့် ဦးပြည်းရိတ်၍ ဦးခေါင်းထက် ပြာဖြူးပြီးလျှင် တိုင်းပြည်မှသော်လည်းကောင်း၊ မြို့မှသော်လည်းကောင်း နှင်ထုတ်ကုန်ရာ၏၊ ထိုသူသည် ပုဏ္ဏားတို့ထံ၌ နေရာကိုလည်းကောင်း၊ ရေကိုလည်းကောင်း ရရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ ရရာပါ၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုသူအား ကုဗ္ဗီးထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ မင်္ဂလာထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ယဇ်ထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း၊ ဧည့်ခံထမင်းကျွေးပွဲ၌လည်းကောင်း ကျွေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ ကျွေးကုန်ရာပါ၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် ထို (သူ) အား ဝေဒကျမ်းတို့ကို သင်ပေးကုန်ရာသလော့၊ သင်မပေးကုန်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ သင်ပေးကုန်ရာပါ၏။

ထို (သူ) ကို ပုဏ္ဏေးမ (တို့နှင့်လက်ထပ်ရေး) ၌ တားမြစ်ရာသလော့၊ မတားမြစ်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မတားမြစ်ရာပါ။

277. ‘‘Ettāvatā kho, ambaṭṭha, khattiyo paramanihīnataṃ patto hoti, yadeva naṃ khattiyā khuramuṇḍaṃ karitvā bhassapuṭena vadhitvā raṭṭhā vā nagarā vā pabbājenti. Iti kho, ambaṭṭha, yadā khattiyo paramanihīnataṃ patto hoti, tadāpi khattiyāva seṭṭhā, hīnā brāhmaṇā. Brahmunā pesā, ambaṭṭha [brahmunāpi ambaṭṭha (ka.), brahmunāpi eso ambaṭṭha (pī.)], sanaṅkumārena gāthā bhāsitā –

‘Khattiyo seṭṭho janetasmiṃ,

Ye gottapaṭisārino;

Vijjācaraṇasampanno,

So seṭṭho devamānuse’ti.

‘‘Sā kho panesā, ambaṭṭha, brahmunā sanaṅkumārena gāthā sugītā no duggītā, subhāsitā no dubbhāsitā, atthasaṃhitā no anatthasaṃhitā, anumatā mayā. Ahampi hi, ambaṭṭha, evaṃ vadāmi –

‘Khattiyo seṭṭho janetasmiṃ,

Ye gottapaṭisārino;

Vijjācaraṇasampanno,

So seṭṭho devamānuse’ti.

၂၇၇။ ‘‘ဧတ္တာဝတာ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ခတ္တိယော ပရမနိဟီနတံ ပတ္တော ဟောတိ၊ ယဒေဝ နံ ခတ္တိယာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ဘဿပုဋေန ဝဓိတွာ ရဋ္ဌာ ဝါ နဂရာ ဝါ ပဗ္ဗာဇေန္တိ။ ဣတိ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ယဒါ ခတ္တိယော ပရမနိဟီနတံ ပတ္တော ဟောတိ၊ တဒါပိ ခတ္တိယာဝ သေဋ္ဌာ၊ ဟီနာ ဗြာဟ္မဏာ။ ဗြဟ္မုနာ ပေသာ၊ အမ္ဗဋ္ဌ [ဗြဟ္မုနာပိ အမ္ဗဋ္ဌ (က.)၊ ဗြဟ္မုနာပိ ဧသော အမ္ဗဋ္ဌ (ပီ.)]၊ သနင်္ကုမာရေန ဂါထာ ဘာသိတာ –

‘ခတ္တိယော သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ၊

ယေ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊

သော သေဋ္ဌော ဒေဝမာနုသေ’တိ။

‘‘သာ ခေါ ပနေသာ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဗြဟ္မုနာ သနင်္ကုမာရေန ဂါထာ သုဂီတာ နော ဒုဂ္ဂီတာ၊ သုဘာသိတာ နော ဒုဗ္ဘာသိတာ၊ အတ္ထသံဟိတာ နော အနတ္ထသံဟိတာ၊ အနုမတာ မယာ။ အဟမ္ပိ ဟိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဧဝံ ဝဒါမိ —

‘ခတ္တိယော သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ၊

ယေ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊

သော သေဋ္ဌော ဒေဝမာနုသေ’တိ။

277. Ambattha! A Khattiya who has his head shaved and sprinkled with ashes and 1s banished form the country or town becomes degraded to the lowest status. Even when a Khattiya is thus degraded to the lowest status, he still remains superior whilst the brahmaṇas are inferior.

Ambattha! Sanankumāra, the Brahmā, has uttered this stanza:

"Eminent are the Khattiyas among people
Who put reliance on their lineage.
But among devas and men,
He, who is endowed with Kknowledge and practice of morality,
Stands out as pre-eminent.

"Well-sung, Ambattha, is the gathā by Sanankumāra, the Brahmā! It is not ill-sung.
And well-recited it is; it is not ill-recited.
It conduces to benifit, and not otherwise. I agree with him, Ambattha, and I say this to you:

"Eminent are the Khattiyas among people
Who put reliaence on their lineage.
But among devas and men.
He, who is endowed with knowledge and practice of morality Stands out pre-eminent."

၂၇၇။ အမ္ဗဋ္ဌ မင်းမျိုးတို့သည် ထိုမင်းမျိုးဖြစ်သူကို အပြစ်တစ်စုံတစ်ခုကြောင့် ဦးပြည်းရိတ်၍ဦးခေါင်းထက် ပြာဖြူးပြီးလျှင် တိုင်းပြည်မှသော်လည်းကောင်း၊ မြို့မှသော်လည်းကောင်း၊ နှင်ထုတ်ကုန်လတ် သော် ဤမျှဖြင့် ထိုသူသည် အလွန်ယုတ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ အမ္ဗဋ္ဌမင်းမျိုးဖြစ်သူသည် ဤသို့ အလွန်ယုတ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်သော အခါ၌လည်း မင်းမျိုးတို့သာမြတ်ကုန်၏၊ ပုဏ္ဏားမျိုးတို့သည် ယုတ်ကုန်၏။

အမ္ဗဋ္ဌ သနင်္ကုမာရဗြဟ္မာသည်လည်း ဤဂါထာကို ဆို၏-

"လူအပေါင်း၌ အကြင်သူတို့သည် အမျိုးအနွယ်ကို အားကိုးလေ့ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့တွင်) မင်းမျိုးသည်မြတ်၏၊ နတ်လူအပေါင်း၌ (အကြင်သူသည်) အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုသူသည် မြတ်၏"ဟု ဆို၏။

အမ္ဗဋ္ဌ သနင်္ကုမာရ ဗြဟ္မာသည်လည်း ထိုဂါထာကို ကောင်းစွာ သီဆိုပေ၏၊ မကောင်းသဖြင့် သီဆိုသည် မဟုတ်ပေ၊ ကောင်းစွာ ရွတ်ဆိုပေ၏၊ မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုသည် မဟုတ်ပေ၊ အကျိုးနှင့် စပ်ပေ၏၊ အကျိုးနှင့် မစပ်သည် မဟုတ်ပေ၊ ငါသဘောတူ၏၊ အမ္ဗဋ္ဌ ငါသည်လည်း ဤအတူပင် ဆို၏- "လူအပေါင်း၌ အကြင်သူတို့သည် အမျိုးအနွယ်ကို အားကိုးလေ့ရှိကုန်၏၊ (ထိုသူတို့တွင်) မင်းမျိုးသည် မြတ်၏၊ နတ်လူအပေါင်း၌ (အကြင်သူသည်) အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုသူသည် မြတ်၏"ဟု ဆို၏။

Bhāṇavāro paṭhamo. ဘာဏဝါရော ပဌမော။
End of the first portion for Morality ပဌမ ဘာဏဝါရ ပြီး၏။

Vijjācaraṇakathā ဝိဇ္ဇာစရဏကထာ
Knowledge and Practice of Morality (Vijjācarana) အသိဉာဏ် "ဝိဇ္ဇာ" နှင့် အကျင့် "စရဏ" အကြောင်း

278. ‘‘Katamaṃ pana taṃ, bho gotama, caraṇaṃ, katamā ca pana sā vijjā’’ti? ‘‘Na kho, ambaṭṭha, anuttarāya vijjācaraṇasampadāya jātivādo vā vuccati, gottavādo vā vuccati, mānavādo vā vuccati – ‘arahasi vā maṃ tvaṃ, na vā maṃ tvaṃ arahasī’ti. Yattha kho, ambaṭṭha, āvāho vā hoti, vivāho vā hoti, āvāhavivāho vā hoti, etthetaṃ vuccati jātivādo vā itipi gottavādo vā itipi mānavādo vā itipi – ‘arahasi vā maṃ tvaṃ, na vā maṃ tvaṃ arahasī’ti. Ye hi keci ambaṭṭha jātivādavinibaddhā vā gottavādavinibaddhā vā mānavādavinibaddhā vā āvāhavivāhavinibaddhā vā, ārakā te anuttarāya vijjācaraṇasampadāya. Pahāya kho, ambaṭṭha, jātivādavinibaddhañca gottavādavinibaddhañca mānavādavinibaddhañca āvāhavivāhavinibaddhañca anuttarāya vijjācaraṇasampadāya sacchikiriyā hotī’’ti.

၂၇၈။ ‘‘ကတမံ ပန တံ၊ ဘော ဂေါတမ၊ စရဏံ၊ ကတမာ စ ပန သာ ဝိဇ္ဇာ’’တိ? ‘‘န ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ ဇာတိဝါဒေါ ဝါ ဝုစ္စတိ၊ ဂေါတ္တဝါဒေါ ဝါ ဝုစ္စတိ၊ မာနဝါဒေါ ဝါ ဝုစ္စတိ – ‘အရဟသိ ဝါ မံ တွံ၊ န ဝါ မံ တွံ အရဟသီ’တိ။ ယတ္ထ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အာဝါဟော ဝါ ဟောတိ၊ ဝိဝါဟော ဝါ ဟောတိ၊ အာဝါဟဝိဝါဟော ဝါ ဟောတိ၊ ဧတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ ဇာတိဝါဒေါ ဝါ ဣတိပိ ဂေါတ္တဝါဒေါ ဝါ ဣတိပိ မာနဝါဒေါ ဝါ ဣတိပိ – ‘အရဟသိ ဝါ မံ တွံ၊ န ဝါ မံ တွံ အရဟသီ’တိ။ ယေ ဟိ ကေစိ အမ္ဗဋ္ဌ ဇာတိဝါဒဝိနိဗဒ္ဓါ ဝါ ဂေါတ္တဝါဒဝိနိဗဒ္ဓါ ဝါ မာနဝါဒဝိနိဗဒ္ဓါ ဝါ အာဝါဟဝိဝါဟဝိနိဗဒ္ဓါ ဝါ၊ အာရကာ တေ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ။ ပဟာယ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဇာတိဝါဒဝိနိဗဒ္ဓဉ္စ ဂေါတ္တဝါဒဝိနိဗဒ္ဓဉ္စ မာနဝါဒဝိနိဗဒ္ဓဉ္စ အာဝါဟဝိဝါဟဝိနိဗဒ္ဓဉ္စ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ သစ္ဆိကိရိယာ ဟောတီ’’တိ။

278. What, O Gotama, is that practice of morality (carana) and that knowledge (Vijjā)?

"Ambattha! In the fullness of the incomparable knowledge and perfect practice of morality, one should not speak of birth, lineage and pride (ot birth, etc,) thus: "You are as worthy as I" or "You are not as worthy as I - Ambaḷtha! (In matters of) marriages relating to acceptance ot the bride (into one's family) or giving away the bride (to another's ftamily) or to both customs of acceptance and giving away, one may speak of birth lineage and pride thus: "You are as worthy as I” or "You are not as worthy as I” But, Ambaḷtha those who are bound by notions of birth, lineage or pride and of marriage (customs, relating to the acceptance or giving away of the bride) will be far removed from perfection in incomparable knowledge and practice of morality. Ambaḷtḷha! Those who are not bound by notions otf birth, lineage or pride and of marriage (customs) relating to acceptance or giving away of the bride will relize for themselves perfection in incomparable knowledge and practice of morality.

၂၇၈။ အသျှင်ဂေါတမ ထိုအကျင့် 'စရဏ' ကား အဘယ်နည်း၊ ထိုအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ကား အဘယ်နည်း။

အမ္ဗဋ္ဌ အတုမရှိသော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှု၌ "သင်သည် ငါနှင့် တန်၏၊ သင်သည် ငါနှင့် မတန်"ဟု ဇာတ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော စကားကိုလည်း မဆိုသင့်၊ အနွယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သောစကားကိုလည်း မဆိုသင့်၊ မာန်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော စကားကိုလည်း မဆိုသင့်၊ အမ္ဗဋ္ဌ သမီးဆောင်ယူ၍ထိမ်းမြားခြင်း သမီးပေး၍ ထိမ်းမြားခြင်း သမီး ဆောင်ယူ သမီးပေး၍ ထိမ်းမြားခြင်းရှိသော ဤလူတို့ဘောင်၌ "သင်သည် ငါနှင့် တန်၏၊ သင်သည် ငါနှင့် မတန်"ဟု

ဇာတ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဤစကားကိုလည်း ဆိုသင့်၏၊ အနွယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဤစကားကိုလည်း ဆိုသင့်၏၊ မာန်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သောဤ စကားကိုလည်း ဆိုသင့်၏၊ အမ္ဗဋ္ဌ အကြင်သူတို့သည် ဇာတ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော စကား၌လည်းစွဲလမ်းကုန်၏၊ အနွယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော စကား၌လည်း စွဲလမ်းကုန်၏၊ မာန်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သောစကား၌လည်း စွဲလမ်းကုန်၏၊ သမီးဆောင်ယူ၍ ထိမ်းမြားခြင်း သမီးပေး၍ ထိမ်းမြားခြင်း၌လည်းစွဲလမ်းကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် အတုမရှိသော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုမှ ဝေးကုန်၏၊ အမ္ဗဋ္ဌ ဇာတ် ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော စကား၌ စွဲလမ်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အနွယ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော စကား၌စွဲလမ်းခြင်း ကိုလည်းကောင်း၊ မာန်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သောစကား၌ စွဲလမ်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သမီးဆောင်ယူ၍ ထိမ်းမြားခြင်း သမီးပေး၍ ထိမ်းမြားခြင်း၌ စွဲလမ်းခြင်းကိုလည်းကောင်း ပယ်မှ သာလျှင် အတုမရှိသော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

279. ‘‘Katamaṃ pana taṃ, bho gotama, caraṇaṃ, katamā ca sā vijjā’’ti? ‘‘Idha, ambaṭṭha, tathāgato loke uppajjati arahaṃ sammāsambuddho vijjācaraṇasampanno sugato lokavidū anuttaro purisadammasārathi satthā devamanussānaṃ buddho bhagavā. So imaṃ lokaṃ sadevakaṃ samārakaṃ sabrahmakaṃ sassamaṇabrāhmaṇiṃ pajaṃ sadevamanussaṃ sayaṃ abhiññā sacchikatvā pavedeti. So dhammaṃ deseti ādikalyāṇaṃ majjhekalyāṇaṃ pariyosānakalyāṇaṃ sātthaṃ sabyañjanaṃ kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ pakāseti. Taṃ dhammaṃ suṇāti gahapati vā gahapatiputto vā aññatarasmiṃ vā kule paccājāto. So taṃ dhammaṃ sutvā tathāgate saddhaṃ paṭilabhati. So tena saddhāpaṭilābhena samannāgato iti paṭisañcikkhati…pe… (yathā 191 ādayo anucchedā, evaṃ vitthāretabbaṃ).…

‘‘So vivicceva kāmehi, vivicca akusalehi dhammehi, savitakkaṃ savicāraṃ vivekajaṃ pītisukhaṃ paṭhamaṃ jhānaṃ upasampajja viharati…pe… idampissa hoti caraṇasmiṃ.

‘‘Puna caparaṃ, ambaṭṭha, bhikkhu vitakkavicārānaṃ vūpasamā ajjhattaṃ sampasādanaṃ cetaso ekodibhāvaṃ avitakkaṃ avicāraṃ samādhijaṃ pītisukhaṃ dutiyaṃ jhānaṃ upasampajja viharati…pe… idampissa hoti caraṇasmiṃ.

‘‘Puna caparaṃ, ambaṭṭha, bhikkhu pītiyā ca virāgā upekkhako ca viharati sato ca sampajāno, sukhañca kāyena paṭisaṃvedeti, yaṃ taṃ ariyā ācikkhanti – ‘‘upekkhako satimā sukhavihārī’ti, tatiyaṃ jhānaṃ upasampajja viharati…pe… idampissa hoti caraṇasmiṃ.

‘‘Puna caparaṃ, ambaṭṭha, bhikkhu sukhassa ca pahānā dukkhassa ca pahānā, pubbeva somanassadomanassānaṃ atthaṅgamā adukkhamasukhaṃ upekkhāsatipārisuddhiṃ catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati…pe… idampissa hoti caraṇasmiṃ. Idaṃ kho taṃ, ambaṭṭha, caraṇaṃ.

‘‘So evaṃ samāhite citte parisuddhe pariyodāte anaṅgaṇe vigatūpakkilese mudubhūte kammaniye ṭhite āneñjappatte ñāṇadassanāya cittaṃ abhinīharati abhininnāmeti…pe… idampissa hoti vijjāya…pe… nāparaṃ itthattāyāti pajānāti, idampissa hoti vijjāya. Ayaṃ kho sā, ambaṭṭha, vijjā.

‘‘Ayaṃ vuccati, ambaṭṭha, bhikkhu ‘vijjāsampanno’ itipi, ‘caraṇasampanno’ itipi, ‘vijjācaraṇasampanno’ itipi. Imāya ca ambaṭṭha vijjāsampadāya caraṇasampadāya ca aññā vijjāsampadā ca caraṇasampadā ca uttaritarā vā paṇītatarā vā natthi.

၂၇၉။ ‘‘ကတမံ ပန တံ၊ ဘော ဂေါတမ၊ စရဏံ၊ ကတမာ စ သာ ဝိဇ္ဇာ’’တိ? ‘‘ဣဓ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ။ တံ ဓမ္မံ သုဏာတိ ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ

အညတရသ္မိံ ဝါ ကုလေ ပစ္စာဇာတော။ သော တံ ဓမ္မံ သုတွာ တထာဂတေ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ။ သော တေန သဒ္ဓါပဋိလာဘေန သမန္နာဂတော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ။ပေ။ (ယထာ ၁၉၁ အာဒယော အနုစ္ဆေဒါ၊ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ)။ ။

‘‘သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ၊ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ စရဏသ္မိံ။

‘‘ပုန စပရံ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ စရဏသ္မိံ။

‘‘ပုန စပရံ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော၊ သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ၊ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ စရဏသ္မိံ။

‘‘ပုန စပရံ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ၊ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ စရဏသ္မိံ။ ဣဒံ ခေါ တံ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ စရဏံ။

‘‘သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ ဉာဏဒဿနာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ။ပေ။ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ဝိဇ္ဇာယ။ပေ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ၊ ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ဝိဇ္ဇာယ။ အယံ ခေါ သာ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဝိဇ္ဇာ။

‘‘အယံ ဝုစ္စတိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဘိက္ခု ‘ဝိဇ္ဇာသမ္ပန္နော’ ဣတိပိ၊ ‘စရဏသမ္ပန္နော’ ဣတိပိ၊ ‘ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော’ ဣတိပိ။ ဣမာယ စ အမ္ဗဋ္ဌ ဝိဇ္ဇာသမ္ပဒာယ စရဏသမ္ပဒာယ စ အညာ ဝိဇ္ဇာသမ္ပဒာ စ စရဏသမ္ပဒာ စ ဥတ္တရိတရာ ဝါ ပဏီတတရာ ဝါ နတ္ထိ။

279. What, Venerable Gotama, is that practice of morality (carana) and that knowledge (vijjā)?

Ambattha! There appears in this world a Tathāgata who is worthy of special veneration, who truly comprehends all the Dhammas by his own intellect and insight, who possesses supreme knowledge and perlect practice of morality who speaks only what is beneficial and true, who knows all ihe three lokas, who is incomparable in taming those who deserve to be tamed, who is the Teacher of devas and men, who is the Enlightened One, knowing and teaching the Four Ariya Truths, and who is the Most Exalted. Through Perfect Wisdom, he personally realizes the nature of the universe with its devas, māras, and brahmas and also the world of human beings, with its smaṇas and brahmanas, king and men, and knowing it by himself through Sabbafūuta-ūāṇa, he expounds on it. He proclaims the Dhamma, which is excellent at the beginning, excellent at the middle and excellent at the end, with richness in meaning and words. He makes clear the completeness and purity of the Noble Practice (brahmacariya).”

A householder or his son, or anyone belonging to any caste listens to that dhamma. On hearing the dhamma, he develops faith in the Tathāgata. When faith is thus develope he reflects in the following manner ...p...!

"Being detached from sensual pleasures and demeritorious factors, that bhikkhu achieves, and remains in the first jhāna which is accompanied by vitakka (initial application of the mind on its object), vicāra (sustined application of the mind) and which has pīti (delighful satisfaction) and sukha (bliss) born of detachment from the hindrances (nivaraṇas) ...p... This is the practice of morality of that bhikkhu.

And again, Ambattha having got rid of vitakka and vicāra, the bhikkhu achieves and remains in the second jhāna with internal tranquallity, with enhancement of one-pointedness of Concentration,

devoid of vitakka and vicāra, but with pīti and sukha born of Contentration ...p... And this also is the practice of morality of that bhikkhu.

And again, Ambattha having been detached from pīti too that bhikkhu dwells also in eguanimity with mindfulness and clear comprehension only, and experiences sukka in mind and body'. He achieves and remains in the third jhāna, that which causes a person who attains it to be praised by the Ariyas as one who has eguanimity and mindfulness, one who abides in sukha ...p... This is also the practice of morality of that bhikkhu ...p...

And again, Ambattha by dispelling both pain and pleasure and by the previous disappearance of sadness and gladness, that bhikkhu achieves and remains in the fourth jhāna, without pain and pleasure, a state of absolute purity of mindfulness due to eguanimity ...p... This also is the practice of morality of that bhikkhu. Ambattha! These are (four jhānas) the practice of morality (mentioned betfore).

When the concentrated mind becomes purified, pellucid, unblemished, undefiled, malleable, pliable, firm and imperturbable, that bhikkhu directs and inclines his mind to Insight Knowledge ...p...” This also is the knowledge of that bhikkhus ...p... He knows that for the purposes of the path he has nothing more to do. And this also is the knowledge of that bhikkhu. Ambattha! These (eight categories) constitute knowledge (mentioned before).

Ambaḷtha! This bhikkhu may be said to have become endowed with knowledge or endowed with practice of morality or endowed with both knowledge and practice of morality. Ambattha! There is no other endowment which can surpass or which 1s more noble than this endowment with knowledge and practice of morality.

၂၇၉။ အသျှင်ဂေါတမ ထိုအကျင့် 'စရဏ' ကား အဘယ်နည်း၊ ထိုအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ကား အဘယ်နည်း။

အမ္ဗဋ္ဌ ပူဇော် (အထူး) ကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော လောကကို သိတော်မူသော ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသောနတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော သစ္စာလေးပါးတရားကို သိစေတော်မူသော ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤလောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နတ်နှင့်တကွသော မာရ်နတ်နှင့်တကွသော ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော ဤလောကကိုလည်းကောင်း၊ သမဏဗြာဟ္မဏတို့နှင့်တကွသော မင်းများ လူများနှင့်တကွသော သတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ ကောင်းခြင်း အလယ်၏ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသောအနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသောစင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏၊ ထိုတရားတော်ကို သူကြွယ်သည်လည်းကောင်း၊ သူကြွယ့်သားသည်လည်းကောင်း၊ အခြားဇာတ်တစ်မျိုးမျိုး၌ ဖြစ်သော သူသည်လည်းကောင်းကြားနာရ၏၊ ထိုသူသည် ထိုတရားတော်ကို ကြားနာရ၍ မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်မှုကို ရ၏၊ ထိုသူသည့်ထိုယုံကြည်မှုကို ရသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ဆင်ခြင်၏။ပ။ာ

--

ထို (ရဟန်း) သည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင်ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' နှင့် တကွဖြစ်သော (နီဝရဏ) ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ပဌမစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ပ။ ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏ အကျင့် 'စရဏ' ပေတည်း။

အမ္ဗဋ္ဌ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ဝိတက် ဝိစာရ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကိုကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်ပွါးစေတတ်သော ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' မရှိသော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း

'ဝိစာရ' မရှိသော တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယ စျာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ပ။ ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏အကျင့် 'စရဏ' ပေတည်း။

အမ္ဗဋ္ဌ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့်သတိသမ္ပဇဉ်နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှုလျက် နေ၏၊ ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့်ခံစား၏၊ အကြင် တတိယစျာန် ကြောင့် ထိုသူကို 'လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိသူ'ဟုအရိယာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့သည် ပြောကြားကုန်၏၊ (ရဟန်းသည်) ထိုတတိယစျာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ပ။ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏ အကျင့် 'စရဏ' ပေတည်း။

အမ္ဗဋ္ဌ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ရှေးဦးကပင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထစျာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ပ။ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏ အကျင့် 'စရဏ' ပေတည်း။ အမ္ဗဋ္ဌ ဤ (လေးမျိုးသောစျာန်) သည် ထို (မူလကငါဆိုခဲ့သော) အကျင့် 'စရဏ' ပင်တည်း။

ဤသို့ တည်ကြည်သော စိတ်သည် စင်ကြယ်လတ်သော် ဖြူစင်လတ်သော် ညစ်ကြေးမရှိလတ်သော် ညစ်ညူးခြင်း ကင်းလတ်သော် နူးညံ့လတ်သော် ပြုခြင်းငှါ သင့်လျော်လတ်သော် တည်တံ့လတ်သော် မတုန်လှုပ်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ထို (ရဟန်း) သည် ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင် အလို့ငှါ စိတ်ကို ရှေးရှုပို့ဆောင်၏၊ ရှေးရှုညွတ်စေ၏။ပ။၂ ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ပေတည်း။ပ။၃ ဤမဂ်ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီဟု သိ၏၊ ဤသည်လည်း ထို (ရဟန်း)၏အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ပေတည်း။ အမ္ဗဋ္ဌ ဤ (ရှစ်မျိုးသော ပညာ) သည် ထို (မူလက ငါဆိုခဲ့သော) အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ပင်တည်း။

အမ္ဗဋ္ဌ ဤရဟန်းကို အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' နှင့် ပြည့်စုံသူဟူ၍လည်းကောင်း၊ အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံသူ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံသူဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်၏၊ အမ္ဗဋ္ဌဤ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' နှင့် ပြည့်စုံမှုမှလည်းကောင်း၊ ဤအကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုမှလည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော လွန်ကဲ ထူးမြတ်သော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' နှင့် ပြည့်စုံမှုသည်လည်းကောင်း အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုသည်လည်းကောင်း မရှိ တော့ပြီ။

Catuapāyamukhaṃ စတုအပါယမုခံ
Decay of Vijjācaraṇa in Four Ways ပျက်စီးကြောင်း လေးပါး

280. ‘‘Imāya kho, ambaṭṭha, anuttarāya vijjācaraṇasampadāya cattāri apāyamukhāni bhavanti. Katamāni cattāri? Idha, ambaṭṭha, ekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā imaññeva anuttaraṃ vijjācaraṇasampadaṃ anabhisambhuṇamāno khārividhamādāya [khārivividhamādāya (sī. syā. pī.)] araññāyatanaṃ ajjhogāhati – ‘pavattaphalabhojano bhavissāmī’ti. So aññadatthu vijjācaraṇasampannasseva paricārako sampajjati. Imāya kho, ambaṭṭha, anuttarāya vijjācaraṇasampadāya idaṃ paṭhamaṃ apāyamukhaṃ bhavati.

‘‘Puna caparaṃ, ambaṭṭha, idhekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā imañceva anuttaraṃ vijjācaraṇasampadaṃ anabhisambhuṇamāno pavattaphalabhojanatañca anabhisambhuṇamāno kudālapiṭakaṃ [kuddālapiṭakaṃ (sī. syā. pī.)] ādāya araññavanaṃ ajjhogāhati – ‘kandamūlaphalabhojano bhavissāmī’ti. So aññadatthu vijjācaraṇasampannasseva paricārako sampajjati. Imāya kho, ambaṭṭha, anuttarāya vijjācaraṇasampadāya idaṃ dutiyaṃ apāyamukhaṃ bhavati.

‘‘Puna caparaṃ, ambaṭṭha, idhekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā imañceva anuttaraṃ vijjācaraṇasampadaṃ anabhisambhuṇamāno pavattaphalabhojanatañca anabhisambhuṇamāno

kandamūlaphalabhojanatañca anabhisambhuṇamāno gāmasāmantaṃ vā nigamasāmantaṃ vā agyāgāraṃ karitvā aggiṃ paricaranto acchati. So aññadatthu vijjācaraṇasampannasseva paricārako sampajjati. Imāya kho, ambaṭṭha, anuttarāya vijjācaraṇasampadāya idaṃ tatiyaṃ apāyamukhaṃ bhavati.

‘‘Puna caparaṃ, ambaṭṭha, idhekacco samaṇo vā brāhmaṇo vā imaṃ ceva anuttaraṃ vijjācaraṇasampadaṃ anabhisambhuṇamāno pavattaphalabhojanatañca anabhisambhuṇamāno kandamūlaphalabhojanatañca anabhisambhuṇamāno aggipāricariyañca anabhisambhuṇamāno cātumahāpathe catudvāraṃ agāraṃ karitvā acchati – ‘yo imāhi catūhi disāhi āgamissati samaṇo vā brāhmaṇo vā, tamahaṃ yathāsatti yathābalaṃ paṭipūjessāmī’ti. So aññadatthu vijjācaraṇasampannasseva paricārako sampajjati. Imāya kho, ambaṭṭha, anuttarāya vijjācaraṇasampadāya idaṃ catutthaṃ apāyamukhaṃ bhavati. Imāya kho, ambaṭṭha, anuttarāya vijjācaraṇasampadāya imāni cattāri apāyamukhāni bhavanti.

၂၈၀။ ‘‘ဣမာယ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ စတ္တာရိ အပါယမုခါနိ ဘဝန္တိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဣဓ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣမဉ္စေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ခါရိဝိဓမာဒာယ [ခါရိဝိဝိဓမာဒာယ (သီ. သျာ. ပီ.)] အရညာယတနံ အဇ္ဈောဂါဟတိ – ‘ပဝတ္တဖလဘောဇနော ဘဝိဿာမီ’တိ။ သော အညဒတ္ထု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဿေဝ ပရိစာရကော သမ္ပဇ္ဇတိ။ ဣမာယ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ ဣဒံ ပဌမံ အပါယမုခံ ဘဝတိ။

‘‘ပုန စပရံ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣမဉ္စေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ပဝတ္တဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ကုဒါလပိဋကံ [ကုဒ္ဒါလပိဋကံ (သီ. သျာ. ပီ.)] အာဒာယ အရညာယတနံ အဇ္ဈောဂါဟတိ – ‘ကန္ဒမူလဖလဘောဇနော ဘဝိဿာမီ’တိ။ သော အညဒတ္ထု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဿေဝ ပရိစာရကော သမ္ပဇ္ဇတိ။ ဣမာယ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ ဣဒံ ဒုတိယံ အပါယမုခံ ဘဝတိ။

‘‘ပုန စပရံ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣမဉ္စေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ပဝတ္တဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ကန္ဒမူလဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ဂါမသာမန္တံ ဝါ နိဂမသာမန္တံ ဝါ အဂျာဂါရံ ကရိတွာ အဂ္ဂိံ ပရိစရန္တော အစ္ဆတိ။ သော အညဒတ္ထု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဿေဝ ပရိစာရကော သမ္ပဇ္ဇတိ။ ဣမာယ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ ဣဒံ တတိယံ အပါယမုခံ ဘဝတိ။

‘‘ပုန စပရံ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣမံ စေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ပဝတ္တဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ကန္ဒမူလဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော အဂ္ဂိပါရိစရိယဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော စာတုမဟာပထေ စတုဒွါရံ အဂါရံ ကရိတွာ အစ္ဆတိ – ‘ယော ဣမာဟိ စတူဟိ ဒိသာဟိ အာဂမိဿတိ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ တမဟံ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ ပဋိပူဇေဿာမီ’တိ။ သော အညဒတ္ထု ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဿေဝ ပရိစာရကော သမ္ပဇ္ဇတိ။ ဣမာယ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ ဣဒံ စတုတ္ထံ အပါယမုခံ ဘဝတိ။ ဣမာယ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ ဣမာနိ စတ္တာရိ အပါယမုခါနိ ဘဝန္တိ။

280. Ambattha! There are four ways by which endowment with incomparble knowledge and practice of morality (vijjācarana) is brought into decay. And what are these four?

Ambattha! in this world some samaṇas and brahmaṇas, unable to be endowed with incomparable knowledge and practice of morality (vijjācaraṇa) enter a forest carrying the reguisītes of hermit with yokes on their shoulders, vowing to themselves: "I will practise living only on fruits that fall by themselves." But, in fact, ihat person is only an attendant on one who is endowed with knowledge and practice of morality. This, Ambattha, firstly, is the way by which endowment with incomparable knowledge and practice of morality is brought into decay.

And, again, Ambaḷtha, here in this world some samaṇas and brahmaṇas, unable to be endowed with incomparable knowledge and practice of morality and also being unable to practise living only on fruits that fall by themselve, enter a forest, carrying with them hoes and baskets, vowing to themselves.

I will practise living on tubers, roots and fruits. "But in fact, that person is only attendant on one who is endowed with incomparable knowledge and practice of morality. This, Ambattha, secondly, is the way by which endowment with incomparable knowledge and paractice of morality is brought into decay.

And, again, Ambaḷtha, in this world, some samaṇas and brahmanas, unable to be endowed with incomparable knowledge and practice of morality and also being unable to practise living only on fruits that fall by ihemselves. and also being unable to practise living only on fruits that fall by themselves. and also being unable to practice living only on fruits that fall by themselves and also being unable to practise living only on tubers, roots and fruits, set up a building where sacrificial fire is kept near a village or town and keep the fire always burning. But in fact, ihat person is only an attendant on one who is endowed with incomparable knowledge and practice of morality. This, Ambattha thirdly, is the way by which endowment with uncomparable khowledge and practice of morality is brought into decay.

And again, Ambaḷtha, in this world some samaṇas and brahmanas, unable to be endowed with incomparable knowledge and practice of morality and also being unable to practise living only on fruits that fall by themselves, and also being unable to practise living only on tubers, roots and fruits, and also being unable to become a fire-worshipper, built a house with four-doors at the junction of four roads, vowing to themselves: "I will make offerings to the best of my ability to those samaṇas and brahmanas who come from four directions, “This, Ambattha, fourthly, is the way by which endowment with incomparable knowledge and practice of morelity is brought into decay.

These, A.nibattha, are the four ways by which endowment with incomparaoble knowledge and practice oi morality is brought into decay.

၂၈၀။ အမ္ဗဋ္ဌ အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှု၏ ပျက်စီးကြောင်းတို့သည် လေးပါးရှိကုန်၏၊ လေးပါးတို့ကား အဘယ်နည်း-အမ္ဗဋ္ဌဤ (လောက) ၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ ထမ်းပိုးဖြင့် ရသေ့ပရိက္ခရာတို့ကို ယူဆောင်လျက် "ကြွေကျသော သစ်သီးကိုသာ စားသူဖြစ်တော့အံ့"ဟုတောအုပ်သို့ ဝင်၏၊ စင်စစ်သော်ကား ထိုသူသည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံသူ၏အလုပ်အကျွေးမျှသာလျှင် ဖြစ်၏၊ အမ္ဗဋ္ဌ ဤကား အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့်ပြည့်စုံမှု၏ ရှေးဦးစွာသော ပျက်စီးကြောင်းပေတည်း။

အမ္ဗဋ္ဌ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤ (လောက) ၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း၊ အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်းမရောက် နိုင်သည် ဖြစ်၍ ကြွေကျသော သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ပေါက်တူးခြင်းတောင်းကိုယူဆောင်လျက် "သစ်ဖု သစ်မြစ် သစ်သီးကိုသာ စားသူ ဖြစ်တော့အံ့"ဟုတောသို့ ဝင်၏၊ စင်စစ်သော်ကား ထိုသူသည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံသူ၏အလုပ်အကျွေးမျှသာ လျှင် ဖြစ်၏၊ အမ္ဗဋ္ဌ ဤကား အတုမရှိသောဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှု၏ နှစ်ခု မြောက်သော ပျက်စီးကြောင်းပေတည်း။

အမ္ဗဋ္ဌ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤ (လောက) ၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း၊ အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ ကြွေကျသော သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ သစ်ဖု သစ်မြစ် သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ရွာ၏အနီး၌လည်းကောင်း၊ နိဂုံး၏အနီး၌လည်းကောင်း မီးပူဇော်ရာ အိမ်ကို ဆောက်၍ မီးကို လုပ်ကျွေးလျက် နေ၏၊ စင်စစ်သော်ကား ထိုသူသည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံသူ၏ အလုပ်အကျွေးမျှသာလျှင် ဖြစ်၏၊ အမ္ဗဋ္ဌ ဤကား အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှု၏ သုံးခုမြောက်သော ပျက်စီးကြောင်းပေတည်း။

အမ္ဗဋ္ဌ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤ (လောက) ၌ အချို့သော သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း၊ အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ကြွေကျသော သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ သစ်ဖုသစ်မြစ် သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ မီးကို လုပ်ကျွေးသူ၏ အဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ "အရပ်လေးမျက်နှာတို့မှ လာသောသမဏဗြာဟ္မဏကို ငါသည်စွမ်းအားရှိသလောက် ပူဇော်အံ့"ဟု လမ်းလေးခွအဆုံ၌ တံခါးပေါက်လေးခုရှိသော အိမ်ကို ဆောက်လျက် နေ၏၊ စင်စစ်သော်ကား ထိုသူသည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံသူ၏ အလုပ်အကျွေးမျှသာလျှင် ဖြစ်၏၊ အမ္ဗဋ္ဌ ဤကား အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့်ပြည့်စုံမှု၏ လေးခုမြောက်သော ပျက်စီးကြောင်းပေတည်း။

အမ္ဗဋ္ဌ အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှု၏ ပျက်စီးကြောင်းတို့သည်ဤလေးပါးတို့ပင် ဖြစ်ကုန်၏။

281. ‘‘Taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, apinu tvaṃ imāya anuttarāya vijjācaraṇasampadāya sandissasi sācariyako’’ti? ‘‘No hidaṃ, bho gotama’’. ‘Kocāhaṃ, bho gotama, sācariyako, kā ca anuttarā vijjācaraṇasampadā? Ārakāhaṃ, bho gotama, anuttarāya vijjācaraṇasampadāya sācariyako’’ti.

‘‘Taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, apinu tvaṃ imañceva anuttaraṃ vijjācaraṇasampadaṃ anabhisambhuṇamāno khārividhamādāya araññavanamajjhogāhasi sācariyako – ‘pavattaphalabhojano bhavissāmī’’’ti? ‘‘No hidaṃ, bho gotama’’.

‘‘Taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, apinu tvaṃ imañceva anuttaraṃ vijjācaraṇasampadaṃ anabhisambhuṇamāno pavattaphalabhojanatañca anabhisambhuṇamāno kudālapiṭakaṃ ādāya araññavanamajjhogāhasi sācariyako – ‘kandamūlaphalabhojano bhavissāmī’’’ti? ‘‘No hidaṃ, bho gotama’’.

‘‘Taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, apinu tvaṃ imañceva anuttaraṃ vijjācaraṇasampadaṃ anabhisambhuṇamāno pavattaphalabhojanatañca anabhisambhuṇamāno kandamūlaphalabhojanatañca anabhisambhuṇamāno gāmasāmantaṃ vā nigamasāmantaṃ vā agyāgāraṃ karitvā aggiṃ paricaranto acchasi sācariyako’’ti? ‘‘No hidaṃ, bho gotama’’.

‘‘Taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, apinu tvaṃ imañceva anuttaraṃ vijjācaraṇasampadaṃ anabhisambhuṇamāno pavattaphalabhojanatañca anabhisambhuṇamāno kandamūlaphalabhojanatañca anabhisambhuṇamāno aggipāricariyañca anabhisambhuṇamāno cātumahāpathe catudvāraṃ agāraṃ karitvā acchasi sācariyako – ‘yo imāhi catūhi disāhi āgamissati samaṇo vā brāhmaṇo vā, taṃ mayaṃ yathāsatti yathābalaṃ paṭipūjessāmā’’’ti? ‘‘No hidaṃ, bho gotama’’.

၂၈၁။ ‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အပိနု တွံ ဣမာယ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ သန္ဒိဿသိ သာစရိယကော’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။ ‘ကောစာဟံ၊ ဘော ဂေါတမ၊ သာစရိယကော၊ ကာ စ အနုတ္တရာ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာ? အာရကာဟံ၊ ဘော ဂေါတမ၊ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ သာစရိယကော’’တိ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အပိနု တွံ ဣမဉ္စေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ခါရိဝိဓမာဒါယ အရညဝနမဇ္ဈောဂါဟသိ သာစရိယကော – ‘ပဝတ္တဖလဘောဇနော ဘဝိဿာမီ’’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။

‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အပိနု တွံ ဣမဉ္စေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ပဝတ္တဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ကုဒာလပိဋကံ အာဒါယ အရညဝနမဇ္ဈောဂါဟသိ သာစရိယကော – ‘ကန္ဒမူလဖလဘောဇနော ဘဝိဿာမီ’’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။

‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အပိနု တွံ ဣမမေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ပဝတ္တဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ကန္ဒမူလဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ဂါမသာမန္တံ ဝါ နိဂမသာမန္တံ ဝါ အဂျာဂါရံ ကရိတွာ အဂ္ဂိံ ပရိစရန္တော အစ္ဆသိ သာစရိယကော’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။

‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အပိနု တွံ ဣမမေဝ အနုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ပဝတ္တဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော ကန္ဒမူလဖလဘောဇနတဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော အဂ္ဂိပါရိစရိယဉ္စ အနဘိသမ္ဘုဏမာနော စာတုမဟာပထေ စတုဒ္ဒွါရံ အဂါရံ ကရိတွာ အစ္ဆသိ သာစရိယကော – ‘ယော ဣမာဟိ စတူဟိ ဒိသာဟိ အာဂမိဿတိ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ တံ မယံ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ ပဋိပူဇေဿာမာ’’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။

281. Ambattha! What do you think of this? Do you think that you together with your teacher, are endowed with the incomparable knowledge and practice of morality?.

No! O Gotama! What kind of men, O Gotama, are we --- my teacher and myself? "What is that thing called endownment with incomparable knowledge and practice of moraliy?

O Gotama, my teacher and myself are far from being endowed with incomparable Vijjācarana (knowledge and practice of morality).

Ambattha! What do you think about this? Since you and your teacher cannot be endowed with incomparable knowledge and practice of morality, do you enter the forest carrying the requisites of a sage with yokes on your shoulders vowing to yourselves: We will practice living on fruits that fall by themselves"?

No, O Gotama, we do not.

"Ambattha! What ac you think of this? Since you and your teacher cannot be endowed with incomparable Vijjācarana (knowledge and Practice of morality) and cannot practise living on fruits that fall by themselves, do you enter the forest carrying with you hoes and baskets vowing to yourselves:, "We will practise living only on tubers, roots and fruits"?

“No, O Gotama, we do not”

“Ambattha! What do you think otf this? Since you and your teacher cannot be endowed with incomparable knowledge and practice of morality, and also cannot practise living on fruits that fall by themselves nor practise living on tubers, roots and fruits, do you set up a building where sacrificial fire is kept near the village or town keeping the fire always burning?

No, O Gotama, we do not.

“Ambattha! What do you think of this? Since you and your teacher cannot be endowed with incomparable knowledge and practice of morality and cannot practise living on fruits that fall by themselves, and also cannot practise living on tubers, roots and fruits and also cannot become a fireworshipper always burning (for worship), do you build a house with four doors at the junction of four roads, vowing to yourselves "We will make offerings to the best of our ability to those samaṇas and brahmanas who come from the four directions?”

No, O Gotama, we do not.

၂၈၁။ အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဆရာနှင့်တကွသော သင်သည် အတုမရှိ သောဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုကို ရပါ၏လော။

အသျှင်ဂေါတမ မရပါ၊ အသျှင်ဂေါတမ ဆရာနှင့်တကွသော အကျွန်ုပ်သည် အဘယ်သို့သောသူဖြစ်ပါသနည်း၊ အတုမရှိသော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံမှုဟူသည် အဘယ်သို့သော အရာဖြစ်ပါသနည်း၊ အသျှင်ဂေါတမ ဆရာနှင့်တကွသော အကျွန်ုပ်သည် အတုမရှိသော အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့်ပြည့်စုံမှုမှ ဝေးပါသေး၏။

အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဆရာနှင့်တကွသော သင်သည် အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ "ကြွေကျသော သစ်သီးကိုသာ စားသူ ဖြစ်တော့အံ့"ဟု ထမ်းပိုးဖြင့် ရသေ့ပရိက္ခရာတို့ကို ယူဆောင်လျက် တောသို့ ဝင်၏လော။

အသျှင်ဂေါတမ မဝင်ပါ။

အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဆရာနှင့် တကွသော သင်သည် အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ ကြွေကျသောသစ်သီး ကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ "သစ်ဖု သစ်မြစ် သစ်သီးကိုသာစားသူဖြစ်တော့ အံ့"ဟု ပေါက်တူးခြင်းတောင်းကို ယူဆောင်လျက် တောသို့ ဝင်၏လော။

အသျှင်ဂေါတမ မဝင်ပါ။

အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဆရာနှင့် တကွသော သင်သည် အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ ကြွေကျသောသစ်သီး ကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ သစ်ဖု သစ်မြစ် သစ်သီးကိုသာစားသူအဖြစ်သို့ လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ရွာ၏ အနီး၌လည်းကောင်း၊ နိဂုံး၏ အနီး၌လည်းကောင်းမီးပူဇော်ရန် အိမ်ကို ဆောက်၍ မီးကို လုပ်ကျွေးလျက် နေ၏လော။

အသျှင်ဂေါတမ မနေပါ။

အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဆရာနှင့် တကွသော သင်သည် အတုမရှိသော ဤအသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ကြွေကျသော သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ သစ်ဖု သစ်မြစ် သစ်သီးကိုသာ စားသူအဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ မီးကို လုပ်ကျွေးသူ၏ အဖြစ်သို့လည်း မရောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ "ဤအရပ်လေးမျက်နှာတို့မှ လာသောသမဏဗြာဟ္မဏကို ငါသည် စွမ်းအားရှိသလောက် ပူဇော်အံ့"ဟုလမ်းလေးခွ အဆုံ၌ တံခါးပေါက်လေးခု ရှိသော အိမ်ကို ဆောက်လျက် နေ၏လော။

အသျှင်ဂေါတမ မနေပါ။

282. ‘‘Iti kho, ambaṭṭha, imāya ceva tvaṃ anuttarāya vijjācaraṇasampadāya parihīno sācariyako. Ye cime anuttarāya vijjācaraṇasampadāya cattāri apāyamukhāni bhavanti , tato ca tvaṃ parihīno sācariyako. Bhāsitā kho pana te esā, ambaṭṭha, ācariyena brāhmaṇena pokkharasātinā vācā – ‘ke ca muṇḍakā samaṇakā ibbhā kaṇhā bandhupādāpaccā, kā ca tevijjānaṃ brāhmaṇānaṃ sākacchā’ti attanā āpāyikopi aparipūramāno. Passa, ambaṭṭha, yāva aparaddhañca te idaṃ ācariyassa brāhmaṇassa pokkharasātissa.

၂၈၂. ‘‘ဣတိ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣမာယ စေဝ တွံ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ ပရိဟီနော သာစရိယကော။ ယေ စိမေ အနုတ္တရာယ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပဒာယ စတ္တာရိ အပါယမုခါနိ ဘဝန္တိ ၊ တတော စ တွံ ပရိဟီနော သာစရိယကော။ ဘာသိတာ ခေါ ပန တေ ဧသာ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အာစရိယေန ဗြာဟ္မဏေန ပေါက္ခရသာတိနာ ဝါစာ – ‘ကေ စ မုဏ္ဍကာ သမဏကာ ဣဗ္ဘာ ကဏှာ ဗန္ဓုပါဒါပစ္စာ၊ ကာ စ တေဝိဇ္ဇာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ သာကစ္ဆာ’တိ အတ္တနာ အာပါယိကောပိ အပရိပူရမာနော။ ပဿ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ယာဝ အပရဒ္ဓဉ္စ တေ ဣဒံ အာစရိယဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ။

282. Thus, Ambattha, you and your teacher have fallen short of being endowed with incomparable Vijjācaraṇa (knowledge and practice of morality) and also fallen short of due training in the four ways that bring about decay in endowment with incomparable knowledge and practice of morality. Ambattha! Even though your teacher Brahmaṇa Pokkharasāti has fallen short of due training in the four ways that bring about decay in endowment with knowledge and Practice of morality he said such words as: Who are those shavelings, contemptible Samanas, men of low birth, blacks, and those born from insteps of the Brahma? What is the discussion with brahmanas skilled in the three Vedas? See, Ambattha, how serious is the wrong done by your teacher Brahmanṇa Pokkharasāti!!

283. ‘‘Brāhmaṇo kho pana, ambaṭṭha, pokkharasāti rañño pasenadissa kosalassa dattikaṃ bhuñjati. Tassa rājā pasenadi kosalo sammukhībhāvampi na dadāti. Yadāpi tena manteti, tirodussantena manteti. Yassa kho pana, ambaṭṭha, dhammikaṃ payātaṃ bhikkhaṃ paṭiggaṇheyya, kathaṃ tassa rājā pasenadi kosalo sammukhībhāvampi na dadeyya. Passa, ambaṭṭha, yāva aparaddhañca te idaṃ ācariyassa brāhmaṇassa pokkharasātissa.

၂၈၃. ‘‘ဗြာဟ္မဏော ခေါ ပန၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ပေါက္ခရသာတိ ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ ဒတ္တိကံ ဘုဉ္ဇတိ။ တဿ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော သမ္မုခီဘာဝမ္ပိ န ဒဒါတိ။ ယဒါပိ တေန မန္တေတိ၊ တိရောဒုဿန္တေန မန္တေတိ။ ယဿ ခေါ ပန၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဓမ္မိကံ ပယာတံ ဘိက္ခံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ၊ ကထံ တဿ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော သမ္မုခီဘာဝမ္ပိ န ဒဒေယျ။ ပဿ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ယာဝ အပရဒ္ဓဉ္စ တေ ဣဒံ အာစရိယဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ။

283. "Ambattha! Brahmaṇa Pokkharasāti enjoys whatever King Pasenadi Kosala gave him; but the King never allows the Brahmana to see him face to face.

Whenever Brahmana Pokkharasāti talked face to face with King Pasenadi Kosala, he overpowered the latter with his magic, avattanimāya, to obtain valuable objects without the willing consent of the owner. As this was discovered the King had a curtain drawn between him and the Brahmana whenever he had to speak with him.

Whenever he consults with the latter he speaks to him from behind a curtain. Why, Ambattha, is it that the King refuses to see face to face the Brahmaṇa who accepts what is granted lawfully? See, Ambattha, how serious is the wrong done by your teacher Brahmana Pokkharasāti.”

284. ‘‘Taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, idha rājā pasenadi kosalo hatthigīvāya vā nisinno assapiṭṭhe vā nisinno rathūpatthare vā ṭhito uggehi vā rājaññehi vā kiñcideva mantanaṃ manteyya. So tamhā padesā apakkamma ekamantaṃ tiṭṭheyya. Atha āgaccheyya suddo vā suddadāso vā, tasmiṃ padese ṭhito tadeva mantanaṃ manteyya – ‘evampi rājā pasenadi kosalo āha, evampi rājā pasenadi kosalo āhā’ti. Apinu so rājabhaṇitaṃ vā bhaṇati rājamantanaṃ vā manteti? Ettāvatā so assa rājā vā rājamatto vā’’ti? ‘‘No hidaṃ, bho gotama’’.

၂၈၄။ ‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ဣဓ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ဟတ္ထိဂီဝါယ ဝါ နိသိန္နော အဿပိဋ္ဌေ ဝါ နိသိန္နော ရထူပတ္ထရေ ဝါ ဌိတော ဥဂ္ဂေဟိ ဝါ ရာဇညေဟိ ဝါ ကိဉ္စိဒေဝ မန္တနံ မန္တေယျ။ သော တမှာ ပဒေသာ အပက္ကမ္မ ဧကမန္တံ တိဋ္ဌေယျ။ အထ အာဂစ္ဆေယျ သုဒ္ဒေါ ဝါ သုဒ္ဒဒါသော ဝါ၊ တသ္မိံ ပဒေသေ ဌိတော တဒေဝ မန္တနံ မန္တေယျ – ‘ဧဝမ္ပိ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော အာဟ၊ ဧဝမ္ပိ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော အာဟာ’တိ။ အပိနု သော ရာဇဘဏိတံ ဝါ ဘဏတိ ရာဇမန္တနံ ဝါ မန္တေတိ? ဧတ္တာဝတာ သော အဿ ရာဇာ ဝါ ရာဇမတ္တော ဝါ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။

284. Ambaḷtha! What do you think of this? Here is this instance when King Pasenadi Kosala happens to discuss things with his distinguished ministers or princes either sitting on the neck of his elephant, or on the back of his horse, or on the foot-rug of his chariot. Then he may leave the place of discussion and be seated elsewhere in a sulitable place. Suppose that a working man, or a servant of a working man, should come up, take the King's place and give counsel saying, King Pasenadi Kosala said so! King Pasenadi Kosala said so!'" He might speak as the King might have spoken or might give counsil as the King might have given. Would he thereby be taken for the King or even his ministers?

"No, O Gotama.”

၂၈၄။ အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤ (လောက) ၌ ပသေနဒီကောသလ မင်းသည်ဆင်လည်ထက်၌ နေလျက်သော်လည်းကောင်း၊ မြင်းကျောက်ကုန်းထက်၌ နေလျက်သော်လည်းကောင်း၊ ရထားခင်းနှီးထက်၌ တည်လျက် သော်လည်းကောင်း ထင်ရှားသော အမတ်တို့နှင့်ဖြစ်စေ၊ မင်းညီမင်းသားတို့နှင့်ဖြစ်စေ တစ်စုံ တစ်ခုသော တိုင်ပင်ဖွယ်ကို တိုင်ပင်ရာ၏။ ထို (ပသေနဒီကောသလမင်း) သည် ထိုတိုင်ပင်ရာအရပ်မှ ဖဲသွားပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ တည်ရှိ လေရာ၏၊ ထိုအခါ သူဆင်းရဲဖြစ်စေ သူဆင်းရဲ၏ ကျွန်ဖြစ်စေ လာရောက်၍ ထိုအရပ်၌ တည်လျက် "ပသေနဒီကောသ

လမင်းသည် ဤသို့လည်း ဆို၏၊ ပသေနဒီကောသလမင်းသည် ဤသို့လည်း ဆို၏"ဟု ထိုတိုင်ပင်ဖွယ်ကိုသာလျှင် တိုင်ပင်ရာ၏၊ ထိုသူသည် မင်းဆိုသည့်အတိုင်းလည်း ဆို၏၊ မင်းတိုင်ပင်သည့် အတိုင်းလည်း တိုင်ပင်၏၊ ဤမျှဖြင့် ထိုသူသည် မင်းသော်လည်းကောင်း အမတ်သော်လည်းကောင်း ဖြစ်ရာသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မဖြစ်ရာပါ။

285. ‘‘Evameva kho tvaṃ, ambaṭṭha, ye te ahesuṃ brāhmaṇānaṃ pubbakā isayo mantānaṃ kattāro mantānaṃ pavattāro, yesamidaṃ etarahi brāhmaṇā porāṇaṃ mantapadaṃ gītaṃ pavuttaṃ samihitaṃ, tadanugāyanti tadanubhāsanti bhāsitamanubhāsanti vācitamanuvācenti, seyyathidaṃ – aṭṭhako vāmako vāmadevo vessāmitto yamataggi [yamadaggi (ka.)] aṅgīraso bhāradvājo vāseṭṭho kassapo bhagu – ‘tyāhaṃ mante adhiyāmi sācariyako’ti, tāvatā tvaṃ bhavissasi isi vā isitthāya vā paṭipannoti netaṃ ṭhānaṃ vijjati.
၂၈၅။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ တွံ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ယေ တေ အဟေသုံ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုဗ္ဗကာ ဣသယော မန္တာနံ ကတ္တာရော မန္တာနံ ပဝတ္တာရော၊ ယေသမိဒံ ဧတရဟိ ဗြာဟ္မဏာ ပေါရာဏံ မန္တပဒံ ဂီတံ ပဝုတ္တံ သမိဟိတံ၊ တဒနုဂါယန္တိ တဒနုဘာသန္တိ ဘာသိတမနုဘာသန္တိ ဝါစိတမနုဝါစေန္တိ၊ သေယျထိဒံ – အဋ္ဌကော ဝါမကော ဝါမဒေဝေါ ဝေဿာမိတ္တော ယမတဂ္ဂိ [ယမဒဂ္ဂိ (က.)] အင်္ဂီရသော ဘာရဒွါဇော ဝါသေဋ္ဌော ကဿပေါ ဘဂု – ‘တျာဟံ မန္တေ အဓိယာမိ သာစရိယကော’တိ၊ တာဝတာ တွံ ဘဝိဿသိ ဣသိ ဝါ ဣသိတ္ထာယ ဝါ ပဋိပန္နောတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။
285. Ambattha! And there were certain former sages of the brahmins, who were the makers of the Veda hymns, who handed down the Veda hymns. The brahmins of today chant, intone, recite and teach these ancient Veda hymns exactly as they were chanted, intoned and composed, recited and taught by those sages. Who are these ancient sages? They are Ambattha, Vāmaka, Vāmadeva, Vessāmitta, Yamataggi, Angīrasa, Bhāradvāja, vasettha, Kassapa and Bhagu.

You may say, I together with my teacher have learnt those Vedas. But this is no reason for you to say that thereby you have become a sage or one trainng to become a sage.
၂၈၅။ အမ္ဗဋ္ဌ ဤအတူ ပုဏ္ဏားတို့၏ လက်ဦးဆရာဖြစ်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကို စီရင်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကို ပို့ချကုန်သော အကြင်ရသေ့တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ယခုအခါ ပုဏ္ဏားတို့သည် အကြင်ရသေ့တို့ သီဆို ပို့ချ ပေါင်းစုထားသော ထိုရှေးဟောင်း ဝေဒကျမ်းကို လိုက်၍ သီဆိုကုန်၏၊ လိုက်၍ရွတ်ဖတ်ကုန်၏၊ ရွတ်ဖတ်နည်းအတိုင်း လိုက်၍ ရွတ်ဖတ်ကုန်၏၊ ပို့ချနည်းအတိုင်း လိုက်၍ ပို့ချကုန်၏၊ ဤရသေ့တို့ကား အဘယ်နည်း- "အဋ္ဌကရသေ့ ဝါမကရသေ့ ဝါမဒေဝရသေ့ ဝေဿာမိတ္တရသေ့ ယမဒဂ္ဂိရသေ့ အင်္ဂီရသရသေ့ဘာရဒွါဇရသေ့ ဝါသေဋ္ဌရသေ့ ကဿပရသေ့ ဘဂုရသေ့တို့တည်း"။

ဆရာနှင့်တကွသော ငါသည် ထိုဗေဒင်ကျမ်းတို့ကို သင်၏ဟု သင်ဆိုရာ၏၊ ထိုမျှဖြင့် သင်သည်ရသေ့သော်လည်းကောင်း၊ ရသေ့ဖြစ်ရန် ကျင့်သောသူသော်လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်ရာသော အကြောင်းသည်မရှိ။

286. ‘‘Taṃ kiṃ maññasi, ambaṭṭha, kinti te sutaṃ brāhmaṇānaṃ vuddhānaṃ mahallakānaṃ ācariyapācariyānaṃ bhāsamānānaṃ – ye te ahesuṃ brāhmaṇānaṃ pubbakā isayo mantānaṃ kattāro mantānaṃ pavattāro, yesamidaṃ etarahi brāhmaṇā porāṇaṃ mantapadaṃ gītaṃ pavuttaṃ samihitaṃ, tadanugāyanti tadanubhāsanti bhāsitamanubhāsanti vācitamanuvācenti, seyyathidaṃ – aṭṭhako vāmako vāmadevo vessāmitto yamataggi aṅgīraso bhāradvājo vāseṭṭho kassapo bhagu, evaṃ su te sunhātā suvilittā kappitakesamassū āmukkamaṇikuṇḍalābharaṇā [āmuttamālābharaṇā (sī. syā. pī.)] odātavatthavasanā pañcahi kāmaguṇehi samappitā samaṅgībhūtā paricārenti, seyyathāpi tvaṃ etarahi sācariyako’’ti? ‘‘No hidaṃ, bho gotama’’.

‘‘…Pe… evaṃ su te sālīnaṃ odanaṃ sucimaṃsūpasecanaṃ vicitakāḷakaṃ anekasūpaṃ anekabyañjanaṃ paribhuñjanti, seyyathāpi tvaṃ etarahi sācariyako’’ti ? ‘‘No hidaṃ, bho gotama’’.

“…Pe… evaṃ su te veṭhakanatapassāhi nārīhi paricārenti, seyyathāpi tvaṃ etarahi sācariyako’’ti? “No hidaṃ, bho gotama’’.

“…Pe… evaṃ su te kuttavālehi vaḷavārathehi dīghāhi patodalaṭṭhīhi vāhane vitudentā vipariyāyanti, seyyathāpi tvaṃ etarahi sācariyako’’ti? “No hidaṃ, bho gotama’’.

“…Pe… evaṃ su te ukkiṇṇaparikhāsu okkhittapalighāsu nagarūpakārikāsu dīghāsivudhehi [dīghāsibaddhehi (syā. pī.)] purisehi rakkhāpenti, seyyathāpi tvaṃ etarahi sācariyako’’ti? “No hidaṃ, bho gotama’’.

“Iti kho, ambaṭṭha, neva tvaṃ isi na isitthāya paṭipanno sācariyako. Yassa kho pana, ambaṭṭha, mayi kaṅkhā vā vimati vā so maṃ pañhena, ahaṃ veyyākaraṇena sodhissāmī’’ti.

၂၈၆။ ‘‘တံ ကိံ မညသိ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ကိန္တိ တေ သုတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓါနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – ယေ တေ အဟေသုံ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုဗ္ဗကာ ဣသယော မန္တာနံ ကတ္တာရော မန္တာနံ ပဝတ္တာရော၊ ယေသမိဒံ ဧတရဟိ ဗြာဟ္မဏာ ပေါရာဏံ မန္တပဒံ ဂီတံ ပဝုတ္တံ သမိဟိတံ၊ တဒနုဂါယန္တိ တဒနုဘာသန္တိ ဘာသိတမနုဘာသန္တိ ဝါစိတမနုဝါစေန္တိ၊ သေယျထိဒံ – အဋ္ဌကော ဝါမကော ဝါမဒေဝေါ ဝေဿာမိတ္တော ယမတဂ္ဂိ အင်္ဂီရသော ဘာရဒွါဇော ဝါသေဋ္ဌော ကဿပေါ ဘဂု၊ ဧဝံ သု တေ သုန္ဟာတာ သုဝိလိတ္တာ ကပ္ပိတကေသမဿူ အာမုက္ကမဏိကုဏ္ဍလာဘရဏာ [အာမုတ္တမာလာဘရဏာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဩဒာတဝတ္ထဝသနာ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီဘူတာ ပရိစာရေန္တိ၊ သေယျထာပိ တွံ ဧတရဟိ သာစရိယကော’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။

‘‘။ပေ။ ဧဝံ သု တေ သာလီနံ ဩဒနံ သုစိမံသူပသေစနံ ဝိစိတကာဠကံ အနေကသူပံ အနေကဗျဉ္ဇနံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ သေယျထာပိ တွံ ဧတရဟိ သာစရိယကော’’တိ ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။

‘‘။ပေ။ ဧဝံ သု တေ ဝေဌကနတပဿာဟိ နာရီဟိ ပရိစာရေန္တိ၊ သေယျထာပိ တွံ ဧတရဟိ သာစရိယကော’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။

‘‘။ပေ။ ဧဝံ သု တေ ကုတ္တဝါလေဟိ ဝဠဝါရထေဟိ ဒီဃာဟိ ပတောဒလဋ္ဌီဟိ ဝါဟနေ ဝိတုဒေန္တာ ဝိပရိယာယန္တိ၊ သေယျထာပိ တွံ ဧတရဟိ သာစရိယကော’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။

‘‘။ပေ။ ဧဝံ သု တေ ဥက္ကိဏ္ဏပရိခါသု ဩက္ခိတ္တပလိဃာသု နဂရူပကာရိကာသု ဒီဃာသိဝုဓေဟိ [ဒီဃာသိဗဒ္ဓေဟိ (သျာ. ပီ.)] ပုရိသေဟိ ရက္ခါပေန္တိ၊ သေယျထာပိ တွံ ဧတရဟိ သာစရိယကော’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ၊ ဘော ဂေါတမ’’။

‘‘ဣတိ ခေါ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ နေဝ တွံ ဣသိ န ဣသိတ္ထာယ ပဋိပန္နော သာစရိယကော။ ယဿ ခေါ ပန၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ မယိ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ သော မံ ပဉှေန၊ အဟံ ဝေယျာကရဏေန သောဓိဿာမီ’’တိ။

286. Ambattha! What do you think about this? What have you heard when old and aged teachers and the teachers of those teachers said among themselves? There were certain former sages of brahmins, who were the makers of the Veda hymns, who handed down thec deva hymns. The brahmins of today chant, intone, recite and reach these ancient veda hymns exactly as they were chanted, intoned and composed, recited and taught by the those sages.

Who are these ancient sages? They are

Atthaka, Vāmaka, Vāmadeva, Vessāmitta, Yamataggi, Angirasa, Bhāradvaja, Vasettha, Kassapa and Bhagu.

Have you heard that those sages, like you and your teacher, are now enjoying the pleasures of the five senses, well-washed, well-perfumed, well-groomed with hair and beard trimmed, wearing ruby earings and clad in white garmenits.

"No, O Gotama, I have not.”

“Ambattha! What do you think of this?

"Have you heard that those sages lived, like you and your teacher, are now living on cooked rice, cleared of black grains, cooked with cleansed meat, with various soups and curries of meat?

No, O Gotama, I have not.....

...p... Have you heard that those sages enjoyed, like you and your teacher, are now enjoying the company of women wearing dresses with fringes and flounces round their waists?

No, O Gotama, I have not.

“ ..p... Have you heard that those sages, went about like you and your teacher, are now going about in chariots drawn by well-groomed mares, poking them with long goads?”

"No, O Gotama, I have not.

...p... Have you heard that those sages, like you and your teacher are now being guarded, had their towns well-fortified, with moats dug around them, and city-gates well-barred, guarded by men well-armed with long sword?

'So, Ambatḷtha, you and your teacher are no sage nor one training to become a sage. Ambatḷtha! Anyone who has doubt and perplexity about me can question me; and I can answer so that doubt and perplexity are dispelled.

၂၈၆။ အမ္ဗဋ္ဌ ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ ပြောဆိုသည်ကို သင် အဘယ်သို့ ကြားဖူးသနည်း၊ ပုဏ္ဏားတို့၏ လက်ဦးဆရာဖြစ်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကို စီရင်ကုန်သော ဝေဒကျမ်းတို့ကိုပို့ချ ကုန်သော အကြင်ရသေ့တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ယခုအခါ ပုဏ္ဏားတို့သည် အကြင် (ရသေ့) တို့ သီဆို ပို့ချ ပေါင်းစုထားသော ထိုရှေးဟောင်း ဝေဒကျမ်းကို လိုက်၍ သီဆိုကုန်၏၊ လိုက်၍ ရွတ်ဖတ်ကုန်၏၊ ရွတ်ဖတ်နည်းအတိုင်း လိုက်၍ ရွတ်ဖတ်ကုန်၏၊ ပို့ချနည်းအတိုင်း လိုက်၍ ပို့ချကုန်၏၊ ဤရသေ့တို့ကား

--

အဘယ်နည်း- "အဋ္ဌကရသေ့ ဝါမကရသေ့ ဝါမဒေဝရသေ့ ဝေဿာမိတ္တရသေ့ ယမဒဂ္ဂိရသေ့ အင်္ဂီရသရသေ့ဘာရဒွါဇရသေ့ ဝါသေဋ္ဌရသေ့ ကဿပရသေ့ ဘဂုရသေ့တို့တည်း"။

ထို (ရသေ့) တို့သည် ယခုအခါ ဆရာနှင့်တကွသော သင်ကဲ့သို့ပင် ကောင်းမွန်စွာ ရေချိုး ကုန်လျက်ကောင်းမွန်စွာ လိမ်းကျံကုန်လျက် ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပြုပြင်ကုန်လျက် ပတ္တမြားနားတောင်းတန်ဆာကို ဝတ်ဆင်ကုန်လျက် ဖြူသော အဝတ်ကို ဝတ်ဆင်ကုန်လျက် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ ပျော်ရွှင်စံစားကုန်၏ဟု သင်သည် ကြားဖူးသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မကြားဖူးပါ။

။ပ။၁ ထို (ရသေ့) တို့သည် ယခုအခါ ဆရာနှင့်တကွသော သင်ကဲ့သို့ပင် များသော အရည်ဟင်း အဖတ်ဟင်းရှိသော အသားပြွမ်းသော ဆန်မည်းကို ရွေးချယ်ပြီးသော စင်ကြယ်သော သလေးထမင်းကိုစားကုန်၏ဟု သင်သည် ကြားဖူးသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မကြားဖူးပါ။

။ပ။ ထို (ရသေ့) တို့သည် ယခုအခါ ဆရာနှင့်တကွသော သင်ကဲ့သို့ပင် အဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် ဖွားလျားညွတ်ကျသော နံပါးရှိသော မိန်းမတို့ဖြင့် ပျော်ရွှင်စံစားကုန်၏ဟု သင်သည် ကြားဖူးသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မကြားဖူးပါ။

။ပ။ ထို (ရသေ့) တို့သည် ယခုအခါ ဆရာနှင့်တကွသော သင်ကဲ့သို့ပင် မွေးမှင်သထားသည့်မြည်းကသော ရထားတို့ကို စီးကုန်လျက် ရှည်သော နှင်တံတို့ဖြင့် မြည်းတို့ကို ထိုးဆွကုန်လျက် လှည့်ပတ်သွားလာကုန်၏ဟု သင်သည် ကြားဖူးသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မကြားဖူးပါ။

။ပ။ ထို (ရသေ့) တို့သည် ယခုအခါ ဆရာနှင့်တကွသော သင်ကဲ့သို့ပင် တူးထားသည့် ကျုံးရှိကုန် သောမင်းတုပ်လျှို ထားသည့် တံခါးရှိကုန်သော တံတိုင်းအခြေခိုင်လုံသော မြို့တို့၌ သန်လျက်ရှည် လက်နက်ကိုင်ယောကျ်ားတို့ကို စောင့်ရှောက်စေကုန်၏ဟု သင်သည် ကြားဖူးသလော။

အသျှင်ဂေါတမ မကြားဖူးပါ။

အမ္ဗဋ္ဌ ဤသို့လျှင် ဆရာနှင့်တကွသော သင်သည် ရသေ့လည်းမဟုတ်၊ ရသေ့ဖြစ်ရန် ကျင့်သူလည်းမဟုတ်။ အမ္ဗဋ္ဌ ငါဘုရား၌ ယုံမှားတွေးတောခြင်း ရှိသူသည် ငါဘုရားကို မေးမြန်းခြင်းဖြင့် (ထိုယုံမှားတွေးတောခြင်းကို) သုတ်သင်ရာ၏၊ ငါဘုရားသည် ဖြေကြားခြင်းဖြင့် (ထိုယုံမှားတွေးတောခြင်းကို) သုတ်သင်အံ့။

Dvelakkhaṇādassanaṃ ဒွေလက္ခဏာဒဿနံ
Revealing the Two Bodily Marks

287. Atha kho bhagavā vihārā nikkhamma caṅkamaṃ abbhuṭṭhāsi. Ambaṭṭhopi māṇavo vihārā nikkhamma caṅkamaṃ abbhuṭṭhāsi. Atha kho ambaṭṭho māṇavo bhagavantaṃ caṅkamantaṃ anucaṅkamamāno bhagavato kāye dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇāni samannesi. Addasā kho ambaṭṭho māṇavo bhagavato kāye dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇāni yebhuyyena ṭhapetvā dve . Dvīsu mahāpurisalakkhaṇesu kaṅkhati vicikicchati nādhimuccati na sampasīdati – kosohite ca vatthaguyhe pahūtajivhatāya ca.
၂၈၇။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ စင်္ကမံ အဗ္ဘုဋ္ဌာသိ။ အမ္ဗဋ္ဌောပိ မာဏဝေါ ဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ စင်္ကမံ အဗ္ဘုဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝန္တံ စင်္ကမန္တံ အနုစင်္ကမမာနော ဘဂဝတော ကာယေ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ သမန္နေသိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝတော ကာယေ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ယေဘုယျေန ဌပေတွာ ဒွေ ။ ဒွီသု မဟာပုရိသလက္ခဏေသု ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ — ကောသောဟိတေ စ ဝတ္ထဂုယှေ ပဟူတဇိဝှတာယ စ။
287. Then the Bhagavā left the monastery and went to the walk. Young Ambattha also left the monastery and followed him to the walk. As he was following him walking back and forth in the walk, he examined the thirty-two marks of a great man. He noticed almost all the thirty-two marks in the body of the Bhagavā except the two. Not seeing them, he became perplexed, doubful, wavering and unsure about the existence of the private part encased in a sheath and the long and extensive tongue.
၂၈၇။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကျောင်းတော်မှ ထွက်တော်မူ၍ စင်္ကြံဆီသို့ ရှေးရှု ကြွတော် မူ၏၊ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည်လည်း ကျောင်းတော်မှ ထွက်၍ စင်္ကြံဆီသို့ ရှေးရှု သွား၏၊ ထိုအခါ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် စင်္ကြံသွားနေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသို့ နောက်မှ လိုက်၍ စင်္ကြံသွားလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့ကို ကြည့်ရှုရှာဖွေ၏၊ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့ကို များသောအားဖြင့် မြင်၏၊ နှစ်ပါးတို့ကိုကား မမြင်၊ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်၌လည်းကောင်း၊ ရှည်ပြန့်သော လျှာတော်၌လည်းကောင်း (ဤမမြင်ရသော) ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာ နှစ်ပါးတို့၌ ယုံမှား၏၊ တွေးတော ယုံမှား၏၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံကြည်နိုင်။

288. Atha kho bhagavato etadahosi – ‘‘passati kho me ayaṃ ambaṭṭho māṇavo dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇāni yebhuyyena ṭhapetvā dve. Dvīsu mahāpurisalakkhaṇesu kaṅkhati

vicikicchati nādhimuccati na sampasīdati – kosohite ca vatthaguyhe pahūtajivhatāya cā’’ti. Atha kho bhagavā tathārūpaṃ iddhābhisaṅkhāraṃ abhisaṅkhāsi yathā addasa ambaṭṭho māṇavo bhagavato kosohitaṃ vatthaguyhaṃ. Atha kho bhagavā jivhaṃ ninnāmetvā ubhopi kaṇṇasotāni anumasi paṭimasi, ubhopi nāsikasotāni anumasi paṭimasi, kevalampi nalāṭamaṇḍalaṃ jivhāya chādesi. Atha kho ambaṭṭhassa māṇavassa etadahosi – ‘‘samannāgato kho samaṇo gotamo dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇehi paripuṇṇehi, no aparipuṇṇehī’’ti. Bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘handa ca dāni mayaṃ, bho gotama, gacchāma, bahukiccā mayaṃ bahukaraṇīyā’’ti . ‘‘Yassadāni tvaṃ, ambaṭṭha, kālaṃ maññasī’’ti. Atha kho ambaṭṭho māṇavo vaḷavārathamāruyha pakkāmi.

၂၈၈။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ‘‘ပဿတိ ခေါ မေ အယံ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ယေဘုယျေန ဌပေတွာ ဒွေ။ ဒွီသု မဟာပုရိသလက္ခဏေသု ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ – ကောသောဟိတေ စ ဝတ္ထဂုယှေ ပဟူတဇိဝှတာယ စာ’’တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တထာရူပံ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခါသိ ယထာ အဒ္ဒသ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဘဂဝတော ကောသောဟိတံ ဝတ္ထဂုယှံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဇိဝှံ နိန္နာမေတွာ ဥဘောပိ ကဏ္ဏသောတာနိ အနုမသိ ပဋိမသိ၊ ဥဘောပိ နာသိကသောတာနိ အနုမသိ ပဋိမသိ၊ ကေဝလမ္ပိ နလာဋမဏ္ဍလံ ဇိဝှာယ ဆာဒေသိ။ အထ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌဿ မာဏဝဿ ဧတဒဟောသိ – ‘‘သမန္နာဂတော ခေါ သမဏော ဂေါတမော ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ ပရိပုဏ္ဏေဟိ၊ နော အပရိပုဏ္ဏေဟီ’’တိ။ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဟန္ဒ စ ဒါနိ မယံ၊ ဘော ဂေါတမ၊ ဂစ္ဆာမ၊ ဗဟုကိစ္စာ မယံ ဗဟုကရဏီယာ’’တိ ။ ‘‘ယဿဒါနိ တွံ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ ကာလံ မညသီ’’တိ။ အထ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ဝဠဝါရထမာရုယှ ပက္ကာမိ။

288. Then the Bhagavā thought:

This young Ambatḷttha has noticed almost all the thirty-two marks of a great man except the two. Not seeing them he became perplexed, doubtful, wavering and unsure about the existence of the private part encased in a sheath and the long and extensive tounge. It were better that I let him see (the two bodily marks) with the exercise of the supernormal psychic power.

Then the Bhagavā exercised his psychic supernormal power and let the young Ambattha see the private part encased in a sheath and put out the tongue touching and stroking both the ears in turns as well as the nostrils in turns and also covering the entire forehead with it.

Then it occurred to the young Ambattiha thus:

Samaṇa Gotama is fully endowed with the thirty-two marks of a great man and not partally.

Then he said to the Bhagavā: “O Gotama! We shall now leave. We are busy; we have many things to do.”

Ambatḷttha! Now you know your time (when to leave).

Then young Ambaḷtna left, riding on the chariot drawn by a man'

၂၈၈။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏- "ဤအမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ငါ၏ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ် လက္ခဏာတို့ကို များသော အားဖြင့်မြင်၏၊ နှစ်ပါးတို့ကိုကား မမြင်၊ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်၌လည်းကောင်း၊ ရှည်ပြန့်သောလျှာတော်၌လည်းကောင်း (ဤမမြင်ရသော) ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာ နှစ်ပါးတို့၌ ယုံမှား၏၊ တွေးတောယုံမှား၏၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံကြည်နိုင်၊ (ငါသည် တန်ခိုးဖန်ဆင်းပြရမူ ကောင်းလေစွ)"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်ကို အမ္ဗဋ္ဌလုလင်မြင်နိုင်ရန့်တန်ခိုးဖန်ဆင်းတော်မူ၏၊ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် လျှာတော်ကို ထုတ်၍ နားတွင်း နှစ်ဖက်တို့ကိုလည်း အပြန်အလှန် သုံးသပ်တော်မူ၏၊ နှာခေါင်းပေါက် နှစ်ခုတို့ကိုလည်း အပြန်အလှန်သုံးသပ်တော်မူ၏၊ အလုံးစုံသော နဖူးပြင်ကိုလည်း လျှာဖြင့် ဖုံးအုပ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်အား ဤသို့သော အကြံဖြစ်၏- "အသျှင်ဂေါတမသည် တင်းတင်းပြည့်ညီသော သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာ တို့နှင့်ပြည့်စုံတော်မူပေ၏၊ တင်းတင်းမပြည့်ညီသော လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသည် မဟုတ်ပေ"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ ယခုအခါ အကျွန်ုပ်တို့ သွားပါကုန် အံ့၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်
များသောကိစ္စ များသောပြုဖွယ် ရှိပါကုန်၏"ဟု ဤစကားကို လျှောက်၏။

အမ္ဗဋ္ဌ ယခုအခါ၌ သွားရန် အချိန်ကို သင် သိ၏ (သွားရန်မှာ သင်၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်၏)ဟုမိန့်တော်မူ၏၊ ထိုအခါ
အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် မြည်းကသော ရထားကို တက်စီး၍ ပြန်သွားလေ၏။

289. Tena kho pana samayena brāhmaṇo pokkharasāti ukkaṭṭhāya nikkhamitvā mahatā brāhmaṇagaṇena saddhiṃ sake ārāme nisinno hoti ambaṭṭhaṃyeva māṇavaṃ paṭimānento. Atha kho ambaṭṭho māṇavo yena sako ārāmo tena pāyāsi. Yāvatikā yānassa bhūmi, yānena gantvā yānā paccorohitvā pattikova yena brāhmaṇo pokkharasāti tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā brāhmaṇaṃ pokkharasātiṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi.
၂၈၉။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဥက္ကဋ္ဌာယ နိက္ခမိတွာ မဟတာ ဗြာဟ္မဏဂဏေန သဒ္ဓိံ
သကေ အာရာမေ နိသိန္နော ဟောတိ အမ္ဗဋ္ဌံယေဝ မာဏဝံ ပဋိမာနေန္တော။ အထ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ ယေန သကော
အာရာမော တေန ပါယာသိ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္တွာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကောဝ ယေန
ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဗြာဟ္မဏံ ပေါက္ခရသာတိံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။
289. At that time Brahmaṇa Pokkharasāti had gone out from Okkattha together with a great retinue of brahmaṇas and put up at his garden waiting for the return of the young Ambaitḷha who had now arrived at the garden, having travelled by chariot as far as it could go, and getting down from it to walk. Then paying due respects he approached Brahmaṇa Pokkharasāti and took his seat in a suitable place.
၂၈၉။ ထိုစဉ်အခါ၌ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် ဥက္ကဋ္ဌမြို့မှ ထွက်၍ ပုဏ္ဏားပေါင်းများစွာနှင့်အတူအမ္ဗဋ္ဌလုလင်ကိုသာ
စောင့်မျှော်လျက် မိမိ၏ ဥယျာဉ်၌ နေ၏၊ ထိုအခါ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ထိုဥယျာဉ်သို့သွားလေ၏၊ ယာဉ်ဖြင့် သွားနိုင်သမျှ
သော အရပ်ကို ယာဉ်ဖြင့် သွား၍ ယာဉ်မှ သက်ပြီးသော်ခြေကျင်သာ လျှင် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ပေါ
က္ခရသာတိပုဏ္ဏားကို ရှိခိုးလျက်တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏။

290. Ekamantaṃ nisinnaṃ kho ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ brāhmaṇo pokkharasāti etadavoca – ‘‘kacci, tāta ambaṭṭha, addasa taṃ bhavantaṃ gotama’’nti? ‘‘Addasāma kho mayaṃ, bho, taṃ bhavantaṃ gotama’’nti. ‘‘Kacci, tāta ambaṭṭha, taṃ bhavantaṃ gotamaṃ tathā santaṃyeva saddo abbhuggato no aññathā; kacci pana so bhavaṃ gotamo tādiso no aññādiso’’ti ? ‘‘Tathā santaṃyeva, bho, taṃ bhavantaṃ gotamaṃ saddo abbhuggato no aññathā, tādisova so bhavaṃ gotamo no aññādiso. Samannāgato ca so bhavaṃ gotamo dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇehi paripuṇṇehi no aparipuṇṇehī’’ti. ‘‘Ahu pana te, tāta ambaṭṭha, samaṇena gotamena saddhiṃ kocideva kathāsallāpo’’ti? ‘‘Ahu kho me, bho, samaṇena gotamena saddhiṃ kocideva kathāsallāpo’’ti. ‘‘Yathā kathaṃ pana te, tāta ambaṭṭha, ahu samaṇena gotamena saddhiṃ kocideva kathāsallāpo’’ti? Atha kho ambaṭṭho māṇavo yāvatako [yāvatiko (ka. pī.)] ahosi bhagavatā saddhiṃ kathāsallāpo, taṃ sabbaṃ brāhmaṇassa pokkharasātissa ārocesi.
၂၉၀။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ကစ္စိ၊ တာတ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အဒ္ဒသ တံ
ဘဝန္တံ ဂေါတမ’’န္တိ? ‘‘အဒ္ဒသာမ ခေါ မယံ၊ ဘော၊ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမ’’န္တိ။ ‘‘ကစ္စိ၊ တာတ အမ္ဗဋ္ဌ၊ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ
တထာ သန္တံယေဝ သဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော နော အညထာ; ကစ္စိ ပန သော ဘဝံ ဂေါတမော တာဒိသော နော အညာဒိ
သော’’တိ ? ‘‘တထာ သန္တံယေဝ၊ ဘော၊ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော နော အညထာ၊ တာဒိသောဝ သော
ဘဝံ ဂေါတမော နော အညာဒိသော။ သမန္နာဂတော စ သော ဘဝံ ဂေါတမော ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ ပရိပု
ဏ္ဏေဟိ နော အပရိပုဏ္ဏေဟီ’’တိ။ ‘‘အဟု ပန တေ၊ တာတ အမ္ဗဋ္ဌ၊ သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသ
လ္လာပေါ’’တိ? ‘‘အဟု ခေါ မေ၊ ဘော၊ သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပေါ’’တိ။ ‘‘ယထာ ကထံ
ပန တေ၊ တာတ အမ္ဗဋ္ဌ၊ အဟု သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပေါ’’တိ? အထ ခေါ အမ္ဗဋ္ဌော မာ

ဏဝေါ ယာဝတကော [ယာဝတိကော (က. ပိ.)] အဟောသိ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပေါ၊ တံ သဗ္ဗံ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ အာရောစေသိ။

290. When the young Ambattha had taken his seat, Brahmaṇa Pokkharasāti said:

My dear Ambattha! Does the reputation that has spread far and wide about the Venerable Gotama agree with the true facts or not? Is the Venerable Gotama such as one as reputed?

"Your Reverence! The reputation that has spread far and wide about the Venerable Gotama agrees with the true facts. It is not that it does not. The Venerable Gotama is such a one as reputed, and not otherwise. And he is fully endowed with the thirty-two marks of a great man, and not partially. ”

"My dear Ambattha! Have you spoken with the Venerable Gotama.”

“Yes, your Reverence, I have a talk with Samana Gotama in a little way?"'

"Dear Ambattha! How have you had a talk with Samana Gotama in a little way?”"

Then the young Ambatiha related to Brahmaṇa Pokkharasāti all what had pased between him and the Bhagavā.

၂၉၀။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အမ္ဗဋ္ဌလုလင်အား ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် ဤစကား ကိုဆို၏။

ချစ်သားအမ္ဗဋ္ဌ ထိုအသျှင်ဂေါတမကို တွေ့မြင်ခဲ့၏လော။

--

အသျှင်အကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုအသျှင်ဂေါတမကို တွေ့မြင်ခဲ့ပါကုန်၏။

ချစ်သားအမ္ဗဋ္ဌ ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကျော်စောသတင်းသည် အမှန်အတိုင်း ပျံ့နှံ့၍ ထွက်သလော့၊ အမှန်အတိုင်း မဟုတ်ဘဲ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်သလော့၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ကျော်စောသည့်အတိုင်း မှန်သလော့၊ မမှန်သလော။

အသျှင်ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကျော်စောသတင်းသည် အမှန်အတိုင်း ပျံ့နှံ့၍ ထွက်ပါ၏၊ အမှန် အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ ပျံ့နှံ့၍ထွက်သည် မဟုတ်ပါ၊ ထိုအသျှင်ဂေါတမသည် ကျော်စောသည့်အတိုင်းပင် မှန်ပါ၏၊ မမှန်သည် မဟုတ်ပါ၊ ထိုအ သျှင်ဂေါတမသည် တင်းတင်းပြည့်ညီသော သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါ၏၊ တင်းတင်းမပြည့်ညီသော လက္ခဏာတို့နှင့်ပြည့်စုံသည် မဟုတ်ပါ။

ချစ်သား အမ္ဗဋ္ဌ သင်သည် ရဟန်းဂေါတမနှင့်အတူ စကားတစ်စုံတစ်ရာ ပြောဆိုခဲ့ရပါသလော။

အသျှင်အကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းဂေါတမနှင့်အတူ စကားအနည်းငယ် ပြောဆိုခဲ့ရပါ၏။

ချစ်သား အမ္ဗဋ္ဌ သင်သည် ရဟန်းဂေါတမနှင့်အတူ စကားအနည်းငယ်ကို အဘယ်သို့ ပြောဆိုခဲ့ရပါသနည်း။

ထိုအခါ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ပြောဆိုခဲ့သမျှ စကားအလုံးစုံကို ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား ပြောကြား၏။

291. Evaṃ vutte, brāhmaṇo pokkharasāti ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ etadavoca – ‘‘aho vata re amhākaṃ paṇḍitaka [paṇḍitakā], aho vata re amhākaṃ bahussutaka [bahussutakā], aho vata re amhākaṃ tevijjaka [tevijjakā], evarūpena kira, bho, puriso atthacarakena kāyassa bhedā paraṃ maraṇā apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ nirayaṃ upapajjeyya. Yadeva kho tvaṃ, ambaṭṭha, taṃ bhavantaṃ gotamaṃ evaṃ āsajja āsajja avacāsi, atha kho so bhavaṃ gotamo amhepi evaṃ upaneyya upaneyya avaca. Aho vata re amhākaṃ paṇḍitaka, aho vata re amhākaṃ bahussutaka, aho vata re amhākaṃ tevijjaka, evarūpena kira, bho, puriso atthacarakena kāyassa bhedā paraṃ maraṇā apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ nirayaṃ

upapajjeyyā’’ti, kupito [so kupito (pī.)] anattamano ambaṭṭhaṃ māṇavaṃ padasāyeva pavattesi. Icchati ca tāvadeva bhagavantaṃ dassanāya upasaṅkamituṃ.
၂၉၁။ ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ ပဏ္ဍိတက [ပဏ္ဍိတကာ]၊ အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ ဗဟုဿုတက [ဗဟုဿုတကာ]၊ အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ တေဝိဇ္ဇက [တေဝိဇ္ဇကာ]၊ ဧဝရူပေန ကိရ၊ ဘော၊ ပုရိသော အတ္ထစရကေန ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ယဒေဝ ခေါ တွံ၊ အမ္ဗဋ္ဌ၊ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ အာသဇ္ဇ အာသဇ္ဇ အဝစာသိ၊ အထ ခေါ သော ဘဝံ ဂေါတမော အမှေပိ ဧဝံ ဥပနေယျ ဥပနေယျ အဝစ။ အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ ပဏ္ဍိတက၊ အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ ဗဟုဿုတက၊ အဟော ဝတ ရေ အမှာကံ တေဝိဇ္ဇက၊ ဧဝရူပေန ကိရ၊ ဘော၊ ပုရိသော အတ္ထစရကေန ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျာ’’တိ၊ ကုပိတော [သော ကုပိတော (ပီ.)] အနတ္တမနော အမ္ဗဋ္ဌံ မာဏဝံ ပဒသာယေဝ ပဝတ္တေသိ။ ဣစ္ဆတိ စ တာဝဒေဝ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။
291. When this had been said, Brahmana Pokkharasati spoke to the young Ambaḷtha thus:

“Oh! Remarkable, indeed is our 'wise man' Remarkable, indeed, is our know-all! Remarkable, indeed is our expert in the three Vedas! Friends! Such a man who conducts in this way would certainly send his teacher to apāya (abode of woe), duggati (bad destination), Vinipāta (abode of ruin) and niraya (abode of suffering) after death and dissolution of his body?

"You, Ambaḷḷha, went on rebuking and rebuking the Venerable Gotama. So the Venerable Gotama had our faults exposed again and again. Oh! How remarkale is our 'wise man'". How remarkable is our know-all! How remarkable is our expert in the three Vedas! Friends! Such a man who conducts himself in this way would certainly send his teacher to apāya (abode of woe), duggati (bad destination), vinipāta (abode of ruin) and niraya (abode, of suffering), after death and dissolution of his body?

Angry and displeased, Brahmaṇa Pokkharasāti kicked the young Ambattha and rolled him over. At that instant a desire arose in him to go and see the Venerable Gotama himself.
၂၉၁။ ဤသို့ ပြောကြားသော် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်အား ဤစကားကို ဆို၏- "ဟယ် ငါတို့၏ ပညာရှိကလေးတို့ အံ့ဖွယ်ကောင်းပါဘိ၊ ဟယ် ငါတို့၏ ဗဟုဿုတရှင်ကလေးတို့အံ့ဖွယ်ကောင်းပါဘိ၊ ဟယ် ငါတို့၏ ဗေဒင်သုံးပုံတတ်ကလေးတို့ အံ့ဖွယ်ကောင်းပါဘိ။ အချင်းတို့ -

ဤသို့သော အကျိုးဆောင်မှုကြောင့် ယောကျ်ားသည် (ခန္ဓာ) ကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော အပါယ်ငရဲသို့သာလျှင် ရောက်ရာသည် မဟုတ်တုံလော။ အမ္ဗဋ္ဌ သင်သည် ထို အသျှင်ဂေါတမကို ဤသို့ ထိပါး၍ ထိပါး၍ အကြင် (စကား) ကို ဆို၏၊ ထိုစကားကြောင့်ပင်လျှင် (ထို) အသျှင်ဂေါတမသည် ငါတို့ (၏ အပြစ်) ကိုလည်း ဤသို့ ထုတ်ဖော်၍ထုတ်ဖော်၍ ဆိုတော်မူ၏၊ ဟယ် ငါတို့၏ ပညာရှိကလေးတို့ အံ့ဖွယ်ကောင်းပါဘိ၊ ဟယ် ငါတို့၏ဗဟုဿုတရှင်ကလေးတို့ အံ့ဖွယ်ကောင်းပါဘိ၊ ဟယ် ငါတို့၏ ဗေဒင်သုံးပုံတတ်ကလေးတို့ အံ့ဖွယ်ကောင်းပါဘိ။ အချင်းတို့ ဤသို့သော အကျိုးဆောင်မှုကြောင့် ယောကျ်ားသည် (ခန္ဓာ) ကိုယ် ပျက်စီး၍သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော အပါယ်ငရဲသို့သာလျှင် ရောက်ရာသည် မဟုတ်တုံလော"။

(ဤသို့ ဆိုပြီးလျှင်) အမျက်ထွက်သည် ဖြစ်၍ နှလုံးမသာသည် ဖြစ်၍ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်ကို ခြေဖြင့် သာလျှင်လိမ့်၍ ကန်၏၊ ထို ခဏ၌ပင် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ချဉ်းကပ်ရန်လည်း အလိုရှိ၏။

Pokkharasātibuddhupasaṅkamanaṃ ပေါက္ခရသာတိဗုဒ္ဓုပသင်္ကမနံ

Pokkharasāti Approaches the Buddha ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား ဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ခြင်း

292. Atha kho te brāhmaṇā brāhmaṇaṃ pokkharasātiṃ etadavocuṃ – ‘‘ativikālo kho, bho, ajja samaṇaṃ gotamaṃ dassanāya upasaṅkamituṃ. Svedāni [dāni sve (sī. ka.)] bhavaṃ pokkharasāti samaṇaṃ gotamaṃ dassanāya upasaṅkamissatī’’ti. Atha kho brāhmaṇo pokkharasāti sake nivesane

paṇītaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ paṭiyādāpetvā yāne āropetvā ukkāsu dhāriyamānāsu ukkaṭṭhāya niyyāsi, yena icchānaṅgalavanasaṇḍo tena pāyāsi. Yāvatikā yānassa bhūmi yānena gantvā, yānā paccorohitvā pattikova yena bhagavā tenupasaṅkami. Upasaṅkamitvā bhagavatā saddhiṃ sammodi, sammodanīyaṃ kathaṃ sāraṇīyaṃ vītisāretvā ekamantaṃ nisīdi.
၂၉၂။ အထ ခေါ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏံ ပေါက္ခရသာတိံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘အတိဝိကာလော ခေါ၊ ဘော၊ အဇ္ဇ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ သွေဒါနိ [အနိ သွေ (သီ. က.)] ဘဝံ ပေါက္ခရသာတိ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတီ’’တိ။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ သကေ နိဝေသနေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ ယာနေ အာရောပေတွာ ဥက္ကာသု ဓာရိယမာနာသု ဥက္ကဋ္ဌာယ နိယျာသိ၊ ယေန ဣစ္ဆာနင်္ဂလဝနသဏ္ဍော တေန ပါယာသိ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ ယာနေန ဂန္တွာ၊ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကောဝ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ၊ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။
292. ĀAt that time the brahmaṇas told Brahmaṇa Pokkharasāti in this way:

"Your Reverence! There is hardly any time for you to see the Venerable Gotama today. Reverend Pokkharasāti may go to the Venerable Gotama tomorrow." |

Then Brahmana Pokkharasāti prepared both hard and soft food at his house, put them on carts and set out from Okkattha to the Iechānangala forest-grove carrying blazing torches. He went by chariot as far as it could take him, and alighting from it, went on foot. Then he approached the Bhagavā, and, after the exchange of greetings saying memorable words of felicitatilons, seated himself in a suitable place.
၂၉၂။ ထိုအခါ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား ဤစကားကို ဆိုကုန်၏- "အသျှင်ယနေ့ ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ချဉ်းကပ်ရန် အချိန်မဲ့လှပါပြီ၊ နက်ဖြန်၌ အသျှင်ပေါက္ခရသာတိသည် ရဟန်း ဂေါတမကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ချဉ်းကပ်နိုင်ပါလိမ့်မည်"ဟု ဆိုကုန်၏။

ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မိမိအိမ်၌ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို စီမံစေ၍ ယာဉ်၌တင်ပြီးလျှင် မီးရှူးတိုင်တို့ကို ဆောင်စေလျက် ဥက္ကဋ္ဌမြို့မှ ထွက်၍ ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်သို့ သွားလေ၏။ယာဉ်ဖြင့် သွားနိုင်သမျှသော အရပ်ကို ယာဉ်ဖြင့် သွား၍ ယာဉ်မှ သက်ပြီးသော် ခြေကျင်သာလျှင်မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏၊ ဝမ်းမြောက် ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏။

293. Ekamantaṃ nisinno kho brāhmaṇo pokkharasāti bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘āgamā nu kho idha, bho gotama, amhākaṃ antevāsī ambaṭṭho māṇavo’’ti? ‘‘Āgamā kho te [tedha (syā.), te idha (pī.)], brāhmaṇa, antevāsī ambaṭṭho māṇavo’’ti. ‘‘Ahu pana te, bho gotama, ambaṭṭhena māṇavena saddhiṃ kocideva kathāsallāpo’’ti? ‘‘Ahu kho me, brāhmaṇa, ambaṭṭhena māṇavena saddhiṃ kocideva kathāsallāpo’’ti. ‘‘Yathākathaṃ pana te, bho gotama, ahu ambaṭṭhena māṇavena saddhiṃ kocideva kathāsallāpo’’ti? Atha kho bhagavā yāvatako ahosi ambaṭṭhena māṇavena saddhiṃ kathāsallāpo, taṃ sabbaṃ brāhmaṇassa pokkharasātissa ārocesi. Evaṃ vutte, brāhmaṇo pokkharasāti bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘bālo, bho gotama, ambaṭṭho māṇavo, khamatu bhavaṃ gotamo ambaṭṭhassa māṇavassā’’ti. ‘‘Sukhī hotu, brāhmaṇa, ambaṭṭho māṇavo’’ti.
၂၉၃။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အာဂမာ နု ခေါ ဣဓ၊ ဘော ဂေါတမ၊ အမှာကံ အန္တေဝါသီ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ’’တိ? ‘‘အာဂမာ ခေါ တေ [တေဓ (သျာ.)၊ တေ ဣဓ (ပီ.)]၊ ဗြာဟ္မဏ၊ အန္တေဝါသီ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ’’တိ။ ‘‘အဟု ပန တေ၊ ဘော ဂေါတမ၊ အမ္ဗဋ္ဌေန မာဏဝေန သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပေါ’’တိ? ‘‘အဟု ခေါ မေ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ အမ္ဗဋ္ဌေန မာဏဝေန သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပေါ’’တိ။ ‘‘ယထာကထံ ပန တေ၊ ဘော ဂေါတမ၊ အဟု အမ္ဗဋ္ဌေန မာဏဝေန သဒ္ဓိံ ကောစိဒေဝ ကထာသလ္လာပေါ’’တိ? အထ ခေါ ဘဂဝါ ယာဝတကော အဟောသိ အမ္ဗဋ္ဌေန မာဏဝေန သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပေါ၊ တံ သဗ္ဗံ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ အာရောစေသိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဗာလော၊ ဘော ဂေါတမ၊ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ၊ ခမတု ဘဝံ ဂေါတမော အမ္ဗဋ္ဌဿ မာဏဝဿာ’’တိ။ ‘‘သုခီ ဟောတု၊ ဗြာဟ္မဏ၊ အမ္ဗဋ္ဌော မာဏဝေါ’’တိ။

293. Having taken his seat, Brahmaṇna Pokkharasāti addressed the Bhagavā thus:

O Gotama! Has our pupil, young Ambattha been here?

"Yes, Brahmana, your pupil, young Ambaḷtha, has been here."

"And, Gotama, did you have some conversation with him?

Yes Brahmaṇa, I had some conversation with young Ambattha.

What, Gotama, was that conversation you had with young Ambattha?

Then the Bhagavā related to Brahmaṇa Pokkharasāti all about the conversation they had. On being thus told about it, Brahmaṇa Pokkharasāti said to the Bhagavā, "O Gotama! Young Ambattha is foolish "May the revered Gotama forgivē him."

Brahmaṇa! Happiness be to Ambattha, the young brahmana!

၂၉၃။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤ စကားကိုလျှောက်၏။

"အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်တို့၏ တပည့် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ဤအရပ်သို့ လာပါသလော"။

"ပုဏ္ဏား သင်၏တပည့် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် လာပါ၏"။

"အသျှင်ဂေါတမ အသျှင်သည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်နှင့်အတူ စကားတစ်စုံတစ်ရာ ပြောဆိုရပါသလော"။

"ပုဏ္ဏား ငါသည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်နှင့်အတူ စကားအနည်းငယ် ပြောဆိုရပါ၏"။

အသျှင်ဂေါတမ အသျှင်သည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်နှင့်အတူ စကားအနည်းငယ်ကို အဘယ်သို့ ပြောဆိုရပါသနည်း။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်နှင့် အတူ ပြောဆိုခဲ့သမျှ စကားအလုံးစုံကို ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား မိန့်ကြားတော်မူ၏၊ ဤသို့ မိန့်ကြားသော် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမ အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် မိုက်မဲပါ၏၊ အသျှင်ဂေါတမသည် အမ္ဗဋ္ဌလုလင်အားသည်းခံတော်မူပါ"ဟု လျှောက်၏။

"ပုဏ္ဏား အမ္ဗဋ္ဌလုလင်သည် ချမ်းသာစေသတည်း"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

294. Atha kho brāhmaṇo pokkharasāti bhagavato kāye dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇāni samannesi. Addasā kho brāhmaṇo pokkharasāti bhagavato kāye dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇāni yebhuyyena ṭhapetvā dve. Dvīsu mahāpurisalakkhaṇesu kaṅkhati vicikicchati nādhimuccati na sampasīdati – kosohite ca vatthaguyhe pahūtajivhatāya ca.

၂၉၄။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဘဂဝတော ကာယေ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ သမန္နေသိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဘဂဝတော ကာယေ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ယေဘုယျေန ဌပေတွာ ဒွေ။ ဒွီသု မဟာပုရိသလက္ခဏေသု ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ – ကောသောဟိတေ စ ဝတ္ထဂုယှေ ပဟူတဇိဝှတာယ စ။

294. Then Brahmaṇa Pokkharasāti examined the thirty-two marks of a great man in the body of the Bhagavā. He was able to see almost all the thirty-two marks of great man except ihe two. Not seeing them, he became perplexed, doubtful, wavering and unsure about the existence of the private parts encased in a sheath and the long and exltensive tongue.

၂၉၄။ ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့ကို ကြည့်ရှုရှာဖွေ၏၊ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ကိုယ်တော်၌ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့ကို များသောအားဖြင့် မြင်၏၊ နှစ်ပါးတို့ကိုကား မမြင်။ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်၌လည်းကောင်း ရှည်ပြန့်သောလျှာတော်၌လည်းကောင်း (ဤမမြင် ရသော) ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာ နှစ်ပါးတို့၌ ယုံမှား၏၊ တွေးတောယုံမှား၏၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံ ကြည်နိုင်။

295. Atha kho bhagavato etadahosi – ‘‘passati kho me ayaṃ brāhmaṇo pokkharasāti dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇāni yebhuyyena ṭhapetvā dve. Dvīsu mahāpurisalakkhaṇesu kaṅkhati vicikicchati nādhimuccati na sampasīdati – kosohite ca vatthaguyhe, pahūtajivhatāya cā’’ti. Atha kho bhagavā tathārūpaṃ iddhābhisaṅkhāraṃ abhisaṅkhāsi yathā addasa brāhmaṇo pokkharasāti bhagavato kosohitaṃ vatthaguyhaṃ. Atha kho bhagavā jivhaṃ ninnāmetvā ubhopi kaṇṇasotāni anumasi paṭimasi, ubhopi nāsikasotāni anumasi paṭimasi, kevalampi nalāṭamaṇḍalaṃ jivhāya chādesi.

၂၉၅။ အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ‘‘ပဿတိ ခေါ မေ အယံ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ယေဘုယျေန ဌပေတွာ ဒွေ။ ဒွီသု မဟာပုရိသလက္ခဏေသု ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ – ကောသောဟိတေ စ ဝတ္ထဂုယှေ၊ ပဟူတဇိဝှတာယ စာ’’တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တထာရူပံ ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခါသိ ယထာ အဒ္ဒသ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဘဂဝတော ကောသောဟိတံ ဝတ္ထဂုယှံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဇိဝှံ နိန္နာမေတွာ ဥဘောပိ ကဏ္ဏသောတာနိ အနုမသိ ပဋိမသိ၊ ဥဘောပိ နာသိကသောတာနိ အနုမသိ ပဋိမသိ၊ ကေဝလမ္ပိ နလာဋမဏ္ဍလံ ဇိဝှာယ ဆာဒေသိ။

295. Then the Bhagavā thought:

This Brahmana Pokkharasāti could see almost all the thirty-two marks of a great man except the two. Not seeing them, he became perplexed, doubtful, wavering and unsure about the existence of the private parts encased in sheath and the long and extensive tongue.

It were better if I let him see (the two bodily marks) with the exercise of the supernormal psychic power.

Then the Bhagavā exercised his supernormal psychic power and let (only) Brahmaṇa Pokkharasāti see the private parts encased in a sheat and the extensive tongue touching and stroking both the ears in turns as well as both the nostrils in turns and also covering the entire forehead with it.

၂၉၅။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏- "ဤ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် ငါ၏ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာတို့ကိုများသောအားဖြင့် မြင်၏၊ နှစ်ပါးတို့ကိုကား မမြင်။ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်၌လည်းကောင်း၊ ရှည်ပြန့်သော လျှာတော်၌လည်းကောင်း

--

(ဤမမြင်ရသော) ယောကျ်ားမြတ် လက္ခဏာနှစ်ပါးတို့၌ ယုံမှား၏၊ တွေးတောယုံမှား၏၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံကြည်နိုင်။ (ငါသည် တန်ခိုးဖန်ဆင်းပြရမူ ကောင်းလေစွ)"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ်ကို ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား မြင်နိုင်ရန်တန်ခိုးဖန်ဆင်းတော်မူ၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် လျှာတော်ကို ထုတ်၍ နားတွင်းနှစ်ဖက်တို့ကိုလည်း အပြန်အလှန် သုံးသပ်တော်မူ၏၊ နှာခေါင်းပေါက် နှစ်ခုတို့ကိုလည်း အပြန်အလှန်သုံးသပ်တော်မူ၏၊ အလုံးစုံသော နဖူးပြင်ကိုလည်း လျှာဖြင့် ဖုံးအုပ်တော်မူ၏။

296. Atha kho brāhmaṇassa pokkharasātissa etadahosi – ‘‘samannāgato kho samaṇo gotamo dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇehi paripuṇṇehi no aparipuṇṇehī’’ti. Bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘adhivāsetu me bhavaṃ gotamo ajjatanāya bhattaṃ saddhiṃ bhikkhusaṅghenā’’ti. Adhivāsesi bhagavā tuṇhībhāvena.

၂၉၆။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ ဧတဒဟောသိ – ‘‘သမန္နာဂတော ခေါ သမဏော ဂေါတမော ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ ပရိပုဏ္ဏေဟိ နော အပရိပုဏ္ဏေဟီ’’တိ။ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဓိဝါသေတု မေ ဘဝံ ဂေါတမော အဇ္ဇတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ’’တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။

296. Then it occurred to Brahmaṇna Pokkharasāti, thus:

“Samaṇa Gotama is fully endowed with the thirty-two marks of a great man, and not partially. "

Then Brahmaṇna Pokkharasāti said: Kindly accept my offering of the morning meal for today along with the bhikkhus belonging to the Order. The Bhagavā showed acceptance by remaining silent.

၂၉၆။ ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား ဤသို့သော အကြံဖြစ်၏- "ရဟန်းဂေါတမသည် တင်းတင်း ပြည့်ညီသော သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်လက္ခဏာ တို့နှင့်ပြည့်စုံတော်မူပေ၏၊ တင်းတင်းမပြည့်ညီသော လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသည် မဟုတ်ပေ"ဟု အကြံဖြစ်၏။

(ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီးသော်) မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဂေါတမသည် ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူယနေ့အဖို့ အကျွန်ုပ်၏ ဆွမ်းကို လက်ခံတော်မူပါ"ဟု လျှောက်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

297. Atha kho brāhmaṇo pokkharasāti bhagavato adhivāsanaṃ viditvā bhagavato kālaṃ ārocesi – ‘‘kālo, bho gotama, niṭṭhitaṃ bhatta’’nti. Atha kho bhagavā pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya saddhiṃ bhikkhusaṅghena yena brāhmaṇassa pokkharasātissa nivesanaṃ tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Atha kho brāhmaṇo pokkharasāti bhagavantaṃ paṇītena khādanīyena bhojanīyena sahatthā santappesi sampavāresi, māṇavakāpi bhikkhusaṅghaṃ. Atha kho brāhmaṇo pokkharasāti bhagavantaṃ bhuttāviṃ onītapattapāṇiṃ aññataraṃ nīcaṃ āsanaṃ gahetvā ekamantaṃ nisīdi.

၂၉၇. အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစေသိ – ‘‘ကာလော၊ ဘော ဂေါတမ၊ နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ’’န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဘဂဝန္တံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ၊ မာဏဝကာပိ ဘိက္ခုသင်္ဃံ။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

297. The Brahmaṇa Pokkharasāt knew that his invitation had bcen accepited by the Bhagavā, and said, "It is time, Venerable Gotama. The meal is ready.”

Then in that morning, the Bhagavā rearranged his robes suiltably, and carrying the bowl and the great robe went to the house of Brahmana Pokkharasāti with a retinue of the bhikkhus and, arriving there, took the seat prepared for him.

Brahmaṇa Pokkharasāti personally attended on the Bhagavā, offering choice hard and soft food with his own hands till the Bhagavā caused him to stop signifying he had had enough young brahmanas also served the bhikkhus. When the Bhagavā had tinished his meal and withdrew his hand from the bowl, Brahmana Pokkharasāti took a low seat and sat thereon.

၂၉၇။ ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ခံတော်မူခြင်းကို သိ၍ "အသျှင်ဂေါတမ အချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်းပြင်ပြီးပါပြီ"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား အချိန် (တန်ကြောင်း) ကို လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ (သင်္ကန်းကို) ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက်ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၏ (အိမ်)သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ပြင်ထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားကို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည်တိုင်အောင် တားမြစ်သည်တိုင်အောင် မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေး၏၊ လုလင်တို့သည်လည်း ရဟန်းသံဃာကို လုပ်ကျွေးကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှ လက်ကို ဖယ်ပြီးသောအခါပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် နိမ့်သော ထိုင်စရာ တစ်ခုကို ယူ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်၏။

298. Ekamantaṃ nisinnassa kho brāhmaṇassa pokkharasātissa bhagavā anupubbiṃ kathaṃ kathesi, seyyathidaṃ – dānakathaṃ sīlakathaṃ saggakathaṃ; kāmānaṃ ādīnavaṃ okāraṃ saṃkilesaṃ, nekkhamme ānisaṃsaṃ pakāsesi. Yadā bhagavā aññāsi brāhmaṇaṃ pokkharasātiṃ kallacittaṃ muducittaṃ vinīvaraṇacittaṃ udaggacittaṃ pasannacittaṃ, atha yā buddhānaṃ sāmukkaṃsikā dhammadesanā, taṃ pakāsesi – dukkhaṃ samudayaṃ nirodhaṃ maggaṃ. Seyyathāpi nāma suddhaṃ vatthaṃ apagatakāḷakaṃ sammadeva rajanaṃ paṭiggaṇheyya; evameva brāhmaṇassa pokkharasātissa

tasmiññeva āsane virajaṃ vītamalaṃ dhammacakkhuṃ udapādi – ‘‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ, sabbaṃ taṃ nirodhadhamma’’nti.

၂၉၈။ ကေမန္တံ နိသိန္နဿ ခေါ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ ဘဂဝါ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ၊ သေယျထိဒံ – ဒာနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ; ကာမာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ၊ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ ဘဂဝါ အညာသိ ဗြာဟ္မဏံ ပေါက္ခရသာတိံ ကလ္လစိတ္တံ မုဒုစိတ္တံ ဝိနီဝရဏစိတ္တံ ဥဒဂ္ဂစိတ္တံ ပသန္နစိတ္တံ၊ အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသိ – ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္မဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ; ဧဝမေဝ ဗြာဟ္မဏဿ ပေါက္ခရသာတိဿ တသ္မိံယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ – ‘‘ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ’’န္တိ။

298. The Bhagavā delivered a series of discourses in sequene to Brahmana Pokkharasāti who has seated at a suitable place. And what is 1t?

It is about charity, morality, celestial abodes, the faults of sensual desires, their vileness and their defilements and advantages of freedom from them.

When the Bhagavā came to know that the mind of Brahmaṇa Pokkharasātli had been rendered fit, malleable, free from hindrances, exalted and clear, he proclaimed the Sāmukkamsika which only the Buddha could discover, explaining the brahamana about dukkha (suffering), the origin of dukkha, the cessation of dukkha and the Path (leading to the cessation of dukkha).

Just as a clean and unstained cloth readily takes the dye, Brahmana Pokkharasāti took in the truth and gained the eye of wisdom, sotapattimaggaāāna, which is free from defilments realizating then and there that whatever has the nature of arising has the nature of cessation.

၂၉၈။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား မြတ်စွာဘုရားသည် အစဉ်အတိုင်းသော တရားစကားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း -

"ဒါနနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ သီလနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ နတ်ပြည်နှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်းကိုလည်းကောင်း (ကာမဂုဏ်တို့မှ) ထွက်မြောက်ခြင်း၌ အကျိုးကိုလည်းကောင်းပြတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၌ သင့်လျော်သောစိတ် နူးညံ့သောစိတ် အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' မှ ကင်းသောစိတ် တက်ကြွသောစိတ် ယုံကြည်သောစိတ် ရှိသည်ကို သိတော်မူသောအခါမြတ်စွာဘုရားတို့၏ ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်သိမြင်ပြီးသော (သာမုက္ကံသိက) တရားဒေသနာတော်ကိုဟောကြား တော်မူလျက် ဆင်းရဲ 'ဒုက္ခ' ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ 'နိရောဓ' ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်လမ်းစဉ် 'မဂ္ဂ' ကိုလည်းကောင်း ပြသတော်မူ၏။

မည်းညစ်ခြင်းကင်းသော ဖြူစင်သော အဝတ်သည် ဆိုးရည်ကို ကောင်းစွာ ခံယူသကဲ့သို့ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအား ထိုနေရာ၌ပင်လျှင် "ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော တရားအလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်း

--

သဘောရှိ၏"ဟု ကိလေသာ မြူအညစ်အကြေးမှ ကင်းသော တရားမျက်စိ (သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်) သည်ဖြစ်ပေါ် ၏။

Pokkharasātiupāsakattapaṭivedanā ပေါက္ခရသာတိဥပါသကတ္တပဋိဝေဒနာ

Pokkharasāti Becomes a Lay Disciple ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား ဥပါသကာအဖြစ် လျှောက်ထားခြင်း

299. Atha kho brāhmaṇo pokkharasāti diṭṭhadhammo pattadhammo viditadhammo pariyogāḷhadhammo tiṇṇavicikiccho vigatakathaṃkatho vesārajjappatto aparappaccayo satthusāsane bhagavantaṃ etadavoca – ‘‘abhikkantaṃ, bho gotama, abhikkantaṃ, bho gotama. Seyyathāpi, bho gotama, nikkujjitaṃ vā ukkujjeyya, paṭicchannaṃ vā vivareyya, mūḷhassa vā maggaṃ ācikkheyya , andhakāre

vā telapajjotaṃ dhāreyya, ‘cakkhumanto rūpāni dakkhantī’ti; evamevaṃ bhotā gotamena anekapariyāyena dhammo pakāsito. Esāhaṃ, bho gotama, saputto sabhariyo sapariso sāmacco bhavantaṃ gotamaṃ saraṇaṃ gacchāmi dhammañca bhikkhusaṅghañca. Upāsakaṃ maṃ bhavaṃ gotamo dhāretu ajjatagge pāṇupetaṃ saraṇaṃ gataṃ. Yathā ca bhavaṃ gotamo ukkaṭṭhāya aññāni upāsakakulāni upasaṅkamati, evameva bhavaṃ gotamo pokkharasātikulaṃ upasaṅkamatu. Tattha ye te māṇavakā vā māṇavikā vā bhavantaṃ gotamaṃ abhivādessanti vā paccuṭṭhissanti [paccuṭṭhassanti (pī.)] vā āsanaṃ vā udakaṃ vā dassanti cittaṃ vā pasādessanti, tesaṃ taṃ bhavissati dīgharattaṃ hitāya sukhāyā’’ti. ‘‘Kalyāṇaṃ vuccati, brāhmaṇā’’ti.

၂၉၉။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ပေါက္ခရသာတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မော ပတ္တဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော ပရိယောဂါဠ္ဟဓမ္မော တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဂတကထံကထော ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော အပရပ္ပစ္စယော သတ္ထုသာသနေ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ၊ ဘော ဂေါတမ၊ အဘိက္ကန္တံ၊ ဘော ဂေါတမ။ သေယျထာပိ၊ ဘော ဂေါတမ၊ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ ၊ အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ၊ ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ; ဧဝမေဝံ ဘောတာ ဂေါတမေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ၊ ဘော ဂေါတမ၊ သပုတ္တော သဘရိယော သပရိသော သာမစ္စော ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဝံ ဂေါတမော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတံ။ ယထာ စ ဘဝံ ဂေါတမော ဥက္ကဋ္ဌာယ အညာနိ ဥပါသကကုလာနိ ဥပသင်္ကမတိ၊ ဧဝမေဝ ဘဝံ ဂေါတမော ပေါက္ခရသာတိကုလံ ဥပသင်္ကမတု။ တတ္ထ ယေ တေ မာဏဝကာ ဝါ မာဏဝိကာ ဝါ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ အဘိဝါဒေဿန္တိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌိဿန္တိ [ပစ္စုဋ္ဌဿန္တိ (ပီ.)] ဝါ အာသနံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ ဒဿန္တိ စိတ္တံ ဝါ ပသာဒေဿန္တိ၊ တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ’’တိ။ ‘‘ကလျာဏံ ဝုစ္စတိ၊ ဗြာဟ္မဏာ’’တိ။

299. At that time Brahmana Pokkharasāti had himself seen the dhamma, attained it, gained insight into it, plunged into it, overcame doubt, overcame vacillation and gained the courage of conviction, and not having faith in any other doctrine except the Buddha's. He addressed the Bhagavā thus:

O Gotama, Excellent (is the dhamma!), O Gotama, Excellent (is the dhamma)! Just as, O Gotama, one has turned up what lies upside down, just as one has uncovered what lies covered, just as one shows the way to another who is lost, just as one holds up a lamp in the darkness for those who have eyes to see visīble objects, even so have you revealed the dhamma to me in various ways. Venerable Gotama! I together with my sons, my daughters, my wives, my followers and my mīinisters, take refuge in the Buddha, in the Dhamma and in the Samgha. Please take us as lay disciples from now on till the end of our lives.

“Just as the Venerable Gotama visits the families of other lay disciples in Okkaḷtha, even so let him visit the families of the lay disciples of the house-holders of Brahmana Pokkharasāti. Then all the young men and women there shall revere him, welcome him, give him a seat and offer him water to drink. And that will cultivate faith and condfidence in their minds. It will be for benefit for a long time to come."Brahmana! well-said!” replied the Bhagavā.

၂၉၉။ ထိုအခါ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားသည် တရားကို မြင်ပြီးသည် ဖြစ်၍ တရားသို့ ရောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍ တရားကို သိပြီးသည် ဖြစ်၍ တရားသို့ သက်ဝင်ပြီးသည် ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းကို ကူးမြောက်ပြီးသည် ဖြစ်၍ သို့လော သို့လော (တွေးတောခြင်း) ကင်းပြီးသည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသာသနာ၌ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသည် ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးကို အားထား၍ ယုံသည် မဟုတ်၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပင်သိမြင်ပြီးသည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏- "အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမ မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းမှန် ကိုပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း မျက်စိရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်ဟုအမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း (အသျှင်ဂေါတမ) ဤအတူသာလျှင်အသျှင်ဂေါတမသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော် မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဂေါတမအကျွန်ုပ်သည် သား သမီး မယား ပရိသတ် အမတ်တို့နှင့် တကွ အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ သံဃာတော်ကိုလည်းကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍

ဆည်းကပ်ပါ၏၊ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံးကိုးကွယ်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ။

အသျှင်ဂေါတမသည် ဥက္ကဋ္ဌမြို့၌ အခြား ဥပါသကာအိမ်တို့သို့ ကြွရောက်တော်မူသကဲ့သို့ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအိမ်သို့လည်း ကြွရောက်တော်မူပါ၊ ထို (ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားအိမ်) ၌ အကြင် လုလင်ပျိုလုံမပျိုတို့သည် အသျှင်ဂေါတမကို အရိုအသေ ရှိခိုးမူလည်း ရှိခိုးကုန်လတ္တံ့၊ ခရီးဦး ကြိုပြုမူလည်းပြုကုန်လတ္တံ့၊ နေရာကို ပေးလှူမူလည်း ပေးလှူကုန်လတ္တံ့၊ ရေကို ပေးလှူမူလည်း ပေးလှူကုန်လတ္တံ့၊ (မိမိတို့၏) စိတ်ကို ကြည်လင်စေမူလည်း ကြည်လင်စေကုန်လတ္တံ့၊ ထို (သို့ပြုခြင်း) သည် ကြာမြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး ထို (လုလင်ပျို လုံမပျို) တို့၏ စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ ဖြစ်ပါလတ္တံ့"ဟု လျှောက်၏။ "ပုဏ္ဏား ကောင်းသော စကားကို (သင်) ဆိုပေ၏"ဟု မိန့်တော်မူသတည်း။

Ambaṭṭhasuttaṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ. အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။
End of Ambattha Sutta, the third in this Vagga.
သုံးခုမြောက် အမ္ဗဋ္ဌသုတ် ပြီး၏။